Kymenlaakson hyvinvointialue
Kymmenedalens välfärdsområde

Kymenlaakson hyvinvointialueen

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2031

Hyvinvointialuejohtajan esitys 9.11.2026

Kymenlaakson hyvinvointialue
Kymmenedalens välfärdsområde

Sisällys

1. Yleisosa ... 1

1.1. Hyvinvointialuejohtajan katsaus ... 1

1.2. Taloussuunnitteluprosessi ... 3

1.3. Hyvinvointialueen strategia 2026-2029 ... 5

1.4. Tuottavuusohjelma 2026-2029 ... 8

1.5. Talousarvion lähtökohdat ... 10

1.6. Henkilöstösuunnitelma ... 14

1.7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ... 17

2. Käyttötalousosa ... 19

2.1. Terveyden ja sairaanhoidon palvelut ... 20

2.2. Sosiaalipalvelut ... 32

2.3. Pelastustoimi ... 44

2.4. Konsernipalvelut ... 51

2.5. Strategia- ja integraatiopalvelut ... 59

2.6. Luottamushenkilöhallinto ... 66

3. Tuloslaskelmaosa ... 69

4. Investointiosa ... 77

5. Rahoitusosa ... 82

6. Hyvinvointialuekonsernin tavoitteet ... 84

6.1. Konsernijohdon tavoitteet ... 85

6.2. Tytäryhtiön tavoitteet ... 87

7. Talousarvion sitovuus ja raportointi ... 89

8. Tilivelvolliset tilikaudella 2027 ... 104

1. Yleisosa

1.1. Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Arviointimenettelystä tuottavuusohjelman kautta tasapainoon

Tämä on ensimmäinen talousarvioni Kymenlaakson hyvinvointialueen johtajana. Olisin mieluummin kirjoittamassa palveluiden parantamisesta ja uusista mahdollisuuksista, mutta todellisuus on toinen. Talousarviovuosi 2027 käynnistyy tilanteessa, jossa Kymenlaakson hyvinvointialue on arviointimenettelyn kohteena. Merkittävät alijäämät rasittavat talouttamme ja edellyttävät vaikeita mutta välttämättömiä päätöksiä. Tavoittelemme yhdessä ministeriöiden kanssa arviointimenettelyssä suunnitelmaa, jonka avulla taloutemme olisi tasapainossa vuoden 2031 loppuun mennessä.

Tilanteen vakavuutta ei ole syytä vähätellä. Kymenlaakson väestö vähenee ja ikääntyy, samalla kun palvelutarpeet kasvavat. Menojen kasvu ylittää käytettävissä olevan rahoituksen, eikä palvelujen turvaaminen onnistu pitkällä aikavälillä nykyisillä rakenteilla. Tästä huolimatta uskon, että talouden tasapaino on saavutettavissa.

Arviointimenettely on ennen kaikkea mahdollisuus toteuttaa uudistuksia, joita tulevaisuus joka tapauksessa edellyttää. Huonoin vaihtoehto olisi jäädä odottamaan tilanteen korjaantumista itsestään. Samalla kyse on Kymenlaakson asemasta itsenäisenä hyvinvointialueena. Valtiovarainministeriön viesti on ollut selkeä: alueen tulevaisuus ratkaistaan sen omalla kyvyllä saattaa taloutensa kestävälle pohjalle. Tämä tavoite yhdistää henkilöstöä, päättäjiä ja asukkaita.

Vuoden 2027 talousarvio perustuu ajatukseen, että taloutta ei korjata yksittäisillä säästöpäätöksillä vaan toimintatapoja uudistamalla. Keskeinen väline tässä työssä on tuottavuusohjelma. Talouden ja toiminnan tasapaino syntyy tekemällä asioita paremmin, purkamalla siiloja, vahvistamalla yhteistyötä yli toimialarajojen ja hyödyntämällä aiempaa aktiivisemmin myös hyvinvointialueiden välistä yhteistyötä.

Muutoksen onnistumisessa tärkein voimavara on henkilöstö. Samalla on tunnustettava, että yhteistoimintamenettelyt kuormittavat työyhteisöjä ja lisäävät epävarmuutta. Vuoden 2027 aikana joudumme edelleen tekemään henkilöstöön vaikuttavia ratkaisuja, ja hyvinvointialueella työskentelee tulevaisuudessa nykyistä vähemmän ihmisiä. Tämä viesti ei ole helppo, mutta tavoitteena ei ole tehdä vähemmän hyvää työtä. Tavoitteena on rakentaa organisaatio ja johtamisjärjestelmä, joka pystyy kantamaan vastuunsa ja turvaamaan palvelut kestävällä tavalla myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2027 talousarvio on kunnianhimoinen. Siihen sisältyvien, yhteensä noin 46 milj. euron talouden tasapainottamistoimien onnistuminen ratkaisee hyvinvointialueen tulevien vuosien suunnan. Edessä on päätöksiä, jotka eivät aina ole helppoja eivätkä miellytä kaikkia. Vaihtoehto olisi kuitenkin vaikeampi: hyväksyä tilanteen heikkeneminen ja menettää mahdollisuus ohjata tulevaisuuttamme itse.

Kymenlaakson hyvinvointialueen tulevaisuus ratkaistaan nyt. Meidän on osoitettava, että pystymme uudistumaan, tekemään tarvittavat päätökset ja kantamaan vastuun omasta kehityksestämme.

Tasapaino on mahdollinen, mutta ennen kaikkea se on välttämätön. Vuosi 2027 ei ole vain arviointimenettelyn tai säästämisen vuosi. Se on vuosi, jolloin rakennamme perustan Kymenlaakson hyvinvointialueen tulevaisuudelle.

1.2. Taloussuunnitteluprosessi

Hallintosäännön 65 § mukaan aluehallitus hyväksyy talousarvion laadintaohjeet sekä hyvinvointialueen ja toimialojen suunnittelukehykset. Aluevaltuusto hyväksyy talousarviossa toimialoille sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, talousarvion sitovat erät sekä hyvinvointialuekonsernin ja konsernin yhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet.

Aluehallitus hyväksyi kokouksessaan 2.6.2026 (§ 147) talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaohjeet vuosille 2027-2029 taloussuunnitelman valmistelun periaatteiksi. Laadintaohjeen mukaisesti budjetointi ja henkilöstösuunnittelu toteutettiin ylhäältä alaspäin etenevällä budjetointimenetelmällä (Top-down budgeting). Aluehallitus asetti toimialakohtaiset talousarvioraamit. Ylin johto (hyvinvointialuejohtaja ja toimialajohtajat) vastasi talousarvion tavoitteiden ja prioriteettien asettamisesta sekä raamin toteutumista tukevasta ohjauksesta. Ylin johto vastasi myös hyvinvointialuetasoisesta henkilöstösuunnitelmasta. Tulosalueet laativat budjettinsa asetettujen raamien ja tavoitteiden mukaisesti.

Aluehallitus päätti talousarviokehyksestä kokouksessaan 23.6.2026 (§ 180) ja valtuutti talousjohtajan tekemään tarvittavat talousarviokehyksen muutokset juoksevasti. Suunnittelukehyksessä tilikauden tulostavoitteeksi talousarviovuodelle 2027 asetettiin 0 euroa. Kehys sisälsi tuottavuusohjelman säästötoimenpiteitä yhteensä 30,0 milj. euroa sekä lakisääteisten muutosten kattamiseen tarvittavia säästöjä 3,0 milj. euroa eli säästöjä yhteensä 33,0 milj. euroa. Alijäämien kattamisen tavoitteeksi asetettiin vuosi 2030. Toimialojen suunnittelukehysten jako perustui muutettuun talousarvioon 2026, tuottavuusohjelman säästötavoitteisiin sekä tiedossa oleviin lakimuutoksiin. Talousarvion ja -suunnitelman valmistelu käynnistettiin aluehallituksen kokouksen jälkeen.

Talousarvion valmistelun edetessä kehyslaskelmaa tarkennettiin. Tarkennukset koskivat muun muassa palkkaratkaisujen vaikutusten päivittämistä sekä muita kehyslaskelman lähtötietoja. Tarkennukset tehtiin aluehallituksen talousjohtajalle päätöksessään antaman valtuutuksen perusteella. Tehdyt muutokset esitettiin aluehallitukselle elokuun 2026 kokouksissa. Tarkennusten jälkeen vuoden 2027 kehyksen tilikauden tulos oli edelleen 0 euroa. Kehys sisälsi tuottavuusohjelman säästöjä 36,9 milj. euroa ja lakisääteisten muutosten kattamiseen tarvittavia säästöjä 3,0 milj. euroa, joten kokonaissäästötavoite oli 39,9 milj. euroa. Lakisääteiset muutosten säästöt sisälsivät myös rahoitusta pienentävien asiakasmaksukorotusten vaikutuksen. Tarkennusten seurauksena toimialojen toimintakatekehykset muuttuivat hieman aluehallituksen alkuperäisestä kehyspäätöksestä.

Talousarvion valmistelun aikana 16.6.2026 käynnistetyn arviointimenettelyn yhteydessä arviointiryhmässä todettiin tarve taloussuunnitelmakauden pidentämiseen vuodesta 2030 vuoteen 2031. Tavoitteena on kattaa hyvinvointialueen kertyneet alijäämät vuoden 2031

loppuun mennessä. Valtiovarainministeriö päättää mahdollisesta lisäajasta arviointiryhmän työskentelyn päätyttyä kesällä 2027.

Kymenlaakson hyvinvointialueen yhteistoimintaneuvottelut eli yt-neuvottelut alkoivat 24.8.2026. Neuvottelut koskivat koko organisaatiota. 5.10.2026 päättyneissä yhteistoimintaneuvotteluissa valmistellut muutossuunnitelmat tähtäsivät palvelurakenteen ja toimintamallien uudistamiseen vastaamaan muuttuvaa väestö- ja palvelutarvetta sekä vahvistamaan toiminnan taloudellista kestävyyttä. Suunnitelluilla muutoksilla arvioitiin olevan vaikutuksia vähintään noin 1 200 työntekijään ja enintään noin 280 henkilötyövuoden vähennystarve.

Terveyden ja sairaanhoidon palvelulautakunta, sosiaalipalvelujen palvelulautakunta ja turvallisuuslautakunta käsittelivät toimialojensa talousarvioesitykset lokakuussa.

Terveyden ja sairaanhoidon palvelulautakunta päätti 16.10.2026 (§ 84) esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle terveyden ja sairaanhoidon palveluiden toiminta-, talous- ja investointisuunnitelman vuosille 2027-2031 toimialajohtajan ehdotuksen mukaisesti. Vuoden 2027 toimintakatteeksi esitettiin -433,9 milj. euroa.

Vastaavasti sosiaalipalvelujen palvelulautakunta ja turvallisuuslautakunta päättivät kokouksissaan 15.10.2026 (§ 91) ja 14.10.2026 (§ 63) esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle toimialojensa toiminta-, talous- ja investointisuunnitelmat vuosille 2027–2031 toimialajohtajien ehdotusten mukaisesti. Sosiaalipalvelujen vuoden 2027 toimintakatteeksi esitettiin -365,4 milj. euroa ja pelastustoimen -21,2 milj. euroa.

Konserni- ja toimitilajaosto asetti kokouksessaan 11.8.2026 § 51 tytäryhtiö Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy:lle toiminnan ja talouden tavoitteet vuodelle 2027. Tavoitteet on esitelty kappaleessa 6.2. Tytäryhtiön tavoitteet. Tytäryhtiö huomioi talousarviossaan sille asetetut tavoitteet. Tytäryhtiön talousarvio laskutustietoineen valmistui suunnitellun aikataulun mukaisesti elokuun lopussa.

Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys esiteltiin aluevaltuuston talousarvioseminaarissa 6.11.2026 ja julkaistiin hyvinvointialueen verkkosivuilla 9.11.2026. Aluehallitus tekee talousarvioesityksensä aluevaltuustolle 8.12.2026 kokouksessaan. Aluevaltuusto päättää talousarviosta ja -suunnitelmasta kokouksessaan 15.12.2026.

1.3. Hyvinvointialueen strategia 2026-2029

Hyvinvointialuelain (611/2021) 115 §:n mukaan taloussuunnitelmassa hyväksyttävien toiminnan ja talouden tavoitteiden tulee toteuttaa hyvinvointialuestrategiaa. Kymenlaakson hyvinvointialueen talousarvio ja -suunnitelma 2027-2031 toimeenpanee vuosien 2026-2029 hyvinvointialuestrategiaa. Strategian toimeenpano tapahtuu muutostavoitteiden, avaintulosten, talousarvion vuositavoitteiden ja mittareiden avulla.

Talousarvion vuositavoitteet on johdettu strategian muutostavoitteista ja niitä konkretisoivista avaintuloksista. Vuositavoitteet kuvaavat talousarviovuoden aikana tavoiteltavaa muutosta, ja mittareiden avulla seurataan tavoitteiden saavuttamista. Strategian toimeenpanon etenemistä ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä mittareiden toteumatietojen perusteella.

Vuonna 2027 strategian toimeenpanossa painottuu erityisesti se, että talousarvion vuositavoitteet kuvaavat toiminnan tavoiteltua muutosta. Vuositavoitteet ja mittarit osoittavat, miten strategian muutostavoitteiden ja avaintulosten saavuttamisessa edetään ja millaista konkreettista muutosta talousarviovuoden aikana tavoitellaan.

Hyvinvointialueen strategian toteutumista seurataan vuonna 2027 yhteensä 53 mittarilla. Näistä 30 muodostuu viidestä yhteisestä strategisesta mittarista, joiden toteutumista seurataan sekä koko hyvinvointialueen että viiden toimialan tasolla. Yhteiset mittarit liittyvät kahteen strategian muutostavoitteeseen: Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla sekä Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö. Mittarit on esitetty seuraavissa kokonaisuuksissa.

A. Viisi yhteistä strategista mittaria, joiden toteutumista seurataan sekä hyvinvointialue- että toimialatasolla:

Muutostavoite	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari
Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)
Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla	Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimialan toimintakate tai hyvinvointialueen tilikauden tulos (€)
Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö	Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään tavoitetason mukainen määrä päiviä henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2
Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö	Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS
Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö	Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)

Hyvinvointialuetason strategiset mittarit ja tavoitearvot vuonna 2027:

Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		41,5 M€
Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen tilikauden tulos (€)		0,3 M€
Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	23,9 (8/2026)	21,6
eNPS	27 (6/2026)	≥ +45
Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,7 (6/2026)	4,0

B. Toimialakohtaiset strategiset mittarit

Hyvinvointialueen yhteisten mittareiden lisäksi toimialoilla on yhteensä 23 toimialakohtaista mittaria, jotka täydentävät yhteisiä strategisia mittareita. Niillä seurataan pääosin muutostavoitteen Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa toteutumista. Toimialakohtaisten mittareiden määrä toimialoittain on:

- Terveyden ja sairaanhoidon palvelut: 10 mittaria
- Sosiaalipalvelut: 8 mittaria
- Pelastustoimi: 4 mittaria
- Strategia- ja integraatiopalvelut: 1 mittari

Käyttötalousosassa esitetään toimialoittain yhteiset strategiset mittarit sekä toimialakohtaiset mittarit ja niiden tavoitearvot.

Osa strategian avaintuloksista perustuu hyvinvointialueiden välisiin kansallisiin vertailuihin. Näiden tavoitteiden toteutumista arvioidaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) julkaisemien valtakunnallisten vertailutietojen perusteella. Koska vertailutiedot päivittyvät pääsääntöisesti kerran vuodessa ja niiden julkaisemiseen liittyy merkittävää viivettä, ei ajantasaista sijoittumistietoa ole käytettävissä osavuosikatsauksissa eikä kaikilta osin myöskään tilinpäätösvaiheessa. Tavoitteiden toteutumista tuleekin arvioida muiden edellä mainittujen seurattavien vuositavoitteiden ja mittareiden perusteella.

1.4. Tuottavuusohjelma 2026-2029

Aluevaltuusto päätti 9.12.2025 (§ 68) tuottavuusohjelmasta vuosille 2026-2030. Tuottavuusohjelman tiivistämisestä vuosille 2026-2029 päätettiin aluevaltuustossa 21.4.2026 (§ 23). Muutoksella tavoiteltiin hyvinvointialuelain väliaikaisen muutoksen mahdollistamaa lisäaikaa talouden tasapainottamiseen. Kymenlaakson hyvinvointialueen hakemus hylättiin arviointimenettelyn käynnistyksen vuoksi.

Käynnistyneen arviointimenettelyn yhteydessä talouden tasapainottamiselle mahdollisesti myönnettävä lisäaika voisi ulottua vuoteen 2031. Tällöin tuottavuusohjelman ajanjakso olisi tarpeen mitoittaa uudelleen vuosille 2026–2031. Tuottavuusohjelman säästövaikutukset on ajoitettu taloussuunnitelmassa vuosille 2027–2031 tämän mukaisesti. Tämä edellyttää aluevaltuuston päätöstä tuottavuusohjelman muuttamisesta.

Tuottavuusohjelma on hyvinvointialuestrategian keskeinen toimeenpano-ohjelma, jolla vastataan toimintaympäristön muutoksiin, kasvavaan palvelutarpeeseen sekä hyvinvointialueen talouden tasapainottamistarpeisiin. Erityisesti arviointimenettelyn käynnistyminen korostaa tarvetta toteuttaa vaikuttavia ja rakenteellisia uudistuksia suunnitelmallisesti ja määrätietoisesti.

Tuottavuusohjelma kokoaa hyvinvointialueen keskeiset rakenteelliset, toiminnalliset ja taloudelliset uudistukset yhdeksi kokonaisuudeksi. Ohjelma muodostuu tuottavuuskärjistä, joiden avulla vahvistetaan hyvinvointialueen taloudellista kestävyyttä, palvelujen vaikuttavuutta ja toiminnan tuottavuutta. Kärjet sisältävät toimenpiteitä, jotka kohdistuvat palvelujärjestelmän uudistamiseen, toimintatapojen kehittämiseen, resurssien tarkoituksenmukaiseen käyttöön sekä tiedon, teknologian ja johtamisen hyödyntämiseen. Tuottavuusohjelma on hyvinvointialuestrategian keskeinen toimeenpanoväline, joka ohjaa toimialojen talousarviovalmistelua ja muutostavoitteiden toteuttamista.

Tuottavuusohjelman toimeenpano käynnistyi vuonna 2026 ja jatkuu koko taloussuunnitelmakauden ajan. Vuonna 2027 painopiste siirtyy valmistelusta laajempaan toimeenpanoon, toimenpiteiden juurruttamiseen sekä taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten saavuttamiseen. Ohjelman etenemistä seurataan ja koordinoidaan osana hyvinvointialueen strategista johtamista sekä vahvistuvia muutosjohtamisen rakenteita, jotta toimenpiteiden toteutuminen, vaikutukset ja päätöksenteon tueksi tarvittava tilannekuva ovat johdon käytettävissä ajantasaisesti.

Vuonna 2027 toteutetaan palvelujen saatavuutta, digitalisaatiota, tiedolla johtamista ja toimintaprosessien uudistamista tukevia toimenpiteitä kaikilla toimialoilla. Keskeisiä kokonaisuuksia ovat digitaalisten palvelujen ja tekoälyratkaisujen käyttöönotto, palveluprosessien yhdenmukaistaminen, tiedolla johtamisen kehittäminen, henkilöstöresurssien tarkoituksenmukainen kohdentaminen sekä kustannusten hallintaa tukevat rakenteelliset uudistukset. Toimenpiteiden tavoitteena on vahvistaa hyvinvointialueen taloudellista kestävyyttä, parantaa tuottavuutta sekä turvata palvelujen

järjestäminen myös arviointimenettelyn edellyttämien talouden tasapainottamistoimien aikana.

Talousarvioon sisältyvät tuottavuusohjelman säästöt on eritelty toimialoittain luvuissa 2.1–2.5 ja hyvinvointialuetasolla luvussa 3 Tuloslaskelmaosa.

1.5. Talousarvion lähtökohdat

Hyvinvointialuelain (611/2021) 115 § mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, sekä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Hyvinvointialuelain mukaan taseeseen mahdollisesti kertynyt alijäämä tulee kattaa kahdessa vuodessa tilinpäätöksen vahvistamisvuoden päättymisestä. Näin ollen vuonna 2023 kertynyt alijäämä tulee kattaa kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna eli vuoden 2026 loppuun mennessä. Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä.

Kymenlaakson hyvinvointialueen muutettu talousarvio ja vuoden 2026 aikana laaditut ennusteet osoittavat kumulatiivisen alijäämän olevan arviolta 104–107 milj. euroa. Hyvinvointialue ei kykene kattamaan kertyneitä alijäämiä hyvinvointialuelain mukaisessa määräajassa.

Valtiovarainministeriö käynnisti 16.6.2026 hyvinvointialuelain 122 §:ssä säädetyn arviointimenettelyn Kymenlaakson hyvinvointialueella. Arviointimenettelyn tavoitteena on vahvistaa hyvinvointialueen talouden tasapainoa ja turvata edellytykset järjestää lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut.

Arviointimenettelyä varten asetettiin 17.8.2026 arviointiryhmä, johon kuuluu hyvinvointialueen sekä valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön edustajia. Arviointiryhmän tehtävänä on tehdä toimenpide-ehdotuksia talouden tervehdyttämiseksi ja palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi.

Arviointimenettely ei keskeytä hyvinvointialueen normaalia päätöksentekoa, mutta se rajoittaa päätösvaltaa siten, ettei hyvinvointialue voi tehdä päätöksiä, joilla olisi merkittäviä ja pitkäaikaisia vaikutuksia talouteen tai jotka olisivat arviointiryhmän toimenpide-ehdotusten vastaisia.

Arviointiryhmä antaa loppuraporttinsa 26.5.2027 mennessä. Työskentelyn aikana ryhmä voi antaa varsinaisten toimenpide-ehdotusten lisäksi suosituksia ja huomioita. Näillä voi olla vaikutuksia vuoden 2027 talouden suunnitteluun ja jotka voivat edellyttää talousarvion muuttamista tilikauden aikana.

Hyvinvointialueella on oikeus saada valtiolta lisärahoitusta, jos alueen rahoituksen taso vaarantaa lakisääteisten palvelujen järjestämisen ja asukkaiden perusoikeuksien toteutumisen. Lisärahoitusta voidaan myöntää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta. Lisärahoitukselle voidaan asettaa palvelujen vaikuttavuutta, laatua, määrää tai järjestämisen tehokkuutta koskevia ehtoja. Lisärahoitus ei korota hyvinvointialueen seuraavan vuoden rahoitusta eikä sitä voida myöntää takautuvasti jo kertyneiden

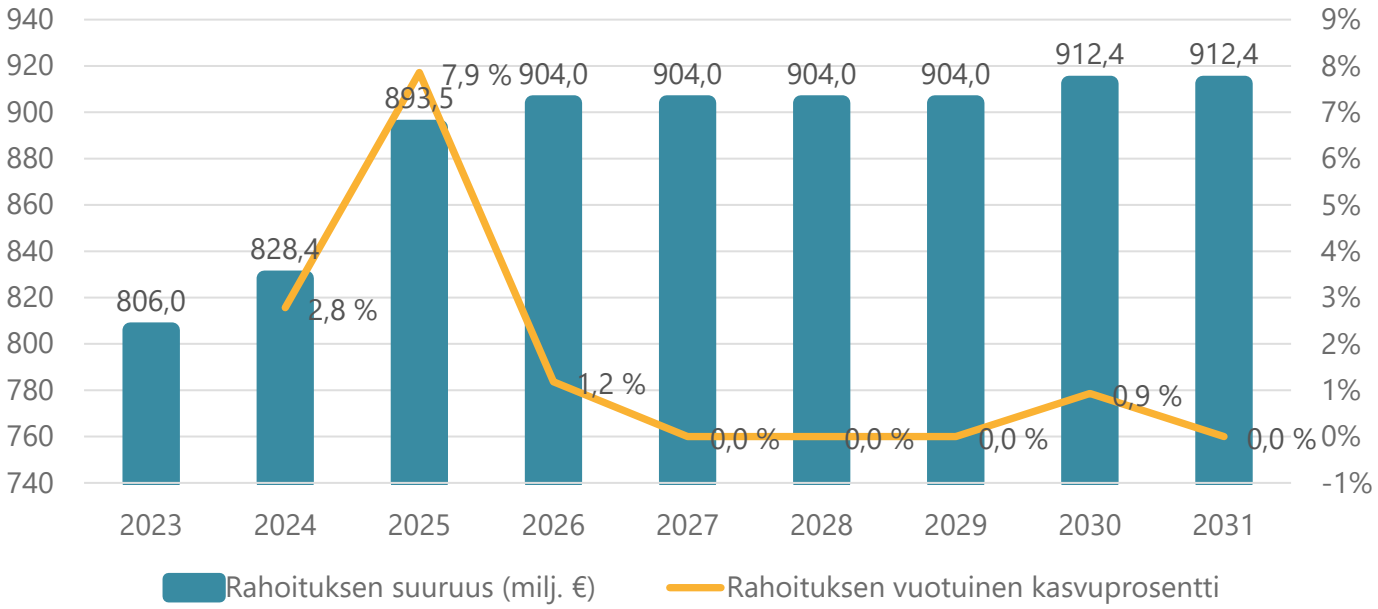
alijäämien kattamiseen. Kymenlaakson hyvinvointialueen ollessa arviointimenettelyssä lisärahoituksen myöntäminen alueelle on kuitenkin epätodennäköistä.

Valtiovarainministeriö julkaisi 30.4.2026 ennakollisen rahoituslaskelman vuodelle 2027 sekä rahoituksen painelaskelman vuosille 2028-2030. Laskelmat päivitettiin 22.10.2026, jolloin painelaskelma ulotettiin vuoteen 2031 saakka. Vuoden 2027 valtion rahoitus säilyi Kymenlaakson hyvinvointialueella ennallaan huhtikuussa julkaistuun laskelmaan verrattuna, mutta vuosien 2028–2031 rahoituksen painelaskelman tietoihin tuli muutoksia.

Taloussuunnitelman 2027–2031 lähtökohtana on aiemman, 30.4.2026 julkaistun painelaskelman mukainen valtion rahoitus. Lokakuussa julkaistussa painelaskelmassa Kymenlaakson hyvinvointialueen rahoitus olisi vuosina 2028–2031 vuosittain noin 3–50 milj. euroa suurempi kuin huhtikuun painelaskelmassa, ja ero painottuu tarkastelujakson loppupuolelle. Lokakuun painelaskelmassa Kymenlaakson tulevien vuosien rahoitusta kasvattaisi tarkastelujaksolla erityisesti tarvetekijöihin perustuvan laskennallisen rahoituksen suhteellinen kasvu muihin hyvinvointialueisiin verrattuna. Vuoden 2028 rahoituksen kohdentamisessa on käytetty vuoden 2024 lopullisia ja vuoden 2025 ennakollisia tarvekertoimia ja vuodesta 2029 alkaen vuoden 2025 ennakollisia tarvekertoimia. Ennakolliset tarvekertoimet voivat vielä muuttua elokuuhun 2027 asti, minkä vuoksi myöhempien vuosien rahoituskehitykseen liittyy merkittävää epävarmuutta. Epävarmuutta lisäävät lisäksi mahdolliset rahoitukseen vaikuttavat lainsäädäntömuutokset sekä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitukseen kohdistuvat kasvavat leikkauspaineet.

Kymenlaakson hyvinvointialueella käynnissä olevan arviointimenettelyn arviointiryhmän suosituksen mukaisesti taloussuunnittelussa on käytetty 30.4.2026 julkaistun painelaskelman mukaista rahoitustasoa. Suosituksessa korostuu pitkän aikajakson painelaskelmaan sisältyvä merkittävä riski ja varovaisuuden periaatteen noudattaminen. Vuoden 2031 valtion rahoitus on arvioitu erikseen taloussuunnitelmaa varten, sillä huhtikuussa julkaistu painelaskelma ei ulottunut kyseiselle vuodelle. Talouden tasapainottaminen ja tuottavuussäästöt vuosille 2027–2031 on suunniteltu tämän rahoituspohjan mukaisesti.

Kymenlaakson hyvinvointialueen valtion rahoitus on vuonna 2026 yhteensä 904,0 milj. euroa. Vuoden 2027 valtion rahoitus on samoin 904,0 milj. euroa. Rahoituksen arvioidaan pysyvän samalla tasolla vuosina 2027–2029. Vuonna 2030 rahoitus kasvaa 8,4 milj. euroa eli 0,9 prosenttia 912,4 milj. euroon, minkä jälkeen sen arvioidaan pysyvän samalla tasolla myös vuonna 2031 (Kuva 1).

Kuva 1 Kymenlaakson hyvinvointialueen rahoitus miljoonina euroina ja rahoitukset vuotuiset kasvuprosentit vuosina 2023-2031. Vuosien 2028-2030 rahoitus perustuu valtiovarainministeriön 30.4.2026 julkaisemaan painelaskelmaan.

Valtion rahoitus 22.10.2026 julkaistussa rahoituslaskelmassa vuodelle 2027 on koko maan tasolla 27,5 mrd. euroa, mikä on 360 milj. euroa (1,3 %) enemmän kuin vuonna 2026. Rahoituksessa on otettu huomioon valtion vuoden 2027 talousarvioesityksen mukaiset tehtävä- ja asiakasmaksumuutokset. Nämä toimenpiteet pienentävät valtion rahoitusta koko maan tasolla 184,7 milj. euroa. Kymenlaakson laskennallinen osuus vaikutuksesta on 3,3 prosenttia eli noin 6,1 milj. euroa (Taulukko 1).

Valtion vuoden 2027 talousarvioesityksen mukaiset sote-rahoituksen tehtävämuutokset	Koko maa (€)	Kymenlaakson osuus 3,3% (€)
Asiakasmaksujen muutokset (Lisätoimet 2026)	-87 750 000	-2 879 419
Sosiaalihuoltolain 11 ja 14 §:n uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-36 000 000	-1 181 300
Ikääntyneiden ympärivuorikautisen hoivan henkilöstömitoituksen kehittäminen teknologiaa hyödyntäen (HO 2023)	-34 700 000	-1 138 642
Teknologian hyödyntäminen kotihoidossa (Lisätoimet 2025)	-16 200 000	-531 585
Sosiaalihuollon työllistymistä ja työ- ja toimintakykyä edistävien palvelujen kokonaisuuden uudistaminen (Lisätoimet 2025)	-10 000 000	-328 139
Terveystarkastusten kehittäminen (HO 2023)	-7 470 000	-245 120
Lääkkeenmääräämiskäytäntöjen laajentaminen (HO 2023)	-5 000 000	-164 069
Kotoutumislain muutoksesta johtuva ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus (siirto momentilta 32.50.30)	-1 600 000	-52 502
Lastensuojeluyksiköiden päivystyssääntöjen keventäminen ja joustavoittaminen (Lisätoimet 2025)	-1 500 000	-49 221
Kuoleman toteamista koskevat lainsäädännön muutokset	-800 000	-26 251
Hyvinvointialueille valvontalaista johtuvat velvoitteet	0	0
Kotoutumispalveluiden uudistus, ihmiskaupan uhrien korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	700 000	22 970
Kotoutumispalveluiden uudistus, toimeentulotuen kustannusten korvausten siirto (siirto momentilta 32.50.30)	2 200 000	72 191
Terveystarkastusten kehittäminen, kutsunnanalaisten ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien naisten ennakkoterveystarkastukset (siirto momentilta 27.10.01)	3 350 000	109 927
Lääkkeiden velvoitevarastointia koskevan sääntelyn uudistaminen (siirto momentilta 33.70.20) (BudjL)	4 000 000	131 256
Vammaispalvelulain soveltamisalan muutos (Lisätoimet 2024)	6 100 000	200 165
Sote-rahoituksen tehtävämuutokset v. 2027 yhteensä	**-184 670 000**	**-6 059 741**

Taulukko 1 Valtion rahoituslaskelmassa (22.10.2026) huomioidut valtion talousarvioesityksen mukaiset toimenpiteet ja niiden vaikutus valtion rahoitukseen vuodelle 2027.

1.6. Henkilöstösuunnitelma

Kymenlaakson hyvinvointialueen henkilöstösuunnitelma 2027 perustuu alueen palvelutarpeisiin ja ennakoituihin palvelutarpeiden muutoksiin. Toimintaa ja henkilöstöresursseja suunnitellaan kokonaisuutena siten, että henkilöstön määrä ja osaaminen vastaavat muuttuvaa toimintaympäristöä. Henkilöstötarpeiden ennakointi ja osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen tukevat pitkäjänteisen ja vakaan henkilöstöpolitiikan toteuttamista. Samalla jatketaan oman henkilöstön ja ostopalvelutyövoiman välisen suhteen sekä eri tuotantotapojen kustannusten ja laadun arviointia. Tämän perusteella palvelut toteutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla: joko omana toimintana, ostopalveluna tai näiden yhdistelmänä.

Henkilöstöohjelman 2026–2029 mukaisesti henkilöstötoimenpiteiden keskiössä on strateginen muutostavoite: motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö. Ohjelman toimeenpanoa jatketaan suunnitelmallisesti muuttuvassa toimintaympäristössä ja uudistuvassa organisaatiossa. Toimenpiteillä vahvistetaan henkilöstön saatavuutta, työkykyä, työssä pysymistä ja osaamista sekä kehitetään esihenkilötyötä, muutoksessa johtamista, henkilöstösuunnittelua ja henkilöstötiedolla johtamista. Systemaattinen kehittämistyö tukee henkilöstövoimavarojen tarkoituksenmukaista kohdentamista, toiminnan tuottavuutta ja henkilöstön työhyvinvointia sekä varmistaa organisaation toimintakykyä niin muutostilanteissa kuin pitkällä aikavälillä.

Hyvinvointialueen henkilöstömäärä (palvelussuhteessa olevien työntekijöiden määrä) on ollut vuonna 2026 keskimäärin noin 6 800 työntekijää, joista vakituisen henkilöstön osuus on ollut keskimäärin 85 %. Vuoden 2026 toteuman ennakoidaan olevan noin 6 300 maksettua henkilötyövuotta. Vuoden 2027 henkilöstösuunnittelun lähtökohtana on ollut 1.8.2026 henkilöstötilanne, jo on esitetty alla ammattiryhmittäin ryhmiteltynä (Taulukko 2).

	Henkilöstö 1.8.2026
Eriasteiset sairaanhoitajat	2233
Muu hoitohenkilöstö	1956
Sosiaalityö	1234
Lääkärit	424
Asiantuntijat	< 350
Tekninen henkilöstö	< 250
Hallinto- ja toimistohenkilöstö	< 250
Esihenkilöt	< 250
Johto	< 50
Tutkimusta/hoitoa avustava henkilöstö	< 50

Taulukko 2 Vuoden 2027 henkilöstösuunnittelun lähtötilanne ammattiryhmittäin.

Kevan eläköitymisennusteen mukaan vuonna 2027 vanhuuseläkkeelle olisi jäämässä noin 120 työntekijää, täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle noin 30 ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle noin 40 työntekijää. Sairauspoissaolojen vähentäminen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen ovat keskeisiä tavoitteita myös vuodelle 2027. Työkykyä ja henkilöstön hyvinvointia edistetään vahvistamalla muun muassa yhtenäistä ja tietoon perustuvaa työkykyjohtamista, esihenkilöiden osaamista sekä varhaisen tuen käytäntöjä. Toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti yksiköihin, joissa työkykyriskit ja sairauspoissaolot ovat suurimmat, ja niiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan yhteistyössä toimialojen, työyksiköiden, työterveyshuollon ja Kevan kanssa. Henkilöstökyselyjen tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä, ja niitä käsitellään säännöllisesti henkilöstön kanssa ja organisaation eri johtamisfoorumeissa.

Talous- ja henkilöstösuunnitelma 2027 sisältää hyvinvointialuetasolla noin 6 040 henkilötyövuotta, mikä merkitsee talousarvion suunnitteluvaiheessa enintään noin 280 henkilötyövuoden vähennystä kuluvan vuoden ennusteeseen verrattuna. Edellä ilmoitettua kokonaishenkilötyövuosimääriin vaikuttavia ja muuttavia tekijöitä voivat olla myös suunnitellut tuotantotapamuutokset, joissa ostopalveluina tai vuokratyövoimana tuotettu palvelu tuotettaisiin jatkossa omalla henkilöstötyövoimalla.

Suunniteltu henkilöstöresurssien muutos edellyttää toiminnan ja tehtävien uudelleenorganisointia sekä merkittävää palvelutoiminnan edelleen kehittämistä. Muutokset kuvataan tarkemmin toimialakohtaisessa Käyttötalousosassa. Talousarvion henkilöstösuunnitelma, ja tätä vastaava henkilöstökustannusten arvio perustuu näiden muutosten toteutumiseen. Henkilöstövaikutuksia koskevia suunnitelmia on käsitelty yhteistoimintalain mukaisessa neuvottelumenettelyssä. Muutosten onnistuneen toimeenpanon kannalta avainasemassa ovat jatkuva, avoin ja ennakoiva päivittäinen yhteistoiminta henkilöstön kanssa.

Henkilöstöresurssien tasapainottamisessa hyödynnetään muun muassa luonnollista poistumaa, tehtäväjärjestelyjä sekä määräaikaisten palvelussuhteiden kriittistä arviointia. Samalla edistetään osatyökykyisten työpanoksen hyödyntämistä, henkilöstön sisäistä liikkuvuutta ja organisaation sisäisiä urapolkuja. Henkilöstösuunnittelussa ja rekrytoinneissa huomioidaan toteutuneet, käynnissä olevat ja ennakoidut yhteistoiminnalliset tarpeet ja muutosnäkymät. Kaikki hyvinvointialueen rekrytoinnit käsitellään täyttölupamenettelyssä.

Talousarviovalmistelun ja henkilöstösuunnittelun yhteydessä ei ole tullut esille tarvetta esittää perustettavaksi uusia virkoja. Lakkautettavaksi esitetään 1.1.2027 Strategia- ja integraatiopalveluiden osalta kaksi asiakkuuspäällikön virkaa (Integraatiopalvelut) ja osaamisen johtajan virka (HRD-palvelut). On myös mahdollista, että lakkautettavien virkojen lista täydentyy esimerkiksi yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeisen päätöksenteon jälkeen. Virkoihin kohdistuvista muutoksista ja mahdollisista tarkennuksista valmistellaan erillinen päätöspykälä hallintosäännön mukaisesti.

Talousarviovuodelle 2027 on tulossa valtakunnallisia virka- ja työehtosopimusten mukaisia palkankorotuksia. Vuoden 2027 palkankorotusten kustannusvaikutuksen arvioidaan olevan 4,8 prosenttia eli noin 20 milj. euroa vuoden 2026 palkkasummaan nähden. HYVTESiin, SOTE-sopimukseen ja lääkärisopimukseen tulee 1.4.2027 lukien 2,0 prosentin yleiskorotus. Lisäksi kaikkiin edellä mainittuihin sopimuksiin on tulossa 1.4.2027 0,4 prosentin paikalliset järjestelyerät sekä 0,4 prosentin suuruiset kehittämisohjelmaerät. Vuoden 2027 aikana jatkuu valtakunnallinen palkkausjärjestelmien uudistaminen. Uudistuksilla korvataan nykyisiä tehtävien vaativuuden arviointiin perustuvia palkkausjärjestelmiä uusilla tasopalkkajärjestelmillä, joissa palkka määräytyy tehtävässä edellytetyn osaamisen ja vastuun perusteella määriteltyjen tasokriteerien mukaisesti.

HYVTESin teknisen alan liitteen 7 osalta valtakunnallisen palkkausjärjestelmäuudistuksen käyttöönottoajankohdaksi on sovittu 1.7.2027. Tämän vuoksi liitteen 7 henkilöstöä koskevien 1.10.2026 ja 1.4.2027 paikallisten erien toteuttaminen on siirretty palkkausjärjestelmäuudistuksen käyttöönoton yhteyteen. Siirrettyjä eriä korvataan määräaikaisilla prosentuaalisilla palkanlisillä, joista vuonna 2027 maksetaan 1.4.2027 alkaen 0,8 prosentin määräaikainen palkanlisä 1.4.2027 erien sijasta. Lisäksi 1.10.2026 erien perusteella maksettavan 1,6 prosentin määräaikaisen palkanlisän maksaminen jatkuu 30.6.2027 saakka. Liitteen 7 henkilöstölle toteutetaan kuitenkin 1.4.2027 lukien normaali 2,0 prosentin yleiskorotus. Aiemmin siirretyt paikalliset erät toteutetaan palkkausjärjestelmäuudistuksen käyttöönoton yhteydessä.

Henkilöstöetuuksien päälajit säilyvät vuonna 2027, mutta euromääriin ja sisältöihin tulee muutoksia. Säilymässä ovat E-passi, työhyvinvointipäivän tuki, lakisääteistä laajemmat työterveyspalvelut ja eläkkeelle jäännin yhteydessä kestitys. Pois jäävät merkkipäivien (50 ja 60 vuotta) kestitys ja erillinen ”jouluraha”. Valtakunnallisten verotuslinjausten vuoksi polkupyöräetua ei enää myönnetä uusille etuudensaajille. Aiemmin myönnetyt edut päättyvät viimeistään voimassa olevien sopimusten päättyessä. Henkilöstöeduista tehdään erillinen päätös ja ohjeistukset tarkentuvat talousarvion hyväksynnän jälkeen.

1.7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta, omavalvonta ja riskienhallinta ovat osa päivittäistä johtamista. Omavalvonnalla varmistetaan palvelujen laatu, vaatimustenmukaisuus sekä asiakas- ja potilasturvallisuus. Se sisältää myös henkilöstön riittävyyden jatkuvan seurannan.

Hallintosäännön mukaan aluevaltuusto päättää sisäisen valvonnan, omavalvonnan ja riskienhallinnan periaatteista, tavoitteista sekä seuranta- ja arviointimenettelyistä. Aluehallitus vastaa kokonaisuuden järjestämisestä, hyväksyy sitä koskevat ohjeet ja valvoo toimeenpanon tuloksellisuutta. Hyvinvointialuejohtaja vastaa järjestämisestä ja yhteensovittamisesta sekä raportoi keskeisistä havainnoista aluehallitukselle. Toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat toimeenpanosta, ohjauksesta ja raportoinnista omilla vastuualueillaan.

Toimintayksiköiden esihenkilöt vastaavat riskien tunnistamisesta ja arvioinnista, hallintatoimenpiteiden toteuttamisesta ja toimivuuden seurannasta sekä raportoinnista annettujen ohjeiden mukaisesti. Konsernijohto ohjaa konserniyhteisöjä ja valvoo niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja tuloksellisuutta.

Aluehallitus hyväksyy vuosittaisen ohjaus- ja valvontasuunnitelman. Lisäksi Aluehallitukselle raportoidaan omavalvontaohjelman ja -suunnitelmien toteutumisen seurannasta, viranomaistoimijoiden palveluihin kohdistamista ohjaus-, arviointi- ja tarkastuskäynneistä sekä niillä tehdyistä havainnoista.

Taulukossa Kymenlaakson hyvinvointialueen hallintosäännön mukaiset keskeiset vastuut ja tehtävät tiiviissä taulukkomuodossa. Taulukko kokoaa yhteen sekä toimielimet että keskeiset viranhaltijaroolit ja niiden pääasialliset tehtävät.

Vastuut ja tehtävät

Toimielin/rooli	Keskeiset vastuut ja tehtävät
Aluevaltuusto	Ylin päätösvalta: strategia, palvelu- ja talousarvio, hallintosääntö, omistajaohjaus, sisäinen valvonta ja riskienhallinta, toimielinten ja tilintarkastajien valinta, tilinpäätös, investoinnit, palveluverkko, palvelumaksut, hyvinvointialuejohtajan valinta
Aluehallitus	Johtaa toimintaa, hallintoa ja taloutta, valmistelu ja täytäntöönpano, laillisuuden valvonta, henkilöstöpolitiikka, omistajaohjaus, sisäinen valvonta ja riskienhallinta, sopimushallinta, investoinnit, lainanotto, palveluverkko (rajauksin), sopimukset, hankinnat
Lautakunnat (esim. sosiaalipalvelut, terveyden ja	Toimialakohtainen kehittäminen ja valvonta, palvelujen järjestäminen ja vaikuttavuuden seuranta, palvelustrategian valmistelu ja toteutus, palvelujen yhdenvertaisuus ja laatu, raportointi aluehallitukselle

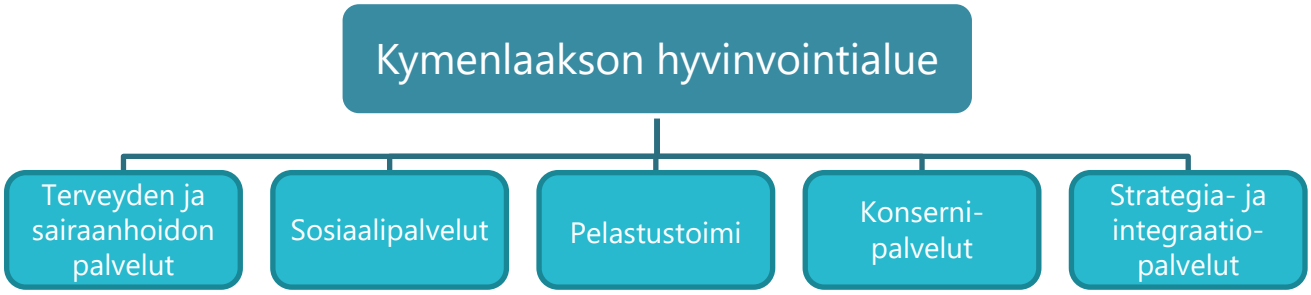
Toimielin/rooli	Keskeiset vastuut ja tehtävät
sairaanhoidon palvelut, turvallisuus)	
Hyvinvointialuejohtaja	Johtaa hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa, yhteensovittaa toimintaa, strategia- ja taloussuunnittelu, riskienhallinta ja sisäinen valvonta, viestintä, konsernijohto, sopimukset, henkilöstöjohtaminen
Toimialajohtajat	Johtavat ja kehittävät toimialaa, vastaavat palvelujen järjestämisestä, taloudesta, riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta, henkilöstön kehittäminen, sopimukset, raportointi
Tulosaluejohtajat	Johtavat tulosaluetta, vastaavat suunnittelusta, taloudesta, riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta, henkilöstön kehittäminen, sopimukset
Toimintayksiköiden esihenkilöt	Johtavat yksikön päivittäistä toimintaa, henkilöstöä ja kehittämistä, vastaavat yksikön riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta
Konsernijohto	Omistajaohjaus, konsernirakenteen kehittäminen, konsernivalvonta, tytäryhteisöjen tavoitteet ja raportointi
Vaikuttamistoimielimet (nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto)	Osallistuminen suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan erityisryhmien näkökulmasta, lausunnot ja aloitteet, yhteistyön edistäminen
Erityisroolit (esim. talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, riskienhallintajohtaja)	Talousjohtaja: maksuliikenne, sijoitukset, omaisuuden hallinta. Henkilöstöjohtaja: henkilöstöhallinto, palkkaus, yhteistoiminta. Riskienhallintajohtaja: riskienhallinta, kokonaisturvallisuus

Lähde: Kymenlaakson hyvinvointialueen hallintosääntö, erityisesti 2. ja 3. luku sekä pykälät 8–31.

2. Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa asetetaan toimialoittain toiminnan tavoitteet ja niiden järjestämisen vaatimat toimintatuotot ja -kulut. Kymenlaakson hyvinvointialueen organisaatio koostuu viidestä toimialasta sekä luottamushenkilöorganisaatiosta. Toimialat ovat:

1. Terveyden ja sairaanhoidon palvelut
2. Sosiaalipalvelut
3. Pelastustoimi
4. Konsernipalvelut
5. Strategia- ja integraatiopalvelut

Kuva 2 Kymenlaakson hyvinvointialueen organisaatio.

Tässä luvussa esitetyt toimialojen käyttötaloudet sisältävät ulkoiset tulot ja menot eivätkä ne sisällä sisäisiä eriä.

Toimialojen toiminnan tavoitteet ja mittarit ovat johdettu strategian 2026-2029 strategisista muutostavoitteista ja avaintuloksista sekä toimialan toiminnan painopisteistä taloussuunnitelmakaudelle. Toimialan toiminnan tavoitteiden lisäksi toimialalla voi olla operatiivisia toiminnan tavoitteita tulosalue- ja toimintayksikkötasoisesti. Näitä tavoitteita ei esitetä talousarviokirjassa.

2.1. Terveyden ja sairaanhoidon palvelut

Toimialan kuvaus

Terveyden ja sairaanhoidon palvelut tarjoavat Kymenlaakson asukkaille perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja. Palveluita tuotetaan eri toimipisteissä tapahtuvina lähikäynteinä sekä etänä, kotona ja digitaalisesti tapahtuvina.

Kymenlaakson hyvinvointialueella terveyden ja sairaanhoidon palvelut toteutuvat kymmenellä tulosalueella: Akuuttipalvelu (ensihoito ja päivystys), terveyden ja sairaanhoidon palveluiden yhteiset, kuntoutuspalvelut, medisiiniset palvelut, operatiiviset palvelut, perusterveydenhuollon vastaanottopalvelut, perusterveydenhuollon osastopalvelut, perhekeskuksen terveyspalvelut, suun terveydenhuolto sekä psykiatriset ja päihdepalvelut.

Kuva 3 Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden organisaatio.

Toiminnan painopisteet taloussuunnitelmakaudella 2027-2031

Toiminnan painopisteet ovat:

- **Kustannustehokkuuden ja tuottavuuden edistäminen**

Suunnitelmakaudella 2027–2031 digitaalisten toimintamallien, automaation ja tekoälyratkaisujen käyttöä laajennetaan kaikilla tulosalueilla osaksi päivittäistä toimintaa. Tavoitteena on turvata lakisääteisten palvelujen oikea-aikainen saatavuus, sujuvoittaa asiakas- ja potilasprosesseja sekä vahvistaa henkilöstön mahdollisuuksia keskittyä perustehtäväänsä. Teknologian hyödyntämisellä vähennetään rutiininomaisia työvaiheita ja hallinnollista työtä sekä vapautetaan työaikaa asiakas- ja potilastyöhön.

Talouden kestävyyttä vahvistetaan kehittämällä kustannusvaikuttavia toimintamalleja, lisäämällä palvelutuotannon tuottavuutta ja vahvistamalla oman palvelutuotannon kilpailukykyä. Tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua, vähentää vältettävissä olevia ostopalveluja sekä saavuttaa talouden tasapaino palvelujen laatua ja vaikuttavuutta vaarantamatta. Muutosta tuetaan vahvistamalla tiedolla johtamista, johtamisosaamista ja muutosjohtamisen valmiuksia koko suunnitelmakauden ajan.

Työn tuottavuutta parannetaan kehittämällä henkilöstöresurssien käyttöä ja kohdentamista vastaamaan toiminnallisia ja strategisia tavoitteita. Päällekkäisiä työvaiheita karsitaan, henkilöstön liikkuvuutta lisätään ja työvuorosuunnittelua tehostetaan digitalisaatiota ja automaatiota hyödyntämällä. Samalla vahvistetaan henkilöstön työkyvyn systemaattista johtamista sekä kehitetään työhyvinvointia ennakoivasti työurien pidentämiseksi ja työkyvyttömyyden vähentämiseksi.

Palvelujen vaikuttavuutta parannetaan tunnistamalla ja vähentämällä vähähyötyistä ja vaikuttamatonta hoitoa. Vuoden 2027 aikana kullakin tulosalueella tunnistetaan keskeiset hoitoprosessit, joissa vähähyötyisen hoidon riski on suurin, ja prosesseja uudistetaan tutkimusnäyttöön ja kansallisiin hoitosuosituksiin perustuen.

Näillä toimenpiteillä vahvistetaan palvelujen vaikuttavuutta, henkilöstön työn tuottavuutta ja hyvinvointialueen taloudellista kestävyyttä sekä varmistetaan palvelujärjestelmän kyky vastata väestön palvelutarpeisiin myös tulevina vuosina.

Painopiste toteuttaa hyvinvointialuestrategian digitalisaation, taloudellisen kestävyyden ja tuottavuuden tavoitteita.

- **Perusterveydenhuollon vahvistaminen**

Suunnitelmakauden aikana perusterveydenhuoltoa vahvistetaan lisäämällä hoidon jatkuvuutta, kohdentamalla resursseja palvelutarpeen mukaisesti sekä kehittämällä konsultaatiokäytäntöjä ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Vuoden 2027 aikana omalääkärimalli (työparimalli) laajennetaan kattamaan koko Kymenlaakson alueen vastaanottopalvelut. Mallia laajennetaan myös kotihoidon asiakkaisiin, mikä vahvistaa hoidon jatkuvuutta ja tukee palvelujen yhteensovittamista. Lääkäriostopalvelut kilpailutetaan vuoden 2027 aikana laatua, jatkuvuutta ja kustannustehokkuutta edistävällä tavalla.

Suunnitelmakauden tavoitteena on lisätä hyvinvointialueen omien pitkäaikaisten lääkäreiden määrää sekä vähentää riippuvuutta ostopalveluista. Tämä tukee palvelujen kehittämistä, tuottavuutta ja toiminnan pitkäjänteisyyttä.

Painopiste toteuttaa hyvinvointialuestrategian tavoitetta palvelujen saavutettavuuden ja vaikuttavuuden vahvistamisesta.

- **Sote-integraation kehittäminen**

Suunnitelmakaudella vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatiota lisäämällä sote-yhteisten palveluiden määrää ja yhtenäistämällä toimintamalleja. Vuonna 2027 kotihoito määritellään sote-yhteiseksi palveluksi.

Ikääntyneiden palveluissa kehitetään yhtenäisiä hoito- ja palvelupolkuja sekä edistetään ikäkeskusmallin käyttöönottoa. Lisäksi kehitetään integroitua kotiutusprosessia tiivistämällä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, sosiaalipalveluiden ja kotihoidon välistä yhteistyötä, jotta asiakkaan siirtyminen sairaalasta kotiin tai jatkohoitoon tapahtuu suunnitelmallisesti, turvallisesti ja oikea-aikaisesti.

Tavoitteena on parantaa palvelujen sujuvuutta, vaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä sekä tukea ikääntyneiden kotona asumista mahdollisimman pitkään. Tavoitteena on myös vahvistaa palveluketjujen saumattomuutta, vähentää päällekkäistä työtä ja parantaa asiakaskokemusta.

Painopiste toteuttaa hyvinvointialuestrategian tavoitetta palvelujen saavutettavuuden ja vaikuttavuuden vahvistamisesta.

- **Digitaalisten palveluiden ja tekoälyratkaisujen laajentaminen asiakaspalveluissa**

Suunnitelmakaudella 2027–2031 digitaalisten palvelujen käyttöä laajennetaan tavoitteena parantaa palvelujen saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta sekä hillitä kustannusten kasvua. Palvelutuotantoa uudistetaan lisäämällä digitaalisia ja monikanavaisia toimintamalleja, vahvistamalla asiakkaiden omahoitoa ja etäasiointia sekä vähentämällä tarpeettomia käyntejä ja yhteydenottoja.

Digitaalisia ratkaisuja otetaan käyttöön vain silloin, kun niiden kustannusvaikutukset ovat luotettavasti osoitettavissa. Tavoitteena on, että hyödyt realisoituvat henkilötyövuosien tai ostopalvelujen tarpeen vähenemisenä. Asiointialustaa kehitetään ensisijaiseksi

palvelukanavaksi sähköisiä palveluja käyttäville asiakkaille, jolloin henkilöstöresursseja voidaan kohdentaa enemmän kasvokkain toteutettaviin palveluihin tai hyödyntää toiminnan tuottavuuden parantamisessa.

Digihoitopolut vakiinnutetaan osaksi keskeisiä hoitoprosesseja, ja niiden käyttöä laajennetaan järjestelmällisesti eri palvelualueille. Väestön itsehoitoa tukevien digihoitopolkujen määrää kasvatetaan suunnitelmakauden aikana. Vuodesta 2027 alkaen tavoitteena on ottaa käyttöön noin 20 lääkinnällisen laitteen vaatimukset täyttävää digitaalista hoidonohjauspolkua eri tulosalueilla.

Digihoitopolut tukevat hoidon jatkuvuutta, yhtenäisiä toimintamalleja sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välistä integraatiota. Painopiste toteuttaa hyvinvointialuestrategian digitalisaatio- ja tuottavuustavoitteita.

- **Kirjaamisen ja tilastoinnin laadun parantaminen**

Suunnitelmakaudella 2027–2031 vahvistetaan tiedon laatua, kirjaamiskäytäntöjen yhdenmukaisuutta sekä tiedolla johtamisen edellytyksiä. Tavoitteena on varmistaa, että palvelutarve, palvelujen käyttö, laatu ja vaikuttavuus kuvautuvat luotettavasti hyvinvointialueen johtamisessa, kansallisissa rekistereissä sekä rahoituksen määräytymisen perusteissa. Laadukas ja vertailukelpoinen tieto tukee strategista päätöksentekoa, palvelujen vaikuttavuuden arviointia ja resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista väestön tarpeiden mukaisesti.

Suunnitelmakaudella kehitetään tiedonsiirtojen laatua, tietojen rakenteisuutta ja raportointikyvykkyyttä siten, että tiedot ovat käytettävissä ajantasaisesti toiminnan, laadun, vaikuttavuuden ja talouden seurannassa. Samalla vähennetään kirjaamiseen käytettävää työaikaa hyödyntämällä teknologiaa, automaatiota ja tekoälyavusteisia ratkaisuja.

Vuoden 2027 aikana puheentunnistukseen ja kuuntelevaan tekoälyyn perustuvat kirjaamisratkaisut otetaan käyttöön kaikilla tulosalueilla. Tavoitteena on parantaa kirjaamisen laatua, yhdenmukaisuutta ja tuottavuutta sekä vapauttaa ammattilaisten työaikaa asiakas- ja potilastyöhön. Lisäksi vahvistetaan diagnoosikirjaamisen laatua, seurantaa ja raportointia, jotta toiminnan ohjaus, vaikuttavuuden arviointi ja talouden suunnittelu perustuvat mahdollisimman luotettavaan ja kattavaan tietoon.

Painopiste toteuttaa hyvinvointialuestrategian taloudellisen kestävyyden ja tuottavuuden sekä digitalisaation tavoitteita.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit talousarviovuonna 2027

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Monialaista yhteistyötä lisätään perhekeskuksen terveyspalveluissa asiakasmäärien muutokset huomioiden 30 % vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä, tavoitteena 10 % lisäys vuosittain. (Monialainen yhteistyö = asiantuntijaryhmien tapaamiset kouluterveydenhuollossa)	Monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisten määrän muutos kouluterveydenhuollossa (%)	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua	+10 %
Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Varhaisen tuen määrää lisätään perhekeskuksen terveyspalveluissa asiakasmäärien muutokset huomioiden 30 % vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä, tavoitteena 10 % lisäys vuosittain. (Varhainen tuki = ohjatut omahoidot koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ja neuvolapalveluissa)	Ohjattujen omahoitojen määrän muutos koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä neuvolapalveluissa (%)	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua	+10 %
Vuonna 2029 yhä useampi yli 75-vuotias asuu kotona erilaisten tukipalvelujen avulla, tavoitteenamme on yltää kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Ennaltaehkäisevät sote-palvelut ja turvallinen kotona asuminen tukevat elämänlaatua ja vähentävät ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta.	Päivystyksestä, perusterveydenhuollon, Hoikun ja erikoissairaanhoidon osastoilta yhä useampi yli 75-vuotias potilas menee kotiin eikä palaa sairaalaan 48h kuluessa (onnistunut kotiutus). Onnistuneiden kotiutusten osuus kaikista yli 75-vuotiaiden kotiutuksista kasvaa 5 % vuosittain vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä.	Onnistuneiden kotiutusten osuus kaikista yli 75-vuotiaiden kotiutuksista (%)	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua	+5 %
Vuonna 2029 alueemme kuuluu digitaalisina tuotettujen palvelukontaktien kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Digitaalisina, liikkuvina ja lähipalveluina varmistamme yhdenvertaisen pääsyn palveluihin koko alueella.	Fyysisten käyntien ja puheluiden määrä vähenee 5 % vuoden 2026 tasosta vuonna 2027. Tavoitteena on vähentää fyysisten käyntien ja puheluiden määrää yhteensä 15 % vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä digitaalisten palvelujen käytön lisääntyessä.	Käyntien ja puhelinkontaktien määrän muutos (%)	1-3/2026: -5,78%	-5 %
Vuonna 2029 Kymenlaakson hyvinvointialue sijoittuu valtakunnallisesti kolmen parhaan joukkoon HYTE-prosessi- ja tulosmittareissa, mikä osoittaa alueemme onnistuneen panostuksen ennaltaehkäisyyn ja terveyden edistämiseen.	Terveyden ja sairaanhoidon palveluita koskevissa HYTE-prosessimittareissa saavutetaan vuosittain vähintään 95 pisteen taso	THL:n raportointi: prosessi – indikaattori, keskiarvo	3.6.2026 laskennassa: 50	95

Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 kuulumme paljon palveluja käyttävien kustannusten vähentämisessä kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Yli 10 erikoissairaanhoidon lähetettä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana saaneiden asiakkaiden määrä vähenee 5 % vuosittain ja yhteensä 15 % vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä.	Yli 10 erikoissairaanhoidon lähetettä saaneiden asiakkaiden määrän muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (%)	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua	-5 %
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Erikoissairaanhoidon hoitopäivän kustannus on enintään vuoden 2026 tasolla kustannustason noususta huolimatta (hyvinvointialueindeksi +2,63% ja palkkojen sopimuskorotukset +2,9%).	€/hoitopäivä	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Perusterveydenhuollon hoitopäivän kustannus on enintään vuoden 2026 tasolla kustannustason noususta huolimatta (hyvinvointialueindeksi +2,63% ja palkkojen sopimuskorotukset +2,9%).	€/hoitopäivä	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Erikoissairaanhoidon vastaanottokäynnin kustannus on enintään vuoden 2026 tasolla kustannustason noususta huolimatta (hyvinvointialueindeksi +2,63% ja palkkojen sopimuskorotukset +2,9%).	€/vastaanottokäynti	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Perusterveydenhuollon vastaanottokäynnin kustannus on enintään vuoden 2026 tasolla kustannustason noususta huolimatta (hyvinvointialueindeksi +2,63% ja palkkojen sopimuskorotukset +2,9%).	€/vastaanottokäynti	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		12,3 M€
Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-433,9 M€

Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 18,1 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/ HTV2	19,7 (8/2026)	18,1
Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	30 (6/2026)	≥ +45
Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,8 (6/2026)	4,0

Talouden kehitys vuosina 2027-2031

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Talous-suunnitelma 2028	Talous-suunnitelma 2029	Talous-suunnitelma 2030	Talous-suunnitelma 2031
Toimintatuotot	**45 517**	**47 419**	**50 633**	**51 595**	**52 626**	**53 679**	**54 753**
Myyntituotot	14 938	16 144	16 330	16 641	16 973	17 313	17 659
Maksutuotot	27 401	28 741	31 794	32 398	33 046	33 707	34 381
Tuet ja avustukset	2 545	2 441	2 390	2 436	2 484	2 534	2 585
Muut toimintatuotot	633	94	119	121	123	126	128
Toimintakulut	**-479 853**	**-486 886**	**-484 546**	**-475 826**	**-471 794**	**-473 052**	**-474 570**
Henkilöstökulut	-212 171	-220 623	-220 781	-215 434	-212 367	-211 917	-211 558
Palvelujen ostot	-175 049	-171 894	-166 897	-161 685	-158 746	-158 440	-158 262
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-52 586	-52 930	-53 537	-54 555	-55 646	-56 759	-57 894
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-40 047	-41 438	-43 330	-44 153	-45 036	-45 937	-46 855
Toimintakate	**-434 336**	**-439 466**	**-433 913**	**-424 231**	**-419 168**	**-419 373**	**-419 817**

Taulukko 3 Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden tuloslaskelma taloussuunnitelma-vuosille 2027-2031 tuhansina euroina.

Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden toimintakate talousarviossa 2027 on -433,9 milj. euroa. Toimintakate paranee 5,6 milj. euroa verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja 0,4 milj. euroa verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen. Toimintakatteen paraneminen johtuu pääosin tuottavuusohjelman mukaisten säästöjen ja sopeutusten täytäntöönpanoista sekä toimintatuottojen korotuksista.

Toimialan toimintakate paranee taloussuunnitelmakaudella vuoden 2027 talousarviosta vuoteen 2031 noin 14,1 miljoonaa euroa. Toimintakatteen parantuminen painottuu erityisesti vuosille 2028 ja 2029, jolloin tuottavuusohjelman merkittävimmät säästötoimenpiteet toteutuvat. Vuonna 2031 toimintakate on -419,8 miljoonaa euroa, kun vuoden 2027 talousarviossa se on -433,9 miljoonaa euroa.

Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden vuoden 2027 talousarvio sisältää merkittäviä tuottavuusohjelman mukaisia säästö- ja sopeutustoimenpiteitä sekä oletuksen terveydenhuollon asiakasmaksujen korottamisesta valtakunnallisen lainsäädännön muutosten ja hyvinvointialueen myöhempien asiakasmaksupäätösten mukaisesti. Toimenpiteiden kokonaisvaikutus on noin 16,0 milj. euroa, josta perusterveydenhuollon palveluiden osuus on noin 7,7 milj. euroa ja erikoissairaanhoidon palveluiden osuus noin 8,3 milj. euroa. Säästövaikutukset esitetään nettovaikutuksina, joissa saavutettavien säästöjen lisäksi on huomioitu toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvat mahdolliset lisäkustannukset.

Tuottavuusohjelman säästötoimenpiteet sisältyvät toiminnan painopisteiden mukaisiin tavoitteisiin ja niillä tavoitellaan palvelujen kustannusvaikutusten vahvistamista sekä

palvelutuotannon kustannusten kasvun hillitsemistä. Henkilöstöä koskevat tuottavuustoimenpiteet muodostavat merkittävän osan talousarvion sopeutuksista. Samanaikaisesti palvelutuotantoa pyritään turvaamaan vähentämällä riippuvuutta ulkopuolisista ostopalveluista ja kohdentamalla resursseja uudelleen palvelutarpeiden mukaisesti.

Merkittävimmät tuottavuusohjelman säästötoimenpiteet (yhteensä 12,3 miljoonaa euroa) ovat:

- Henkilötyövuosivähennyksiin ja henkilöstörakenteen muutoksiin perustuvien säästöjen kokonaisvaikutus on noin 6,6 milj. euroa.
    - Perusterveydenhuollon vastaanottopalveluissa on huomioitu henkilöstörakenteen muutoksia, joista tavoitellaan noin 1,3 milj. euron säästöä pääosin omalääkärimallin kehittämiseen kohdistetun lisärahoituksen myötä.
- Ostopalvelulääkäreiden käytön vähentämisellä tavoitellaan toimialatasolla noin 3,2 milj. euron säästöä, josta 90 % kohdistuu perusterveydenhuollon palveluihin.
- Asiakaspalvelujen ostojen korvaaminen omalla toiminnalla sekä palvelusopimusten tarkistamisella tavoiteltavat säästöt ovat yhteensä 1,7 milj. euroa.
    - Merkittävin tulosaluekohtainen säästötavoite kohdistuu medisiinisiin palveluihin, jossa kotiuttamistoimenpiteiden säästövaikutus on noin 0,8 milj. euroa.
    - Osastofarmasiapalveluiden supistamisella tavoitellaan toimialatasolla 0,2 milj. euron säästöä.
- Muut tuottavuusohjelman mukaiset säästöt ja sopeutukset ovat yhteensä noin 0,8 milj. euroa.

Talousarvio sisältää myös toimintatuottojen korotuksia yhteensä 3,7 milj. euroa:

- Myyntituotoissa on huomioitu hyvinvointialueindeksin mukainen 2,63 %:n korotus.
- Maksutuottojen arvioitu kasvu perustuu valtion esittämiin poliklinikka- ja hoitopäivämaksujen korotuksiin sekä uusien erityistutkimus-, leikkaus- ja toimenpidemaksujen käyttöönottoon.
- Lisäksi valtion esittämät uudet vainajan säilyttämiseen ja kuolemansyyn selvittämiseen liittyvät maksut on huomioitu talousarviossa.

On huomioita, että valtio on vähentänyt hyvinvointialueen rahoitusta vastaavalla summalla, joka oletetaan uusista asiakasmaksuista saatavan.

Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden vuoden 2027 talousarvioon sisältyy lisäksi useita kustannustasoa korottavia tekijöitä, joiden yhteenlaskettu vaikutus on noin 10,2 milj. euroa.

Merkittävimmät kustannustasoa korottavat tekijät ovat:

- palkkojen sopimuskorotukset.
- vuokralääkäripalveluiden arvonlisäverokohtelun muutos, jonka vaikutus kustannuksiin on noin 1,4 milj. euroa.
- lääkekustannuksia kasvattaa Kelan korvauskäytännön muutos, jonka vaikutukseksi on arvioitu noin 0,8 milj. euroa.
- palveluiden ostojen kustannustasoa nostavat muun muassa Kaiku24-palvelujen hinnankorotus, Kymijoen Ravintopalveluiden ateriahintojen korotus sekä HUS-yhtymän diagnostisten palveluiden hinnankorotukset laboratorio- ja radiologiapalveluissa. Näiden muutosten yhteisvaikutus on noin 0,7 milj. euroa.
- talousarviossa on lisäksi huomioitu uusien asiakasmaksujen käyttöönotosta aiheutuva luottotappioriskin lisääntyminen. Näiden yhteisvaikutus on noin 0,5 milj. euroa.
- muita kustannustasoa korottavia tekijöitä talousarviossa on huomioitu 0,5 milj. euroa.

Kustannustason noususta huolimatta talousarviossa on huomioitu laaja tuottavuusohjelma ja useita toiminnan sopeuttamistoimenpiteitä, joiden tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua ja parantaa palvelutuotannon kustannustehokkuutta.

Terveyden ja sairaanhoidon palveluiden toimintatuotot ovat talousarviossa 2027 yhteensä 50,6 milj. euroa. Toimintatuotot kasvavat muutettuun talousarvioon 2026 verrattuna 3,2 milj. euroa (6,8 %) ja vuoden 2025 toteumaan verrattuna 5,1 milj. euroa (11,2 %). Myyntituotot ovat 16,3 milj. euroa, mikä on 0,2 milj. euroa (1,2 %) enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2026 ja 1,4 milj. euroa (9,3 %) enemmän kuin vuoden 2025 toteumassa. Myyntituotoissa on huomioitu talousarviossa 2027 hyvinvointialueindeksin mukainen korotus +2,63 %. Maksutuotot ovat 31,8 milj. euroa, mikä on 3,1 milj. euroa (10,6 %) enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2026 ja 4,4 milj. euroa (16,0 %) enemmän kuin vuoden 2025 toteumassa. Maksutuottojen talousarviossa on huomioitu valtion esittämät korotukset poliklinikka-, erityistutkimus-, leikkaus-, toimenpide- ja päiväkirurgiamaksuihin. Tuet ja avustukset vähenevät muutettuun talousarvioon 2026 verrattuna 2,1 % ja vuoden 2025 toteumaan verrattuna 6,1 %.

Myynti- ja maksutuottojen korotukset on huomioitu talousarviossa täysimääräisinä, vaikka asiakasmaksujen muutoksista päätetään lopullisesti aluevaltuustossa vasta talousarvion valmistelun jälkeen. Lisäksi tuottoihin liittyvää riskiä kasvattavat ennallaan pysyvä maksukatto ja asiakkaalle edullisempien digitaalisten palveluiden laajempi käyttöönotto. Korotettujen maksutuottojen vaikutus on huomioitu kulupuolella luottotappioiden kasvuna.

Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan tasaisesti koko taloussuunnitelmakauden ajan. Vuonna 2031 toimintatuotot ovat 54,8 miljoonaa euroa, mikä on 4,1 miljoonaa euroa (8,1

%) enemmän kuin vuoden 2027 talousarviossa. Kasvu perustuu pääasiassa myynti- ja maksutuottojen kasvuun sekä taloussuunnitelmavuosille 2028-2031 huomioituihin indeksikorotuksiin.

Toimialan toimintakulut talousarviossa 2027 ovat 484,5 miljoonaa euroa. Toimintakulut pienenevät vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 2,3 miljoonaa euroa (0,5 %) ja kasvavat vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 4,7 miljoonaa euroa (1,0 %). Arvioitu kulujen pieneneminen on seurausta tuottavuusohjelman mukaisten sopeutustoimien ja toiminnan painopisteiden tavoitteiden täytäntöönpanosta.

Henkilöstökulut ovat terveyden ja sairaanhoidon palvelujen toimialan selvästi suurin kuluerä ja muodostavat noin 46 prosenttia toimintakuluista, yhteensä 220,8 miljoonaa euroa vuonna 2027. Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,2 miljoonaa euroa (0,1 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 8,6 miljoonaa euroa (4,1 %). Henkilöstökulujen kasvu saadaan taittumaan henkilöstörakenteen muutoksin ja henkilötyövuosivähennyksin.

Vuoden 2027 talousarvioon sisältyvien toiminnan muutosten ja tuottavuustoimenpiteiden mahdollisia henkilöstövaikutuksia on arvioitu 5.10.2026 päättyneissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Terveyden ja sairaanhoidon palveluissa muutosten mahdolliseksi vaikutukseksi henkilöstöresursseihin on arvioitu enintään 73 henkilötyövuoden vähennys. Muutos saavutetaan toiminnan tehostamisella, digitaalisten ratkaisujen aiempaa laajemmalla hyödyntämisellä sekä palvelurakenteen ja -prosessien kehittämisellä. Rekrytointeja toteutetaan jatkossakin ainoastaan harkitusti palvelutarpeen edellyttämällä tavalla. Terveyden ja sairaanhoidon palvelujen yhteiset -tulosalueelle siirtyy HRD-palveluista amanuenssien henkilötyövuodet palkkavarauksineen, joka kasvattaa henkilöstökuluja noin 350 tuhatta euroa.

Palvelujen ostot ovat toiseksi suurin kuluerä ja niiden osuus toimintakuluista on noin 34 prosenttia, yhteensä 166,9 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot pienenevät vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 5,0 miljoonaa euroa (2,9 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 8,2 miljoonaa euroa (4,7 %).

Palvelujen ostoja pyritään edelleen hillitsemään vähentämällä työvoiman vuokrausta lääkäripalveluissa. Vuokratyövoiman käyttö lääkäripalveluissa on mahdollista oman henkilöstön onnistuneilla rekrytoinneilla. Myös ostettujen hoitopalvelujen käyttöä pyritään vähentämään vahvistamalla omaa palvelutuotantoa, mikä tukee toiminnan jatkuvuutta, kustannusten hallintaa ja henkilöstön osaamisen hyödyntämistä.

Osaan palvelujen ostoista kohdistuu vuonna 2027 sopimuskorotuksia. HUS-yhtymän diagnostiikkapalveluiden hinnankorotukset on jo vahvistettu, ja niiden vaikutus laboratorio- ja radiologiakustannuksiin on 321 tuhatta euroa vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verraten. Kaiku24 Oy:n ja Kymijoen Ravintopalvelut Oy:n esittämät hinnankorotukset on myös huomioitu talousarviossa laskennallisella korotuksella, yhteensä 364 tuhatta euroa. Molempien toimijoiden osalta tavoitteena on kuitenkin

saada hillittyä kustannusten kasvua toiminnallisten muutosten ansiosta. Palvelujen ostoihin kohdistuu lisäksi merkittävä kustannuspaine verohallinnon tiukennettua tulkintaansa lääkärityövoiman vuokraukseen sovellettavasta arvonlisäverokäytännöstä. Toukokuussa 2026 annetun syventävän vero-ohjeen perusteella pääosa hyvinvointialueen ulkopuolelta hankitusta lääkärityövoimasta tulkitaan arvonlisäverolliseksi palveluksi, mikä kasvattaa toimialan palvelujen ostojen kustannuksia arviolta noin 1,4 miljoonalla eurolla vuodessa.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset ovat vuonna 2027 arviolta 53,5 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 11 % toimintakuluista. Kulut kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,6 miljoonaa euroa (1,1 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 1,0 miljoonaa euroa (1,8 %). Tiliryhmän merkittävin kasvutekijä on Kelan muuttunut tulkinta syöpälääkkeiden korvattavuudesta. Heinäkuusta 2026 alkaen Kela lopetti uusien potilaiden tiettyjen syöpälääkkeiden korvaukset, ja kulut siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Kymenlaakson hyvinvointialueen arvio muutoksen tuomista lisäkustannuksista vuodelle 2027 on noin 0,8 miljoonaa euroa. Kyseinen lääkehoito on yleensä potilaalle elinikäinen, jonka myötä muutoksen kustannusvaikutus tulee kasvamaan tuleville vuosille.

Muut toimintakulut, joihin sisältyvät muun muassa vuokrakulut ja luottotappiot, ovat vuoden 2027 talousarviossa yhteensä 43,3 miljoonaa euroa. Niiden osuus toimialan toimintakuluista on noin 9 prosenttia. Muiden toimintakulujen kasvu on 1,9 miljoonaa euroa (4,6 %) verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja 3,3 miljoonaa euroa (8,2 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen.

Muiden toimintakulujen kasvua vuonna 2027 selittävät erityisesti luottotappioiden lisääntyminen sekä rakennusten ja huoneistojen vuokrakulujen nousu. Rakennusten ja huoneistojen vuokrakulujen arvioidaan kasvavan noin 0,8 miljoonaa euroa (2,4 %) verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja noin 2,9 miljoonaa euroa (9,9 %) vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna. Luottotappioiden määrän arvioidaan kasvavan 1,0 miljoonaa euroa (+79,4 %) vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja 485 tuhatta euroa (26,7 %) vuoden 2025 tilinpäätökseen verraten. Luottotappioiden merkittävä kasvuvaraus pohjautuu valtion rahoituksen muutokseen, jossa hyvinvointialueiden perimiä asiakasmaksuja nostetaan ja otetaan käyttöön uusia maksunimikkeitä.

Toimintakulut vähenevät taloussuunnitelmakaudella erityisesti vuosina 2028 ja 2029 tuottavuusohjelman toimenpiteiden seurauksena, minkä jälkeen kulutason arvioidaan säilyvän suhteellisen vakaana. Vuoden 2031 toimintakulut ovat 474,6 miljoonaa euroa, mikä on 10,0 miljoonaa euroa (2,1 %) vähemmän kuin vuoden 2027 talousarviossa. Kulujen aleneminen perustuu tuottavuusohjelman säästöihin, jotka on kohdennettu taloussuunnitelmakaudella henkilöstökuluihin ja palvelujen ostoihin.

2.2. Sosiaalipalvelut

Toimialan kuvaus

Sosiaalipalvelujen toimiala edistää kymenlaaksolaisten hyvinvointia, sosiaalista turvallisuutta, toimintakykyä ja osallisuutta järjestämällä ja kehittämällä lakisääteisiä sosiaalihuollon palveluja eri elämäntilanteissa. Toimiala ohjaa palvelurakennetta strategisesti väestön palvelutarpeiden, vaikuttavuustiedon ja taloudellisten reunaehtojen perusteella sekä kohdentaa tukea oikea-aikaisesti sinne, missä sillä voidaan vahvistaa asiakkaiden arjen sujuvuutta, osallisuutta ja turvallisuutta.

Moniammatillinen asiantuntijatyö, palveluohjaus, yhteensovitetut palvelukokonaisuudet ja vaikuttavat työmenetelmät muodostavat perustan sosiaalipalvelujen toiminnan uudistamiselle ja johtamiselle. Kymenlaakson hyvinvointialueella sosiaalipalvelut toteutetaan seitsemällä tulosalueella: sosiaalihuollon yhteiset palvelut, lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja perhekeskuspalvelut, aikuisten sosiaalipalvelut, vammaispalvelut, ikäihmisten sosiaalipalvelut, kotihoidon palvelut sekä asumisen palvelut.

Sosiaalipalvelut vastaavat alueen asukkaiden moninaisiin avun, tuen ja palvelujen tarpeisiin koko elämänkaaren ajan. Toimiala arvioi asiakkaiden palvelutarpeita, tekee viranomaispäätöksiä, järjestää ja tuottaa palveluja sekä koordinoi asiakaslähtöisiä palvelukokonaisuuksia lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Strateginen johtaminen varmistaa, että palvelujen järjestäminen perustuu ennakoivaan tilannekuvaan, yhtenäisiin myöntämisperusteisiin, kustannusvaikuttaviin toimintamalleihin ja palvelujen vaikuttavuuden seurantaan. Sosiaalipalvelujen asiantuntijatyö painottuu sosiaalisen hyvinvoinnin vahvistamiseen, toimintakyvyn tukemiseen, ongelmien ennaltaehkäisyyn ja vähentämiseen sekä vammaisuudesta tai muista elämäntilanteen haasteista aiheutuvien haittojen ja esteiden poistamiseen.

Kuva 4 Sosiaalipalveluiden organisaatio.

Toiminnan painopisteet taloussuunnitelmakaudella 2027–2031

Toiminnan painopisteet ovat:

- **Lakisääteisten palvelujen turvaaminen ja palvelurakenteen uudistaminen**

Toimialan keskeisenä tavoitteena on varmistaa lakisääteisten sosiaalipalvelujen saatavuus, oikea-aikaisuus ja yhdenvertainen toteutuminen taloudellisesti kestävällä tavalla. Vuonna 2027 painotetaan erityisesti lastensuojelun määräaikojen ja henkilöstömitoituksen turvaamista, toimeentulotuen ja vammaispalvelujen käsittelyaikojen hallintaa, yli 75-vuotiaiden palvelutarpeen arvioinnin oikea-aikaisuutta sekä omaishoidon, perhehoidon ja asumispalvelujen myöntämisperusteiden yhdenmukaista soveltamista.

Palvelurakennetta uudistetaan huomioimalla sosiaalihuoltolain tulevat muutokset. Lisäksi vahvistetaan tuen tarpeen arviointia, omatyöntekijyyttä, asiakassuunnitelmien laatua, kirjaamiskäytäntöjen yhtenäisyyttä sekä päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että asiakasohjauksen, sosiaalityön, palvelutuotannon ja päätöksenteon välistä työnjakoa selkeytetään ja asiakasprosesseja johdetaan yhtenäisten toimintamallien mukaisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään niihin palveluihin, joissa asiakkaan oikeusturva, määräaikojen toteutuminen tai palvelujen jatkuvuus edellyttävät tiivistä johtamista ja säännöllistä seurantaa.

Toimenpiteet ovat välttämättömiä, koska ne turvaavat asiakkaiden lakisääteiset oikeudet, vähentävät valvonta- ja oikeusturvariskejä sekä ehkäisevät palvelutarpeen kasvamista raskaampiin ja kustannuksiltaan vaativampiin palveluihin. Samalla vahvistetaan koko toimialan kykyä kohdentaa henkilöstö- ja talousresursseja varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä palveluihin, joissa asiakkaiden tuen tarve on merkittävä.

- **Palvelujen uudistuksen strateginen toimeenpano ja tiedolla johtaminen**

Palvelujen uudistuksen toimeenpanoa johdetaan yhteisillä tavoitteilla, mittareilla ja tietoon perustuvalla ohjauksella. Toimialalla kehitetään entisestään tuotantotapa-analyyseja sekä kustannus- ja vaikuttavuustiedon seurantaa. Keskeisinä seurattavina kokonaisuuksina ovat asiakasneuvonnan ja -ohjauksen läpäisykyky, raskaiden ostopalvelujen käyttö, oman tuotannon ja ostopalvelujen suhde, asiakasmäärät, jonot, lakisääteiset määräajat, henkilöstön saatavuus, sairauspoissaolot sekä palvelujen yksikkökustannusten kehitys.

Tavoitteena on, että toimialalla on käytössään ajantasainen tilannekuva palvelukysynnästä, palvelujen saatavuudesta, kustannuskehityksestä ja henkilöstöresurssien riittävyydestä. Talousarviovuonna painotetaan erityisesti ennakoivaa johtamista: poikkeamiin reagoidaan varhaisessa vaiheessa, kustannusten kasvun syyt

analysoidaan palvelukohtaisesti ja toimenpiteet kohdennetaan niihin kohtiin, joissa vaikuttavuus- ja tuottavuushyöty on suurin.

Strategisen toimeenpanon varmistamiseksi tulosalueiden tavoitteet ovat kytketty yhteisiin toimialatason mittareihin ja niillä seurataan säännöllisesti sekä toiminnallista, että taloudellista toteumaa. Tiedolla johtaminen mahdollistaa palvelujen kohdentamisen vaikuttavasti, kustannuskehityksen ennakoinnin, talousarvion toteutumisen aktiivisen ohjauksen sekä päätöksenteon perustamisen vertailukelpoiseen ja ajantasaiseen tietoon.

- **Varhainen tuki, digitaaliset palvelut ja palveluketjujen yhteensovittaminen**

Varhaista tukea ja digitaalisia palveluja vahvistetaan siten, että asiakkaiden palvelutarpeisiin voidaan vastata oikea-aikaisesti ennen raskaampien palvelujen tarvetta. Painopisteinä ovat sosiaalihuollon asiakasneuvonnan kehittäminen, sähköisen asioinnin ja chat-palvelujen laajentaminen, IkäVinkki-toimintamallin vahvistaminen, lapsiperheiden varhaisen tuen palvelujen porrastus, Nuorten Matalan ja perhekeskuspalvelujen yhteistyö, etähoiva ja kuvapuhelupalvelut sekä paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden moniammatillinen asiakasohjaus. Toimenpiteet kohdennetaan erityisesti asiakasryhmiin, joiden palvelutarve kasvaa raskaaksi. Käytännön toimeenpanossa vahvistetaan ensivaiheen neuvontaa, tuen tarpeen arvioinnin yhtenäisiä käytäntöjä, digipalvelujen käyttöön ohjaamista ja asiakkaan tilanteen kokonaisvaltaista arviointia. Palveluketjujen yhteensovittamisessa keskeistä on, että asiakkaalle muodostuu selkeä ja jatkuva palvelupolku eikä vastuu jakaudu useille toimijoille.

Varhainen tuki parantaa palvelujen saavutettavuutta, vahvistaa asiakkaan arjen toimintakykyä ja hillitsee kustannusten kasvua vähentämällä tarvetta korjaaville, viimesijaisille ja ympärivuorokautisille palveluille. Talousarvion näkökulmasta panostus varhaiseen tukeen on perusteltu, koska sen avulla voidaan siirtää palvelurakenteen painopistettä raskaista palveluista kevyempiin, oikea-aikaisiin ja asiakkaan omaa toimintakykyä vahvistaviin ratkaisuihin.

- **Työ- ja toimintakykyä vahvistavat palvelut ja kumppanuudet**

Työ- ja toimintakykyä vahvistavien palvelujen tavoitteena on tukea asiakkaiden osallisuutta, arjen hallintaa ja mahdollisuuksia kiinnittyä koulutukseen, työhön, kuntoutukseen tai muihin tarkoituksenmukaisiin palveluihin. Toimialalla vahvistetaan sosiaalityön suunnitelmallisuutta, asiakkaiden toimintakyvyn ja osallisuuden palveluja, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen vaikuttavaa käyttöä sekä päihde- ja mielenterveysasiakkaiden sosiaalista tukea.

Kuntien, työllisyysalueiden, järjestöjen ja muiden kumppaneiden kanssa vahvistetaan selkeitä palvelupolkuja ja sovitaan työnjaosta erityisesti niiden asiakkaiden osalta, joiden

tilanteessa yhdistyvät toimeentulovaikeudet, asumisen haasteet, heikentynyt toimintakyky, terveysongelmat ja pitkäaikainen palvelujen tarve.

Kumppanuuksien avulla vahvistetaan asiakkaiden arkeen kiinnittyviä palveluja, hyödynnetään järjestöjen ja kuntien ehkäisevää työtä sekä varmistetaan, että sosiaalihuollon palvelut täydentävät eivätkä korvaa muiden toimijoiden vastuulla olevia palveluja. Kokonaisuus on talousarvion näkökulmasta keskeinen, koska oikea-aikainen työ- ja toimintakyvyn tuki ehkäisee pitkäaikaista palveluriippuvuutta, vähentää päällekkäistä työtä ja kohdentaa sosiaalihuollon asiantuntijatyön tilanteisiin, joissa sen vaikutus asiakkaan hyvinvointiin ja palvelujen kustannuksiin on suurin.

- **Asumisen palvelujen uudistaminen ja kokonaistaloudellinen ohjaus**

Asumisen palvelujen uudistamisessa tavoitteena on vahvistaa kevyempiä, asiakkaan omatoimisuutta tukevia asumisen ratkaisuja ja hillitä ympärivuorokautisten sekä ostopalveluina tuotettujen palvelujen kustannuskehitystä. Toimenpiteinä kehitetään ikääntyneiden yhteisöllistä asumista, vammaisten henkilöiden tuettua ja yhteisöllistä asumista, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien porrastettuja asumispolkuja, lyhytaikaista asumista ja kotiutumista tukevia palveluja sekä kotiin vietävien tukipalvelujen ja kotihoidon yhteensovittamista.

Asiakasohjausryhmien tukea hyödynnetään päätöksenteossa osana asiakkaiden tilanteiden kokonaisarviointia sekä jonotilanteen seurannassa. Asumispalvelujen rakenteen uudistuksessa tarkastellaan sekä palvelujen sisältöä että tuotantotapaa. Tavoitteena on ohjata asiakkaita oikealle palvelutasolle, vahvistaa oman tuotannon käyttöä silloin, kun se on kokonaistaloudellisesti perusteltua, ja vähentää pitkäaikaista riippuvuutta raskaista ostopalveluista. Asiakkaiden tuen tarpeen arvioinnissa on keskeistä, että kotiin vietävät palvelut, omaishoito, perhehoito, lyhytaikaiset palvelut ja asumispalvelut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Asiakkaan näkökulmasta tavoitteena on turvallinen ja toimintakykyä tukeva asuminen mahdollisimman kevyellä, mutta riittävällä palvelutasolla. Uudistus on perusteltu, koska asumisen palvelut muodostavat merkittävän osan toimialan kustannuksista, ja kustannuskehitykseen vaikuttavat erityisesti palvelun intensiteetti, asiakasmäärät, palvelujen kesto sekä ostopalvelujen käyttö. Palvelujen oikea porrastus turvaa asiakkaalle tarpeenmukaisen tuen ja mahdollistaa kustannusten hallinnan ilman, että palvelujen saatavuus tai laatu vaarantuvat.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit talousarviovuonna 2027

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Perhehoidossa olevien sijoitettujen lasten osuus kasvaa	Sijoitettuna olevien lasten perhehoidossa olevien osuus (%)	57,8 %	60 %
Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Korjaavien ja raskaiden palvelujen käyttö vähenee lastensuojelun palveluissa	Sijoitettuna olevien lasten lukumäärä	404	380
Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Asiakaskokemus sosiaalihuollon perhekeskuspalvelussa	cNPS		+70
Vuonna 2029 yhä useampi yli 75-vuotias asuu kotona erilaisten tukipalvelujen avulla, tavoitteenamme on yltää kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Ennaltaehkäisevät sote-palvelut ja turvallinen kotona asuminen tukevat elämänlaatua ja vähentävät ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta.	Yhä useampi 75 vuotta täyttänyt asuu omassa kodissaan	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisistä (%)	93,5 %	94 %
Vuonna 2029 yhä useampi yli 75-vuotias asuu kotona erilaisten tukipalvelujen avulla, tavoitteenamme on yltää kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Ennaltaehkäisevät sote-palvelut ja turvallinen kotona asuminen tukevat elämänlaatua ja vähentävät ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta.	Kotona asumista tukevat palvelut tavoittavat yhä useamman 75 vuotta täyttäneen	Kotihoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus ikäryhmästä (%)	6,85 %	7 %
Vuonna 2029 alueemme kuuluu digitaalisina tuotettujen palvelukontaktien kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Digitaalisina, liikkuvina ja lähipalveluina varmistamme yhdenvertaisen pääsyn palveluihin koko alueella.	Kotihoidon kuvapuhelukäyntien määrän kasvattaminen nykytasoon verrattuna	Kotihoidon kuvapuhelukäyntien osuus kaikista kotihoidon käynneistä (%)	5,23 %	8 %

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 alueemme kuuluu digitaalisina tuotettujen palvelukontaktien kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Digitaalisina, liikkuvina ja lähipalveluina varmistamme yhdenvertaisen pääsyn palveluihin koko alueella.	Yhä suurempi osa toimeentulotukipäätöksistä tehdään sähköisen Omapalvelun kautta	Omapalvelun kautta tehtyjen toimeentulotukipäätösten osuus kaikista toimeentulotukipäätöksistä (%)	46 %	50 %
Vuonna 2029 Kymenlaakson hyvinvointialue sijoittuu valtakunnallisesti kolmen parhaan joukkoon HYTE-prosessi- ja tulosmittareissa, mikä osoittaa alueemme onnistuneen panostuksen ennaltaehkäisyyn ja terveyden edistämiseen.	Työttömien terveystarkastuksien määrä toteutuu suunnitelmien mukaisesti	Työttömien terveystarkastusten lukumäärä (kpl)	500	900/vuosi

Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		24,0 M€
Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-365,4 M€

Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 27,4 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	29,9 (8/2026)	27,4
Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	21 (6/2026)	≥ +45
Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,7 (6/2026)	4,0

Talouden kehitys vuosina 2027-2031

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Talous-suunnitelma 2028	Talous-suunnitelma 2029	Talous-suunnitelma 2030	Talous-suunnitelma 2031
Toimintatuotot	**63 082**	**61 221**	**60 998**	**62 157**	**63 400**	**64 668**	**65 961**
Myyntituotot	18 046	16 835	16 706	17 024	17 364	17 711	18 066
Maksutuotot	34 632	34 684	34 463	35 118	35 821	36 537	37 268
Tuet ja avustukset	1 744	1 300	1 240	1 264	1 289	1 315	1 341
Muut toimintatuotot	8 659	8 402	8 588	8 752	8 927	9 105	9 287
Toimintakulut	**-424 620**	**-427 031**	**-426 405**	**-421 313**	**-421 825**	**-425 790**	**-430 006**
Henkilöstökulut	-168 784	-177 578	-178 309	-172 794	-171 532	-171 958	-172 458
Palvelujen ostot	-219 800	-213 135	-210 877	-210 594	-211 608	-214 373	-217 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 096	-3 348	-2 956	-3 012	-3 073	-3 134	-3 197
Avustukset	-12 180	-12 341	-12 715	-12 957	-13 216	-13 480	-13 750
Muut toimintakulut	-20 761	-20 629	-21 548	-21 957	-22 396	-22 844	-23 301
Toimintakate	**-361 538**	**-365 810**	**-365 407**	**-359 157**	**-358 425**	**-361 122**	**-364 044**

Taulukko 4 Sosiaalipalveluiden tuloslaskelma taloussuunnitelmavuosille 2027-2031 tuhansina euroina.

Sosiaalipalvelujen toimintakate talousarviossa 2027 on -365,4 miljoonaa euroa. Toimintakate paranee vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,4 miljoonaa euroa, mutta heikkenee vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 3,9 miljoonaa euroa. Toimintakatteen parannus talousarvioon 2026 verrattuna johtuu pääosin sopeutusten ja tuottavuusohjelman mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpanosta sekä lakimuutoksista johtuvien vaikutusten huomioimisesta.

Sosiaalipalvelujen toimintakate paranee taloussuunnitelmakaudella vuoden 2027 talousarviosta vuoteen 2031 noin 1,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2031 toimintakatteen arvioidaan olevan -364,0 miljoonaa euroa, kun vuoden 2027 talousarviossa se on -365,4 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakaudella toimintakatteen kehitystä ohjaavat kustannusten kasvun hillintä, palvelurakenteen kehittäminen sekä tuottavuusohjelman toimenpiteiden täysimääräinen toimeenpano. Toimintakatteen arvioidaan paranevan -359,2 miljoonaan euroon vuonna 2028 ja edelleen -358,4 miljoonaan euroon vuonna 2029, mikä edellyttää suunniteltujen sopeutus- ja tehostamistoimenpiteiden onnistunutta toteutusta koko toimialalla.

Vuoden 2027 sosiaalipalvelujen talousarviossa keskeisenä tavoitteena on turvata lakisääteisten palvelujen saatavuus kasvavasta palvelutarpeesta huolimatta. Talousarvio rakentuu palvelujen vaikuttavuuden parantamisen, ennaltaehkäisevien toimintamallien vahvistamisen sekä tuottavuusohjelman määrätietoisen toimeenpanon varaan. Kustannuspaineita aiheuttavat erityisesti väestön ikääntyminen, asumispalvelujen kysynnän kasvu sekä vaativien sosiaalipalvelujen lisääntyvä tarve. Näihin vastataan

kehittämällä kotiin vietäviä palveluja, digitaalista asiointia, keskitettyä neuvonta- ja asiakasohjausta sekä palvelurakennetta siten, että raskaampien palvelujen käyttöä voidaan vähentää. Tuottavuusohjelman toimenpiteillä tavoitellaan sosiaalipalveluissa noin 12 miljoonan euron kustannusten hillintää vuonna 2027 samalla kun palvelujen saatavuus ja laatu turvataan.

Toiminnalliset panostukset vuonna 2027 ja niiden kustannusvaikutus (yhteensä 4 milj. euroa):

- Vuonna 2027 sosiaalipalvelujen toiminnan painopisteenä ovat ennaltaehkäisevien palvelujen, varhaisen tuen sekä kotona asumista tukevien palvelujen vahvistaminen. Tavoitteena on vastata väestön ikääntymisestä, monimuotoisista sosiaalisista haasteista sekä kasvavasta palvelutarpeesta aiheutuviin paineisiin mahdollisimman vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Samalla kehitetään palvelujen saatavuutta digitaalisten palvelujen, etäasioinnin sekä keskitetyn neuvonta- ja asiakasohjauksen avulla.
- Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa painotetaan varhaista tukea sekä monialaista yhteistyötä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen, työllisyys- ja terveyspalvelujen kanssa.
- Ikääntyneiden palveluissa tavoitteena on hillitä ympärivuorokautisen palveluasumisen kasvua lisäämällä kotihoidon, omaishoidon ja yhteisöllisen asumisen ratkaisuja sekä tehostetaan asiakasohjautuvuutta.
- Vammaispalveluissa ja työikäisten palveluissa kehitetään palveluohjausta sekä asiakkaan toimintakykyä ylläpitäviä palveluja.

Edellä esitettyjen toiminnallisten panostusten arvioidaan lisäävän sosiaalipalvelujen kustannuksia noin 4 miljoonaa euroa vuodessa, mutta niiden tavoitteena on vähentää kalliimpien korjaavien palvelujen tarvetta pitkällä aikavälillä.

Sosiaalipalvelujen toimialan talousarvio sisältää sopeutuksia ja kustannussäästöjä sekä lakisääteisten muutoksien vaikutuksia yhteensä 25,4 miljoonaa euroa. Tästä tuottavuusohjelman 2026–2029 toimenpiteiden osuus on 12,0 miljoonaa euroa, muiden sopeutustoimenpiteiden osuus 12,0 miljoonaa euroa ja lakisääteisten muutosten vaikutus 1,4 miljoonaa euroa.

Säästövaikutukset esitetään nettovaikutuksina, joissa saavutettavien säästöjen lisäksi on huomioitu toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvat mahdolliset lisäkustannukset. Sopeutukset kohdistuvat ensisijaisesti toimintatapojen kehittämiseen, palvelurakenteeseen sekä resurssien kohdentamiseen siten, että palvelujen saatavuus ja laatu turvataan.

Sosiaalipalvelujen talouden tasapainottaminen perustuu edelleen tuottavuusohjelman toimeenpanoon. Tuottavuusohjelman säästötavoite vuodelle 2027 on noin 12,0 milj. euroa ja ohjelman toimenpiteet kohdistuvat seuraaviin kokonaisuuksiin.

Merkittävimmät tuottavuusohjelman säästötoimenpiteet (yhteensä noin 12,0 miljoonaa euroa) ovat:

- ostopalvelujen kustannuskehityksen hillintä, noin 9,0 miljoonaa euroa
- henkilöstöresurssien tehokkaampi kohdentaminen, noin 1,0 miljoona euroa
- digitaalisten asiointikanavien laajentaminen, noin 0,5 miljoonaa euroa
- sosiaalihuollon neuvonnan ja asiakasohjauksen keskittäminen, noin 0,5 miljoonaa euroa
- palveluprosessien automatisointi, noin 0,5 miljoonaa euroa
- palveluverkon optimointi, noin 0,5 miljoonaa euroa

Säästöt muodostuvat pääosin palvelurakenteen keventämisestä, digitaalisten palvelujen lisäämisestä sekä asiakasohjauksen tehostamisesta. Erityisen merkittäviä kustannusten hillintäkohteita ovat:

- ikääntyneiden asumispalvelut
- työikäisten asumispalvelut
- lastensuojelun sijaishuolto
- vammaispalvelujen ostopalvelut

Muita sopeutustoimia (yhteensä noin 12,0 miljoonaa euroa) ovat:

- muutokset toimintayksiköiden toiminnassa, noin 6,0 miljoonaa euroa
- muutokset henkilöstöresursseissa, noin 4,0 miljoonaa euroa
- ostopalvelujen sopeutukset, noin 1,5 miljoonaa euroa
- tilojen käytön tarkastelu ja tilatehokkuuden parantaminen, noin 0,5 miljoonaa euroa

Lakisääteisten muutosten yhteisvaikutus toimintakatteeseen on noin 1,4 miljoonaa euroa toimintakatetta parantava. Lakisääteiset muutokset ovat:

- Kuntouttavan työtoiminnan lakkauttaminen, säästö noin 0,9 miljoonaa euroa. Valtakunnallisen uudistuksen myötä kuntouttava työtoiminta poistuu osana sosiaalihuollon työllistymistä tukevien palvelujen uudistusta. Vastaavasti syntyy tarve rakentaa uusia osallisuutta, toimintakykyä ja työllistymistä tukevia palveluja kuntien ja työllisyysalueiden kanssa, mikä vähentää osan nettosäästöstä.
- Toimeentulotukiuudistus, kustannusten lisäys noin 0,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2026 voimaan tullut toimeentulotuen kokonaisuudistus vaikuttaa erityisesti aikuissosiaalityön asiakasmäärissä, palveluohjauksessa ja ehkäisevän toimeentulotuen käytössä, jonka vuoksi kustannukset voivat lisääntyä noin 0,9 miljoonaa euroa.
- Teknologian hyödyntäminen kotihoidossa ja ikääntyneiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, säästö noin 0,8 miljoonaa euroa.
- Sosiaalihuoltolain uudistus, säästö noin 0,5 miljoonaa euroa. Rahoitusvähennys perustuu valtakunnalliseen arvioon siitä, että lainsäädäntö mahdollistaa

sosiaalipalvelujen nykyistä joustavamman ja kustannustehokkaamman järjestämisen.
- Lastensuojelulain uudistus, säästö noin 0,1 miljoonaa euroa. Lastensuojelulainsäädännön uudistamisen ensimmäinen vaihe tuli voimaan vuonna 2026 ja edellytti muutoksia sijaishuollon toimintatapoihin sekä henkilöstön osaamiseen. Vuoden 2027 aikana varaudutaan lain toimeenpanoon osana lastensuojelun palvelurakenteen kehittämistä. Samanaikaisesti vahvistetaan ennaltaehkäiseviä ja avohuollon palveluja sekä pyritään vähentämään kalliin laitossijaishuollon tarvetta. Tämä on erityisen tärkeää palveluissa, jossa lastensuojelun kustannustaso ja sijaishuollon käyttö ovat korkeimpia.

Sosiaalipalvelujen toimialan toimintatuotot talousarviossa 2027 ovat 61,0 miljoonaa euroa. Toimintatuotot alenevat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,2 miljoonaa euroa (0,4 %) sekä vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 2,1 miljoonaa euroa eli 3,3 prosenttia. Toimintatuottojen aleneminen on seurausta pääosin Valtiokonttorin veteraanikorvausten vähenemisestä.

Myyntituotot koostuvat pääasiassa sosiaalipalvelujen tukipalvelumaksuista ja muista korvauksista. Muut korvaukset sisältävät hyvinvointialueen ulkopuolista rahoitusta, jota saadaan muun muassa Valtiokonttorilta, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselta sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta. Tukipalvelumaksujen ennakoidaan säilyvän edellisvuoden tasolla, kun taas ulkopuolisen rahoituksen määrän ennakoidaan vähenevän.

Maksutuotot muodostavat suurimman osan toimintatuotoista, noin 56 prosenttia. Ne koostuvat pääasiassa asumispalvelujen ja kotipalvelujen maksuista. Asumispalvelumaksujen arvioidaan hieman alenevan ja kotipalvelumaksujen arvioidaan lievästi kasvavan suunnitelmakaudella. Maksujen kehitykseen vaikuttavat palveluvolyymien muutokset ja pääosin sosiaalihuollon asiakasmaksujen indeksitarkistukset. Maksumuutosten vaikutus kokonaisrahoitukseen on rajallinen. Sosiaalihuollon asiakasmaksuihin vaikuttaa lisääntyvä harkinnan tarve, joka johtaa asiakasmaksujen alentamiseen ja perimättä jättämiseen.

Tuet ja avustukset sisältävät Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen laskennallisen korvauksen sosiaali- ja terveyspalveluihin. Laskennallista korvausta maksetaan kotoutumislain 2 §:n 3 ja 4 momentin mukaisista henkilöistä. Muut toimintatuotot ovat pääosin asumispalvelujen asuntojen vuokratuottoja, joiden arvioidaan pysyvän edellisvuoden tasolla.

Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan tasaisesti koko taloussuunnitelmakauden ajan. Vuonna 2031 toimintatuotot ovat 66,0 miljoonaa euroa, mikä on 5,0 miljoonaa euroa (8,1 %) enemmän kuin vuoden 2027 talousarviossa. Toimintatuottojen osuus toiminnan kokonaisrahoituksesta on rajallinen, eikä niillä ole merkittävää vaikutusta toimintakatteen

kehitykseen. Talouden tasapainon kannalta keskeistä on toimintakulujen hallinta ja tuottavuuden parantaminen koko taloussuunnitelmakauden ajan.

Sosiaalipalvelujen toimintakulut talousarviossa 2027 ovat 426,4 miljoonaa euroa. Toimintakulut alenevat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,6 miljoonaa euroa (0,1 %), mutta kasvavat vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 1,8 miljoonaa euroa eli 0,4 prosenttia. Kulujen kasvua hillitään tuottavuus- ja sopeutustoimenpiteillä.

Henkilöstökulut ovat sosiaalipalvelujen toimialan toiseksi suurin kuluerä ja muodostavat noin 41 prosenttia toimintakuluista, yhteensä 178,3 miljoonaa euroa vuonna 2027. Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,7 miljoonaa euroa (0,4 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 9,5 miljoonaa euroa (5,6 %). Henkilöstöresurssien uudelleen kohdentamisen tuloksena henkilöstökulujen kasvu on maltillinen.

Henkilöstökulujen kehitykseen vaikuttaa palkkojen sopimuskorotusten ohella henkilötyövuosien määrän muutos. Vuoden 2027 talousarvioon sisältyvien toiminnan muutosten ja tuottavuustoimenpiteiden mahdollisia henkilöstövaikutuksia on arvioitu 5.10.2026 päättyneissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Sosiaalipalveluissa muutosten mahdolliseksi vaikutukseksi henkilöstöresursseihin on arvioitu enintään 174 henkilötyövuoden vähennys. Muutos perustuu toiminnan tehostamiseen, palvelurakenteen ja -prosessien kehittämiseen sekä tuottavuusohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Henkilöstöresursseja kohdennetaan toiminnan painopisteiden mukaisesti, ja rekrytointeja toteutetaan harkitusti palvelutarpeen edellyttämällä tavalla.

Taloussuunnitelmakaudella henkilöstökulujen kokonaismäärän arvioidaan kääntyvän maltilliseen laskuun edellä mainittujen toimenpiteiden jatkumisen myötä. Henkilötyövuosien kehitys heijastaa toiminnan tehostamista, palveluprosessien uudistamista sekä henkilöstöresurssien aiempaa tarkempaa kohdentamista.

Palvelujen ostot ovat suurin kuluerä ja niiden osuus toimintakuluista on noin 49 prosenttia, yhteensä 210,9 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot alenevat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 2,3 miljoonaa euroa (1,1 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 8,9 miljoonaa euroa (4,2 %).

Palvelujen ostojen aleneminen perustuu hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteisiin, joissa palvelutuotantoa siirretään hallitusti omaan tuotantoon, palvelujen kilpailuttamista tehostetaan ja hankintaohjausta vahvistetaan. Lisäksi asumispalveluiden, kotihoidon, lastensuojelun ja vammaispalvelujen palvelurakennetta uudistetaan siten, että ostopalveluriippuvuus vähenee ja omien palvelujen käyttöaste paranee. Digitalisaation, sopimushallinnan kehittämisen sekä päällekkäisten palvelujen karsimisen arvioidaan osaltaan vähentävän ostopalvelukustannuksia.

Samanaikaisesti palvelujen ostoihin kohdistuu myös kustannuksia hillitseviä tekijöitä. Työvoiman vuokrauksen käyttöä vähennetään, mikä pienentää ostojen määrää erityisesti

asumisen palveluissa ja tukee oman henkilöstön työpanoksen parempaa hyödyntämistä. Lisäksi palveluhankintoja tarkastellaan kriittisesti ja kilpailutuksia toteutetaan uudelleen, mikä mahdollistaa kustannustason alentamisen tai kasvun hillinnän yksittäisissä palvelukokonaisuuksissa. Ostopalvelujen käyttöä pyritään hallitsemaan vahvistamalla omaa palvelutuotantoa, mikä tukee toiminnan jatkuvuutta, kustannusten hallintaa ja henkilöstön osaamisen hyödyntämistä.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut ovat vuonna 2027 arviolta 3,0 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 0,7 % toimintakuluista. Kulut alenevat vuoteen 2026 verrattuna 0,4 miljoonaa euroa (11,7 %) ja vuoteen 2025 verrattuna 0,1 miljoonaa euroa (4,5 %). Menojen alenema heijastaa hankintojen keskittämistä ja kustannusseurantaa.

Avustusten osuus talousarviossa 2027 on yhteensä 12,7 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 3 prosenttia toimintakuluista. Avustusten pääasiallinen erä on omaishoidon tuki. Avustusten kasvu on 0,4 miljoonaa euroa (3,0 %) verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja 0,5 miljoonaa euroa (4,4 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen.

Muiden toimintakulujen (muun muassa vuokrakulut ja luottotappiot) määrä talousarviossa 2027 on yhteensä 21,5 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 5 prosenttia toimintakuluista. Muiden toimintakulujen kasvu on 0,9 miljoonaa euroa (4,5 %) verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja 0,8 miljoonaa euroa (3,8 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen.

Muiden toimintakulujen kasvua vuonna 2027 selittävät pääosin rakennusten ja huoneistojen sekä koneiden ja ajoneuvojen vuokrakulut, joiden arvioidaan kasvavan noin 0,4 miljoonaa euroa (2,1 %) verrattuna vuoteen 2026. Vuokrakulujen kehitykseen vaikuttavat erityisesti indeksitarkistukset sekä tilakustannusten kohdentuminen palvelutoiminnan tarpeiden mukaisesti. Luottotappioiden ja muiden erien arvioidaan säilyvän kokonaisuutena edellisen vuoden tasolla.

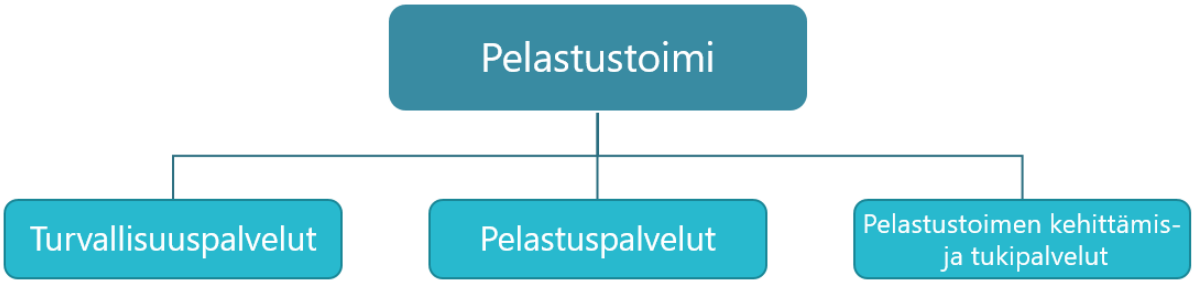
Toimintakulut vähenevät taloussuunnitelmakaudella erityisesti vuosina 2028 ja 2029 tuottavuusohjelman toimenpiteiden seurauksena, minkä jälkeen kulutason arvioidaan kasvavan maltillisesti. Vuoden 2031 toimintakulut ovat 430,0 miljoonaa euroa, mikä on 3,6 miljoonaa euroa (0,8 %) enemmän kuin vuoden 2027 talousarviossa.

2.3. Pelastustoimi

Toimialan kuvaus

Pelastustoimen tuottamien palvelujen tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia sekä niiden seurauksia. Onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastustoimen palveluita tuottaa Kymenlaakson pelastuslaitos, joka vastaa alueen pelastusviranomaiselle säädetyistä tehtävistä sekä tuottaa erikseen sovitut terveystoimen vastuulla olevat ensivasteen ja ensihoidon palvelut. Pelastuslaitos varautuu tehtäviensä hoitamiseen kaikissa turvallisuustilanteissa, valmistelee ja suunnittelee pelastusviranomaisen varautumiseen ja väestönsuojeluun liittyvät tehtävät sekä tukee osaltaan maakunnan varautumisen yhteensovittamista.

Kymenlaakson hyvinvointialueella pelastuspalvelut toteutetaan kolmella tulosalueella: turvallisuuspalvelut, pelastuspalvelut sekä pelastustoimen kehittämis- ja tukipalvelut.

Kuva 5 Pelastustoimen organisaatio.

Toiminnan painopisteet taloussuunnitelmakaudella 2027-2031

Toiminnan painopisteet ovat:

- **Tuottavuuden ja talouden tasapainon vahvistaminen**

Pelastuslaitos toteuttaa hyvinvointialueen tuottavuusohjelmaa suunnitelmallisesti ja kehittää toimintaa kustannustehokkaasti palvelutason vaarantumatta. Talouden tasapainoa vahvistetaan kaluston määrää vähentämällä, lisäämällä digitalisaatiota ja yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa sekä hankkimalla ulkopuolista hankerahoitusta. Esimerkiksi ajoneuvokaluston vähentäminen pienentää investointitarpeita sekä vähentää kaluston käyttöön liittyviä kustannuksia. Henkilöstömäärän pienentäminen edellyttää toimintojen tehostamista ja henkilöstön käyttöä entistä laajemmin koko hyvinvointialueen alueella.

Pelastuslaitos vahvistaa yhteistyötä hyvinvointialueen terveyden ja sairaanhoidon palvelujen, sosiaalipalvelujen sekä tukipalvelujen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on parantaa kustannustehokkuutta, vaikuttavuutta ja toiminnan sujuvuutta. Pelastuslaitos tukee myös hyvinvointialueen varautumista oman palvelutuotantonsa rinnalla.

Kehittämisessä hyödynnetään merkittävästi ulkopuolista rahoitusta, jotta toimintaa voidaan uudistaa kustannustehokkaasti. Esimerkiksi DIGIMARIS-hankkeessa vahvistetaan Suomen ja Viron välistä rajat ylittävää öljyvahinkojen torjuntakykyä Suomenlahdella. Hankkeessa hankittavat sensorit, robotiikka ja simulaattorit tukevat toiminnan tehostamista.

Vuoden 2027 tavoitteena on, että talousarvioon 2027 sisältyvät säästötoimenpiteet toteutuvat suunnitellusti.

- **Onnettomuuksien vähentäminen ja onnettomuuksista aiheutuvien henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen pienentäminen**

Pelastustoimen tavoitteena on vähentää onnettomuuksien määrää ja etenkin niistä aiheutuvia vahinkoja pitkäjänteisellä onnettomuuksien ehkäisytyöllä. Erityistä huomiota kiinnitetään henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen vähentämiseen, mikä parantaa asukkaiden turvallisuutta ja vähentää samalla hyvinvointialueelle aiheutuvia kustannuksia.

Vuoden 2027 tavoitteena on vähentää onnettomuuksien määrää 1 % edellisvuodesta.

- **Nopean ja vaikuttavan pelastustoiminnan toimintavalmiuden varmistaminen**

Pelastustoiminnan toimintavalmius turvataan palvelutasopäätöksen mukaisesti vakituisten paloasemien ja sopimuspalokuntien henkilöstön avulla. Kiireellisissä pelastustehtävissä nopea ja oikea-aikainen apu vähentää merkittävästi henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkoja.

Vuoden 2027 tavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika toteutuu maakunnassa keskimäärin alle 10 minuutissa ja toimintavalmius on valtakunnallista keskiarvoa parempi.

- **Paloturvallisuuden itsearviointien digitaalisen asioinnin lisääminen**

Pelastuslaitos edistää digitaalisten palvelujen käyttöä onnettomuuksien ehkäisyssä. Digitaalinen asiointi parantaa palvelujen saavutettavuutta, tehostaa toimintaa ja vähentää kustannuksia.

Vuoden 2027 tavoitteena on, että vähintään 45 % paloturvallisuuden itsearviointien vastauksista annetaan digitaalisen asiointikanavan kautta.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit talousarviovuonna 2027

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
	Vähennetään 1 % pelastustehtäviä aiheuttavia onnettomuuksia vuodessa pelastustoimen ennaltaehkäisyn keinoin	Pelastustehtävien määrä	2949 (2025)	2026 tehtävämäärä -1 %
	Kiireellisissä pelastustoimen tehtävissä ensimmäinen yksikkö on kohteessa keskimäärin alle 10 minuutissa.	Pelastustoimen toimintavalmiusaika 1. yksikön mukaan kiireellisissä tehtävissä	8 minuuttia 36 sekuntia (2025)	Alle 10 minuuttia
	Toimintavalmius kiireellisissä tehtävissä on parempi kuin koko maassa keskimäärin.	Pelastustoimen toimintavalmiusaika 1. yksikön mukaan kiireellisissä tehtävissä	8 minuuttia 36 sekuntia (2025)	Alle koko maan keskiarvon
Vuonna 2029 alueemme kuuluu digitaalisina tuotettujen palvelukontaktien kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Digitaalisina, liikkuvina ja lähipalveluina varmistamme yhdenvertaisen pääsyn palveluihin koko alueella.	Paloturvallisuuden itsearvioinneista vähintään 45 % tehdään digitaalisen asiointikanavan kautta.	Paloturvallisuuden itsearviointiin digitaalisesti vastanneiden määrä	40 %	45 %

Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		350 t€
Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-21,2 M€

Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 13,4 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	17,9 (8/2026)	13,4
Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	44 (6/2026)	≥ +45
Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,7 (6/2026)	4,0

Talouden kehitys vuosina 2027-2031

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Talous-suunnitelma 2028	Talous-suunnitelma 2029	Talous-suunnitelma 2030	Talous-suunnitelma 2031
Toimintatuotot	**985**	**893**	**1 021**	**1 040**	**1 061**	**1 082**	**1 104**
Myyntituotot	294	167	211	215	219	223	228
Maksutuotot	105	298	252	256	261	267	272
Tuet ja avustukset	297	263	294	300	306	312	318
Muut toimintatuotot	289	165	265	270	275	281	286
Toimintakulut	**-21 468**	**-21 618**	**-22 190**	**-22 382**	**-22 564**	**-22 852**	**-23 150**
Henkilöstökulut	-13 382	-13 772	-13 974	-14 179	-14 322	-14 519	-14 721
Palvelujen ostot	-2 353	-2 077	-2 232	-2 105	-2 022	-1 989	-1 958
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 289	-1 063	-1 153	-1 175	-1 198	-1 222	-1 247
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 445	-4 706	-4 831	-4 923	-5 021	-5 122	-5 224
Toimintakate	**-20 483**	**-20 725**	**-21 169**	**-21 341**	**-21 502**	**-21 769**	**-22 046**

Taulukko 5 Pelastustoimen tuloslaskelma taloussuunnitelmavuosille 2027-2031 tuhansina euroina.

Pelastustoimen toimialan toimintakate talousarviossa 2027 on -21,2 miljoonaa euroa. Toimintakate heikkenee 0,4 miljoonaa euroa (2,1 %) verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja 0,7 miljoonaa euroa (3,3 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen. Muutos johtuu pääosin palkkojen sopimuskorotuksista, toimitilojen vuokrien kasvusta sekä yleisestä kustannustason noususta, kuten polttoaineen aiempaa korkeammasta hinnasta. Kustannusten kasvua hillitään toiminnan kehittämisellä ja tuottavuutta parantavilla toimenpiteillä.

Taloussuunnitelmakaudella 2027–2031 toimintakatteen kehitystä ohjaavat kustannusten kasvun hillintä, palveluhinnaston hintojen päivitys sekä tuottavuusohjelman toimenpiteiden täysimääräinen toimeenpano. Toimialan toimintakate heikkenee taloussuunnitelmakaudella vuoden 2027 talousarviosta vuoteen 2031 noin 0,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2031 toimintakatteen arvioidaan olevan -22,0 miljoonaa euroa, kun vuoden 2027 talousarviossa se on -21,2 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakaudelle määritellyissä toimintakatteissa pysyminen edellyttää suunniteltujen sopeutus- ja tehostamistoimenpiteiden onnistunutta toteutusta koko toimialalla.

Toiminnalliset panostukset vuonna 2027 ja niiden kustannusvaikutus (yhteensä 220 tuhatta euroa):

- Uuden paloaseman valmistuminen Pyhtään Siltakylään lisää kustannuksia noin 200 tuhatta euroa.
- Lakisääteiset ja pakolliset koulutukset, muun muassa riittävän vesisukeltajamäärän varmistamiseksi, lisää kustannuksia noin 20 tuhatta euroa.

Pelastustoimen toimialan talousarvio sisältää tuottavuusohjelman mukaisia sopeutuksia ja kustannussäästöjä yhteensä 350 tuhatta euroa. Säästövaikutukset esitetään nettovaikutuksina, joissa saavutettavien säästöjen lisäksi on huomioitu toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvat mahdolliset lisäkustannukset. Sopeutukset kohdistuvat ensisijaisesti henkilöstöresurssin ja laitteiden optimointiin sekä sopimuspalokuntarakenteen tehostamiseen.

Merkittävimmät tuottavuusohjelman säästötoimenpiteet (yhteensä 350 tuhatta euroa) ovat:

- Virkojen täyttämättä jättämisen ja kesätyöntekijämäärän pienentämisen avulla saavutettavat henkilöstösäästöt 275 tuhatta euroa.
- Ajoneuvokaluston vähentäminen, mikä pienentää ylläpito- ja vakuutuskustannuksia 50 tuhatta euroa.
- Palveluhinnaston hintojen tarkastuksien tuomat lisätulot 25 tuhatta euroa.

Pelastustoimen toimialan toimintatuotot talousarviossa 2027 ovat 1,0 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen ennustetaan kasvavan taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä 0,1 miljoonaa euroa. Kehitys perustuu pääosin palvelumaksujen hinnankorotuksiin sekä kehittämishankkeisiin haettaviin ja saataviin tukiin ja avustuksiin.

Toimintatuottojen osuus toiminnan kokonaisrahoituksesta on pienehkö, eikä niillä ole merkittävää vaikutusta toimintakatteen kehitykseen. Taloussuunnitelmakaudella talouden tasapaino pyritään saavuttamaan ensisijaisesti toimintakulujen hallinnalla sekä turvallisuusviestinnän ja valvonnan tehostamisella, jotka edistävät onnettomuuksien vähentymistä ja sen kautta pienentävät kustannuksia koko hyvinvointialueella.

Toimialan toimintakulut talousarviossa 2027 ovat 22,2 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,6 miljoonaa euroa (2,6 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 0,7 miljoonaa euroa (3,4 %). Kulujen kasvua selittävät pääasiassa palkkojen sopimuskorotukset sekä yleinen kustannustason nousu. Vuonna 2031 toimintakulujen arvioidaan toteutuvan -23,2 miljoonan euron suuruisina, 1,0 miljoonaa euroa (4,3 %) vuoden 2027 talousarviota korkeampina. Kasvua vuoden 2027 talousarvioon nähden selittää pääasiassa palkkojen sopimuskorotukset.

Henkilöstökulut ovat pelastustoimen toimialan selvästi suurin kuluerä ja muodostavat noin 63 prosenttia toimintakuluista, yhteensä 14,0 miljoonaa euroa vuonna 2027. Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,2 miljoonaa euroa (1,5 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 0,6 miljoonaa euroa (4,4 %). Kasvua selittävät pääosin palkkojen sopimuskorotukset.

Henkilöstökulujen kehitykseen vaikuttaa palkkojen sopimuskorotusten ohella henkilötyövuosien määrän muutos. Vuoden 2027 talousarvioon sisältyvien toiminnan muutosten ja tuottavuustoimenpiteiden mahdollisia henkilöstövaikutuksia on arvioitu 5.10.2026 päättyneissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Pelastustoimessa muutosten

mahdolliseksi vaikutukseksi henkilöstöresursseihin on arvioitu enintään noin neljän henkilötyövuoden vähennys. Muutos saavutetaan virkojen täyttämättä jättämisellä sekä sijaistyöntekijämäärän vähentämisellä. Henkilöstöresurssien vähentämiseen liittyy kuitenkin riski ylitöiden lisääntymisestä.

Palvelujen ostot ovat talousarviossa 2027 yhteensä 2,2 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 10 prosenttia toimintakuluista. Palvelujen ostot kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,2 miljoonaa euroa (7,5 %) ja pienenevät vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 0,1 miljoonaa euroa (5,1 %). Palvelujen ostojen kasvua vuoden 2026 muutettuun talousarvioon nähden selittävät lakisääteiset vuodelle 2027 suunnitellut koulutukset ja sopimuspalokuntakorvauksien indeksikorotukset. Vakuutusmaksujen osalta kulujen ennustetaan pienenevän vuoteen 2026 verrattuna vakuutuskilpailutuksen ja vakuutuksien omavastuuosuuksien tarkastuksen myötä.

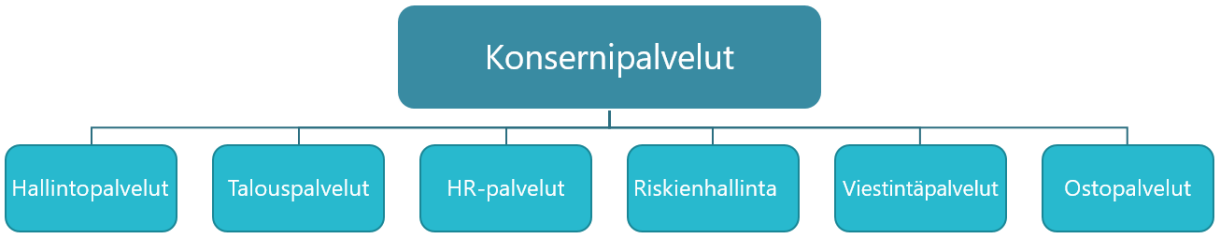
Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut ovat vuonna 2027 arviolta 1,2 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 5 prosenttia toimintakuluista. Kulut kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,1 miljoonaa euroa (8,5 %) ja pienenevät vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 0,1 miljoonaa euroa (10,5 %). Kasvua aiheuttaa ennen kaikkea kohonnut polttoaineen hinta.

Muiden toimintakulujen (muun muassa tila- ja kalustevuokrat) määrä talousarviossa 2027 on yhteensä 4,8 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 22 prosenttia toimintakuluista. Muiden toimintakulujen kasvu on 0,1 miljoonaa euroa (2,7 %) verrattuna vuoden 2026 talousarvioon ja 0,4 miljoonaa euroa (8,7 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen. Kasvun merkittävin syy on Karhulaan vuoden 2025 lopussa valmistunut uusi paloasema sekä Siltakylään vuoden 2026 aikana valmistuva paloasema, jotka lisäävät vuokrakuluja, vaikka tilatehokkuutta on näiden myötä parannettu.

2.4. Konsernipalvelut

Toimialan kuvaus

Kymenlaakson hyvinvointialueen konsernipalvelujen toimialan tarkoitus on tuottaa tukipalveluja hyvinvointialueen johtamisen ja palvelutuotannon toiminnan tueksi. Konsernipalvelut järjestetään ja tuotetaan kuudella tulosalueella: hallintopalvelut, talouspalvelut, HR-palvelut, viestintäpalvelut, riskienhallinta ja ostopalvelut.

Kuva 6 Konsernipalveluiden organisaatio.

Toiminnan painopisteet taloussuunnitelmakaudella 2027-2031

Toiminnan painopisteet ovat:

- **Konsernitason tuki toimialoille tuottavuusohjelman toteuttamisessa**

Konsernipalveluiden tehtävä tuottavuusohjelman toteutuksessa on tukea toiminnan operatiivista johtamista hyvinvointialueen kokonaisuudessa, seurata täytäntöönpanon etenemistä ja osaltaan koordinoida raportointia päättäjille sekä linkittää toteumaa osaksi talouden seurantaa.

Osa tuottavuusohjelman kärjistä ja siihen liittyvien tavoitteiden toteuttamisesta edellyttää konsernipalvelujen koko konsernia koskevien toiminnan kehittämisten koordinointia ja tukea toimialoille. Erityisesti ostopalveluiden kokonaisuuden johtamisessa ja oman tuotannon tavoitteellisessa hyödyntämisessä sekä työn tuottavuuden ja henkilöstön hyvinvoinnin lisäämisessä prosesseja kehittämällä.

Toteutettavia toimenpiteitä ovat mm.:

- tuotantotapojen strategisten valintojen analysointi vaihtoehtokustannuksia arvioimalla,
- kustannusten hillintä sidosyksiköiltä hankittavissa palveluissa markkinaseurannasta saatavilla tiedoilla esim. ateriapalveluiden kehittäminen,
- ostopalveluiden hallinnan parantaminen hankintaprosessia kehittämällä ennakoinnin ja hyvän kilpailutuksen kautta,

- strategisen henkilöstösuunnittelun kehittäminen uudistamalla työvuorosuunnittelua sekä sijaisresurssin ja varahenkilöstön käyttöä,
- henkilöstöresurssin parempi käyttö tiedolla johtamisen edellytyksiä parantamalla, prosesseja ja toimintoja kehittämällä sekä tekoäly ja robotiikkaratkaisuja edistämällä,
- työhyvinvoinnin ja -tyytyväisyyden vahvistaminen.

- **Digitaalisten palvelujen ja tekoälyratkaisujen laajentaminen hallinto- ja tukipalveluprosesseissa**

Talouspalveluissa edistetään asiakasmaksupäätösten automatisointia ja ostolaskujen käsittelyyn liittyviä ratkaisuja. Yhdessä ostopalvelujen kanssa painopisteenä on hankintadokumenttien analysointi, kustannusvaikuttavuus- ja tuotantotapa-analyysien automaatiotuki sekä ostoesitysten käsittelyn automatisointi. Hallintopalveluissa jatketaan arkiston digitalisointia sekä valmistellaan kirjaamon prosessien automatisointia sekä asianhallintajärjestelmän kilpailutusta. Laaditaan keskeiset prosessikuvaukset ohjelmistorobotiikan ja tekoälykilpailutusten toteuttamiseksi.

Henkilöstöpalveluissa parannetaan henkilöstöasioiden chatbot-ratkaisuja ja toteutetaan Co-pilotin ja muun tekoälyn käytön laajentamista hallinnolliseen työhön sekä mahdollistetaan työvuorosuunnittelun tietojärjestelmällinen tuki. Riskienhallinnassa tunnistettujen kehittämistarpeiden; strategisten riskien raportointi, HaiPro-tietojen analysointi, Laatuportin valvontatiedon hyödyntäminen, turvallisuusauditoinnit, tilannekuvatiedon kokoaminen ja tarkastuskertomusten analysointi osalta laaditaan priorisoitu toteutusohjelma ja käynnistetään ensimmäiset projektit.

- **Konserni- ja omistajaohjauksen sekä toimialoille annettavien tukipalvelujen tehostaminen konsernipalvelujen toiminnoissa**

Valmistetaan omistajastrategia ja -suunnitelmat konsernin ohjausvälineinä tytäryhtiölle ja keskeisille sidosyksiköille. Muutetaan toimialan rakenteita sekä päivitetään säännöt ja ohjeet vastaamaan johtamisjärjestelmään tehtäviä muutoksia. Osallistutaan arviointimenettelyn tietotarpeiden tuottamiseen sekä varmistetaan arviointimenettelystä johtuvien toimenpiteiden täytäntöönpano päätöksentekoprosessissa.

Varmistetaan talous- ja palkkapalvelujen onnistunut käynnistys ja toiminta uudella palvelutuottajalla. Otetaan hyvinvointialueen sopimusmääräyksiin perustuva palkkausjärjestelmä käyttöön määritetyssä aikataulussa. Toteutetaan valtakunnallista hyvinvointialueiden varautumista tukevaa lakisääteistä yhteistyöhanketta laaditun priorisointisopimuksen mukaisesti. Varmistetaan lakisääteisen sosiaali- ja

terveyspalveluiden tilannekeskustoiminnan ylläpito ja toteutus yhteistyössä kumppanitoimijoiden kanssa.

Valmistellaan toimialojen välisellä yhteistyöllä ohjaus- ja valvontatoiminnan sekä laatutyön yhteistyömalli ja sen käyttöönotto johtamisen tukitoimintona.

Vastataan hyvinvointialueen kasvavaan viestintätarpeeseen tehtäväjärjestelyin, priorisoimalla viestintäasiantuntijoiden tehtäviä sekä aktiivisella yhteistyöllä toimialojen kanssa. Parannetaan viestinnän hallintaa suunnitelmallisuudella ja merkityksellisimpiin kokonaisuuksiin panostamalla. Hankintalain muutoksen lisäämiä velvoitteita julkisille hankinnoille hallitaan uudistamalla hankintaan liittyviä prosesseja ja ohjeistuksia. Toteutetaan hankintatietovarannon velvoitteet kansallisessa aikataulussa.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit talousarviovuonna 2027

Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		351 t€
Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-21,2 M€

Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 7,0 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	12,7 (8/2026)	7,0
Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	49 (6/2026)	≥ +45
Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,9 (6/2026)	4,0

Talouden kehitys vuosina 2027-2031

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Talous-suunnitelma 2028	Talous-suunnitelma 2029	Talous-suunnitelma 2030	Talous-suunnitelma 2031
Toimintatuotot	**2 354**	**2 313**	**2 371**	**2 416**	**2 465**	**2 514**	**2 564**
Myyntituotot	179	178	178	181	185	188	192
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 796	1 600	1 650	1 681	1 715	1 749	1 784
Muut toimintatuotot	379	535	544	554	565	576	588
Toimintakulut	**-23 103**	**-23 307**	**-23 615**	**-23 711**	**-23 903**	**-24 233**	**-24 577**
Henkilöstökulut	-9 886	-10 034	-10 517	-10 494	-10 520	-10 613	-10 710
Palvelujen ostot	-12 303	-12 345	-11 922	-12 019	-12 161	-12 374	-12 596
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60	-54	-45	-46	-47	-48	-49
Avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-854	-874	-1 131	-1 152	-1 175	-1 199	-1 223
Toimintakate	**-20 749**	**-20 994**	**-21 243**	**-21 295**	**-21 438**	**-21 719**	**-22 013**

Taulukko 6 Konsernipalveluiden tuloslaskelma taloussuunnitelmavuosille 2027-2031 tuhansina euroina.

Konsernipalvelujen toimialan toimintakate talousarviossa 2027 on -21,2 miljoonaa euroa. Toimintakate heikkenee 0,2 miljoonaa euroa (1,2 %) verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja 0,5 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen. Muutos johtuu pääosin palkkojen sopimuskorotuksista sekä lakisääteisen, vuonna 2026 perustetun sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen tuomista kustannuksista. Kustannusten kasvua hillitään vähentämällä palvelujen ostoja ja tarkastelemalla olemassa olevia sopimuksia. Lisäksi prosesseja kehitetään digitaalisuutta hyödyntämällä.

Toiminnalliset panostukset vuonna 2027 ja niiden kustannusvaikutus (yhteensä 0,4 milj. euroa):

- Lakisääteinen sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskus, joka osaltaan hieman parantaa toimialan toimintatuottoja, mutta myös vastaavasti lisää henkilöstö- sekä vuokrakuluja, nettovaikutus 0,2 miljoonaa euroa.
- Vuoden 2027 alussa tapahtuvan talous- ja palkkahallinnon ostopalvelujen palvelutuottajan vaihtumisen myötä varaudutaan siirtymävaiheen aiheuttamiin ylimääräisiin kustannuksiin, 0,1 miljoonaa euroa.
- Prosessien automatisointi, joista merkittävimpinä arkiston digitointi ja ostolaskujen tarkastusprosessin kehittäminen, noin 0,1 miljoonaa euroa.
- Vuoden 2027 aikana kilpailutetaan asianhallintajärjestelmä ja kehitetään hyvinvointialuetasoista hankintasuunnittelua.

Taloussuunnitelmakaudella 2027–2031 toimintakatteen kehitystä ohjaavat kustannusten kasvun hillintä, johtamisjärjestelmän uudistaminen sekä tuottavuusohjelman toimenpiteiden täysimääräinen toimeenpano. Toimialan toimintakate heikkenee taloussuunnitelmakaudella vuoden 2027 talousarviosta vuoteen 2031 noin 0,8 miljoonaa euroa. Vuonna 2031 toimintakatteen arvioidaan olevan –22,0 miljoonaa euroa, kun vuoden 2027 talousarviossa se on –21,2 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmakauden toimintakatetavoitteiden saavuttaminen edellyttää suunniteltujen sopeutus- ja tehostamistoimenpiteiden onnistunutta toteutusta koko toimialalla.

Konsernipalvelujen toimialan talousarvio sisältää tuottavuusohjelmaan 2026-2029 sisältyviä sopeutuksia ja kustannussäästöjä yhteensä 351 tuhatta euroa. Säästövaikutukset esitetään nettovaikutuksina, joissa saavutettavien säästöjen lisäksi on huomioitu toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvat mahdolliset lisäkustannukset. Sopeutukset kohdistuvat ensisijaisesti toimintatapojen kehittämiseen ja henkilöstömäärän vähentämiseen liittyen tehtävien uudelleenjärjestelyihin ja digitalisoinnin hyödyntämiseen.

Merkittävimmät tuottavuusohjelman säästöt (yhteensä 351 tuhatta euroa) ovat:

- Toiminnan järjestelyjen mahdollistamat henkilöstövähennykset, mikä toteutetaan eläkepoistuman ja määräaikaisuuksien päättymisten ja sijaisjärjestelyjen kautta, 270 tuhatta euroa.
- Hankintojen kilpailutukset (muun muassa vakuutukset), joiden kautta tavoitellaan kustannustehokkaampia ratkaisuja, 50 tuhatta euroa.
- Ostolaskuprosessin tehostaminen ja tekoälyn käytön lisääminen prosessissa, 25 tuhatta euroa.
- Mediaseurannan kilpailutus ja hankinta, 6 tuhatta euroa.

Lakisääteisten muutosten yhteisvaikutus toimintakatteeseen on noin 0,2 miljoonaa euroa toimintakatetta heikentävä. Lakisääteiset muutokset ovat:

- Valtioneuvoston asetukseen 308/2023 perustuvan, alueelle perustetun sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen osalta vuosi 2027 on keskuksen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Tilannekeskuksen toimialalle aiheuttama kustannuslisäys vuositasolla on 0,2 miljoonaa euroa.

Konsernipalvelujen toimialan toimintatuotot talousarviossa 2027 ovat 2,4 miljoonaa euroa. Toimintatuotot kasvavat alle 0,1 miljoonaa euroa (2,5 %) muutettuun talousarvioon 2026 nähden. Myyntituotot pysyvät vuonna 2027 vuoden 2026 tasolla ja koostuvat tytäryhtiölle tehtävästä asiantuntijapalvelulaskutuksesta. Tuet ja avustukset koostuvat työterveyshuollon Kela-korvauksesta, jonka määrään vaikuttaa henkilöstömäärän lisäksi työterveyspalvelujen käytön volyymi. Vuoden 2027 talousarvioluku perustuu aiempien vuosien toteumaan ja vuoden 2027 henkilöstösuunnitelman mukaiseen henkilöstömäärään. Muiden toimintatuottojen ennustetaan vuonna 2027 pysyvän vuoden 2026 muutetun talousarvion tasolla.

Toimialan vuotuisiin toimintatuottoihin sisältyy vuosittain toistuvia eriä, mutta myös kertaluonteisia eriä, kuten osakkeiden myynnistä saatavia tuloja, joita on vaikea ennakoida ja joiden vuoksi toimintatuottojen toteuma vuosien välillä vaihtelee merkittävästikin.

Toimialan toimintakulut talousarviossa 2027 ovat 23,6 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,3 miljoonaa euroa (1,3 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 0,5 miljoonaa euroa (2,4 %). Kulujen kasvua selittävät palkkaratkaisut sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekeskuksen perustamisen myötä lisääntynyt toimitilatarve.

Konsernipalvelujen toimialan toimintakuluista 45 prosenttia koostuu henkilöstökuluista. Vuoden 2027 talousarviossa henkilöstökulut ovat 10,5 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,5 miljoonaa euroa (4,8 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 0,6 miljoonaa euroa (6,4 %). Kasvua selittävät pääosin palkkojen sopimuskorotukset.

Henkilöstökulujen kehitykseen vaikuttaa sopimuskorotusten ohella henkilötyövuosien määrän muutos. Vuoden 2027 talousarvioon sisältyvien toiminnan muutosten ja tuottavuustoimenpiteiden mahdollisia henkilöstövaikutuksia on arvioitu 5.10.2026 päättyneissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Konsernipalveluissa muutosten mahdolliseksi vaikutukseksi henkilöstöresursseihin on arvioitu enintään noin neljän henkilötyövuoden vähennys. Muutos perustuu toiminnan järjestelyin toteutettuun henkilöstömäärän vähentämiseen.

Palvelujen ostot ovat suurin kuluerä ja niiden osuus toimintakuluista on noin 50 prosenttia, yhteensä 11,9 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot pienenevät vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 0,4 miljoonaa euroa (3,4 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna lähes saman verran, eli 0,4 miljoonaa euroa (3,3 %).

Palvelujen ostojen suotuisaan kehitykseen vaikuttavat talous- ja palkkahallinnon ostopalvelujen palvelutuottajan vaihtaminen sekä vakuutusten kilpailuttaminen. Toisaalta kustannuksia kasvattavat muun muassa työterveyshuollon palveluostoihin kohdistuvat hinnankorotukset.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut ovat vuonna 2027 alle 0,1 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 0,2 prosenttia toimintakuluista. Tiliryhmään sisältyvät hankinnat eivät ole merkittävässä asemassa toimintakulujen kokonaisuutta tarkastellessa, mutta myös tarvike- ja tavarahankintoihin suhtaudutaan kriittisesti ja vain välttämättömät hankinnat tehdään.

Muiden toimintakulujen (muun muassa vuokrakulut ja perimiskulut) määrä talousarviossa 2027 on yhteensä 1,1 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 5 prosenttia toimintakuluista. Muiden toimintakulujen kasvu on 0,3 miljoonaa euroa (29,3 %) verrattuna vuoden 2026

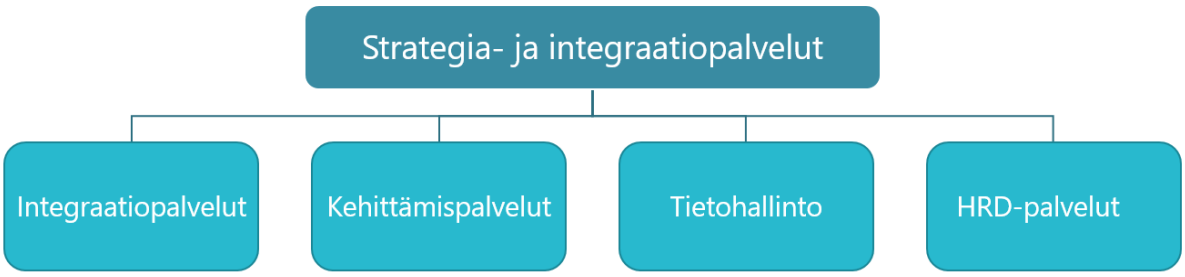
talousarvioon ja 0,3 miljoonaa euroa (32,4 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen. Kulujen kasvua selittää toimialan aiempaa suurempi tilatarve.

2.5. Strategia- ja integraatiopalvelut

Toimialan kuvaus

Strategia- ja integraatiopalvelut mahdollistavat palvelutuotannon uudistamisen ja kehittämisen sekä vahvistavat asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhteensovittamista. Toimialaan kuuluvat integraatiopalvelut, kehittämispalvelut, tietohallintopalvelut ja HRD-palvelut tukevat organisaation strategisten kyvykkyyksien kehittymistä.

Toimintaa toteutetaan edistämällä muun muassa digitaalisten palveluiden käyttöönottoa, vahvistamalla henkilöstön osaamista, tuottamalla tietopohjaa palveluille sekä tukemalla palveluiden uudistumista hanketoiminnan avulla. Palveluiden integraatiota, yhdyspintatyötä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) kokonaisuutta koordinoidaan toimialalta käsin. Tietohallinto vastaa organisaation ICT-resurssin tehokkaasta käytöstä. Strategia- ja integraatiopalveluiden toimiala vastaa organisaation strategiaprosessista ja tukee palveluverkon uudistumista.

Kuva 7 Strategia- ja integraatiopalveluiden organisaatio.

Toiminnan painopisteet taloussuunnitelmakaudella 2027-2031

Toiminnan painopisteet ovat:

- **Strategisten muutosten ja tuottavuusohjelman toimeenpanon tuki toimialoille**

Muutostoimisto koordinoi hyvinvointialueen talouden korjaamiseksi välttämättömien strategisten kokonaisuuksien ja tuottavuusohjelman toimeenpanoa ja yhteistä seurantaa. Toimeenpanon vauhdittamiseksi 2027 käytössä ovat yhteinen muutosjohtamisen malli, strategisen johtamisen työpöytä ja tietojohtamisen hallintamalli.

Tulevaisuuden palveluympäristön valmistelussa kuvataan, miten palvelujen järjestämisen ja tuottamisen tavat uudistuvat taloussuunnitelmakaudella. Valmistelussa tarkastellaan palveluja asiakkaan asioinnin, palveluihin ohjautumisen, digitaalisten kanavien, liikkuvien palvelujen, fyysisten toimipisteiden ja monialaisten palveluprosessien näkökulmasta. Tavoitteena on tehdä näkyväksi, millaisilla ratkaisuilla palvelut voidaan järjestää nykyistä

sujuvammin, saavutettavammin ja taloudellisesti kestävämmin eri puolilla hyvinvointialuetta.

Tulevaisuuden palveluympäristön valmistelu tukee talouden tasapainottamista erityisesti ohjaamalla tilojen, henkilöstön ja palvelutuotannon ratkaisuja samaan suuntaan. Valmistelun avulla voidaan tunnistaa päällekkäisyyksiä, vahvistaa digitaalisten ja liikkuvien palvelujen käyttöä, kohdentaa fyysistä palveluverkkoa tarkoituksenmukaisemmin sekä tukea palveluprosessien uudistamista. Taloussuunnitelmakaudella tavoitteena on edetä vaiheittain kohti palveluympäristöä, jossa palvelujen saatavuus, kustannusvaikuttavuus ja henkilöstöresurssien tarkoituksenmukainen käyttö vahvistuvat samanaikaisesti.

Hyvinvointialueelle on laadittu vuoden 2027 aikana digitalisaation ja tekoälyn tiekartta, joka tukee niiden käyttöönottoa toimialoilla.

- **Tietoteknisten palvelujen uudistaminen ja kustannustason alentaminen**

Tietoteknisten peruspalvelujen tuotantomallia uudistetaan vuosina 2027–2029, koska kustannustaso on ollut vertailualueita korkeampi. Ulkoisten peruspalvelujen käyttöä vähennetään hallitusti ja omaa tuotantoa lisätään toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisissa tehtävissä palvelujen käytettävyys, laatu ja toimintavarmuus turvaten. Kustannustaso saatetaan vertailualueiden tasolle viimeistään vuonna 2028.

- **Hyvinvoinnin, terveyden ja kumppanuuksien edistäminen**

Strategia- ja integraatiopalvelut koordinoivat hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden ja osallisuuden edistämistä yhdessä kuntien, järjestöjen ja muiden kumppaneiden kanssa. Työtä ohjaavat alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, yhteinen tilannekuva sekä kuntien HYTE-neuvottelut. Vuonna 2027 vahvistetaan yhteisiä toimintamalleja, asukkaiden osallistumismahdollisuuksia ja hyvinvointitiedon käyttöä päätöksenteossa; vaikuttavuutta seurataan erityisesti HYTE-kertoimen kehityksellä.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit talousarviovuonna 2027

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 Kymenlaakson hyvinvointialue sijoittuu valtakunnallisesti kolmen parhaan joukkoon HYTE-prosessi- ja tulosmittareissa, mikä osoittaa alueemme onnistuneen panostuksen ennaltaehkäisyyn ja terveyden edistämiseen.	Hyvinvointialue sijoittuu hyvinvointialueiden HYTE-kertoimessa (THL) vuonna 2027 vähintään hyvinvointialueiden parhaaseen puolikkaaseen.	HYTE-kertoimen sijoitus hyvinvointialueiden vertailussa	Sijoitus 6.	Sijoitus 1.-11.

Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		4,5 M€
Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-61,0 M€

Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö

Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 12,0 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	17,5 (8/2026)	12,0
Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	33 (6/2026)	≥ +45
Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,7 (6/2026)	4,0

Talouden kehitys vuosina 2027-2031

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Talous-suunnitelma 2028	Talous-suunnitelma 2029	Talous-suunnitelma 2030	Talous-suunnitelma 2031
Toimintatuotot	**14 838**	**3 349**	**2 460**	**2 507**	**2 557**	**2 608**	**2 660**
Myyntituotot	1 344	1 310	643	655	668	681	695
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	13 368	1 919	1 707	1 740	1 775	1 810	1 846
Muut toimintatuotot	125	120	110	112	114	117	119
Toimintakulut	**-81 909**	**-71 213**	**-63 429**	**-58 967**	**-56 026**	**-54 615**	**-53 241**
Henkilöstökulut	-30 734	-27 486	-25 239	-22 691	-20 962	-19 991	-19 030
Palvelujen ostot	-45 549	-39 009	-34 076	-32 084	-30 789	-30 263	-29 763
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 410	-1 002	-961	-980	-999	-1 019	-1 040
Avustukset	-1 174	-954	-641	-654	-667	-680	-694
Muut toimintakulut	-3 042	-2 763	-2 511	-2 558	-2 610	-2 662	-2 715
Toimintakate	**-67 071**	**-67 864**	**-60 969**	**-56 461**	**-53 470**	**-52 007**	**-50 581**

Taulukko 7 Strategia- ja integraatiopalveluiden tuloslaskelma taloussuunnitelmavuosille 2027-2031 tuhansina euroina.

Strategia- ja integraatiopalvelujen toimialan toimintakate talousarviossa 2027 on –61,0 miljoonaa euroa. Toimintakate paranee 6,9 miljoonaa euroa (10,2 %) verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja 6,1 miljoonaa euroa (9,1 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen. Toimintakatteen paranemiseen vaikuttavat erityisesti tietoteknisten peruspalvelujen uudelleenjärjestäminen, työelämäpalveluiden toimintayksikön siirtyminen sosiaalipalvelujen toimialalle sekä toimialan henkilöstökulujen pieneneminen.

Taloussuunnitelmakaudella 2027–2031 toimintakatteen kehitystä ohjaavat kustannusten kasvun hillintä, palvelurakenteen kehittäminen sekä tuottavuusohjelman toimenpiteiden täysimääräinen toimeenpano. Toimialan toimintakate paranee taloussuunnitelmakaudella vuoden 2027 talousarviosta vuoteen 2031 noin 10,4 miljoonaa euroa (16,1 %). Vuonna 2031 toimintakatteen arvioidaan olevan –50,6 miljoonaa euroa, kun vuoden 2027 talousarviossa se on –61,0 miljoonaa euroa. Talouden toteutuminen vuoden 2027 talousarvion ja sitä seuraavien vuosien taloussuunnitelmien mukaisena edellyttää merkittävien sopeutus- ja tehostamistoimenpiteiden onnistunutta toteutusta koko strategia ja integraatiopalvelut toimialalla.

Toiminnalliset panostukset vuonna 2027 ja niiden kustannusvaikutus (yhteensä vähintään 0,2 milj. euroa):

- Tekstinkäsittelytoiminnan tuotantotapamuutos 0,2 milj. euroa.
- Digitaalisten hoitopolkujen ja OmaKymenlaakso palvelun kehittäminen hyvinvointialuetasoisesti digi-, automaatio- ja tekoälyohjausryhmän

koordinoimana. Kehittämistoimenpiteiden kustannukset tarkentuvat vuoden 2027 aikana.

Strategia- ja integraatiopalvelujen toimialan talousarvio sisältää tuottavuusohjelman sopeutuksia ja kustannussäästöjä yhteensä 4,5 miljoonaa euroa. Sopeutukset kohdistuvat ensisijaisesti toimintatapojen kehittämiseen, palveluostojen karsimiseen sekä henkilöstöresurssien optimointiin. Säästövaikutukset esitetään nettovaikutuksina, joissa saavutettavien säästöjen lisäksi on huomioitu toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvat mahdolliset lisäkustannukset.

Merkittävimmät tuottavuusohjelman säästöt (yhteensä 4,5 miljoonaa euroa) ovat:

- ICT-ostopalveluiden vähentäminen tuotantotapamuutoksen avulla 3,1 milj. euroa.
- Työtehtävien uudelleen järjestelyiden ja teknologian käyttöönoton mahdollistamat henkilöstövähennykset eläköitymisten ja määräaikaisuuksien päättymisten yhteydessä 0,6 milj. euroa.
- Kanta-palveluihin liittyvän ostopalveluvaltuutustoiminnallisuuden käyttöönoton arvioidaan vähentävän lisenssi-, tuki- ja palvelinkuluja noin 0,4 milj. euroa.
- Lisenssien optimointi ja IT-virtuaaliteknologian vaihto 0,2 milj. euroa.
- Tarpeettomiksi tulleiden ostettujen ICT-palveluiden sopimusten päättäminen 0,1 milj. euroa.
- Palvelut-tilanhallinta ratkaisun kilpailutus 0,1 milj. euroa.

Strategia- ja integraatiopalvelujen toimialan toimintatuotot talousarviossa 2027 ovat 2,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna toimintatuotot pienenevät 0,9 miljoonaa euroa (26,6 %). Yhtenä syynä muutokseen on työelämäpalvelujen toimintayksikköön kuuluvan kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen sosiaalipalvelujen toimialalle. Vuoden 2026 muutetussa talousarviossa kuntouttavan työtoiminnan valtionkorvaus oli 0,6 miljoonaa euroa.

Toimialan toimintatuottojen vuosittainen määrä riippuu pitkälti saaduista hankerahoituksista, sillä tuet ja avustukset muodostavat toimialan merkittävimmän tuottolajin. Tämän vuoksi taloussuunnitelmavuosien 2028–2031 toimintatuottojen tasoon liittyy epävarmuutta. Tuet ja avustukset ovat talousarviossa 2027 yhteensä 1,7 miljoonaa euroa, mikä vastaa 69,4 prosenttia toimialan toimintatuotoista. Tuottojen kehitykseen vaikuttavat erityisesti käytettävissä olevat rahoitushaut ja niiden perusteella saatava hankerahoitus.

Myyntituotot ovat toimialan toiseksi suurin tuottolaji. Myyntituottojen määrä vuonna 2027 on 0,6 miljoonaa euroa eli 26,1 prosenttia toimialan toimintatuotoista. Myyntituotot koostuvat pääasiassa Kymenlaakson hyvinvointialueen tukipalvelut Oy:lle sekä HUS-yhtymälle tehtävästä laskutuksesta. Muut toimintatuotot ovat kokonaisuuden kannalta vähäisiä.

Toimialan toimintakulut talousarviossa 2027 ovat –63,4 miljoonaa euroa. Toimintakulut pienevät vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 7,8 miljoonaa euroa (10,9 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 18,5 miljoonaa euroa (22,6 %). Toimintakulujen vähenemistä vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna selittävät tuottavuusohjelman säästötoimenpiteiden lisäksi työelämäpalvelujen toimintayksikön siirtyminen sosiaalipalvelujen toimialalle. Työelämäpalvelujen toimintakulut olivat vuoden 2026 muutetussa talousarviossa 4,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 toimintakuluja kasvattivat suuret valtion rahoittamat valtionavustushankkeet, jotka päättyivät vuoden 2025 lopussa. Hankkeet toteutettiin kokonaisuudessaan valtionavustusrahoituksella, joten niillä ei ollut tulosvaikutusta toimialalle. Taloussuunnitelmavuosien 2028-2031 osalta suunnitelma sisältää merkittävät, 2,5–7,0 prosentin vuotuiset säästöt toimintakuluihin.

Henkilöstökulut ovat strategia- ja integraatiopalvelujen toimialan toiseksi suurin kuluerä ja muodostavat noin 39,8 prosenttia toimintakuluista, yhteensä 25,2 miljoonaa euroa vuonna 2027. Henkilöstökulut pienenevät vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 2,2 miljoonaa euroa (8,2 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 5,5 miljoonaa euroa (17,9 %). Laskua selittävät sekä tuottavuusohjelman toimenpiteet, että työelämäpalvelujen toimialasiirron myötä poistuvat henkilöstötyövuodet. Vuoteen 2025 verratessa muutosta selittää myös valtionavustushankkeet, joiden parissa työskenteli vuonna 2025 poikkeuksellisen paljon työntekijöitä.

Vuoden 2027 talousarvioon sisältyvien toiminnan muutosten ja tuottavuustoimenpiteiden mahdollisia henkilöstövaikutuksia on arvioitu 5.10.2026 päättyneissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Strategia- ja integraatiopalveluissa muutosten mahdolliseksi vaikutukseksi henkilöstöresursseihin on arvioitu enintään 26 henkilötyövuoden vähennys. Henkilöstöresurssia kohdennetaan toiminnan painopisteiden mukaisesti ja tarvetta uusille työntekijöille eläköitymisten ja määräaikaisuuksien päättymisen yhteydessä arvioidaan harkitusti palvelutarpeen edellyttämällä tavalla. Tietoteknisten peruspalveluiden järjestämistavan uudistaminen voi kuitenkin muuttaa suunniteltua henkilöstötyövuosikehitystä. Taloussuunnitelmakaudella 2028–2031 henkilöstökulujen kokonaismäärään toimialalla vaikuttaa muun muassa tuottavuusohjelmaan sisältyvät järjestämistapamuutokset sekä digitalisaation kehitys.

Palvelujen ostot ovat toimialan suurin kuluerä, ja niiden osuus toimintakuluista on 54,7 prosenttia eli 34,1 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot pienenevät vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 4,9 miljoonaa euroa (12,6 %) ja vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 11,5 miljoonaa euroa (25,2 %).

Palvelujen ostojen pienentymisen merkittävin syy on tietohallintopalvelujen tulosalueen ICT-palveluostojen vähentyminen 3,5 miljoonalla eurolla vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna. Lisäksi palvelujen ostoista poistuu työelämäpalvelujen palveluostot, jotka vuoden 2026 muutetussa talousarviossa olivat 1,3 miljoonaa euroa. Kaikkia palveluhankintoja tarkastellaan kriittisesti ja ostopalvelujen käyttöä pyritään hallitsemaan vahvistamalla omaa palvelutuotantoa etenkin tietohallintopalveluiden

tulosalueella, mikä tukee toiminnan jatkuvuutta, kustannusten hallintaa ja henkilöstön osaamisen hyödyntämistä.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut ovat vuonna 2027 arviolta 1,0 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 1,5 prosenttia toimintakuluista. Kulut pienenevät sekä vuoteen 2026 että vuoteen 2025 verrattuna. Tiliryhmään sisältyvät alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen järjestöavustukset, joiden määrä on talousarviossa 2027 budjetoitu edellisen vuoden tasolle.

Muiden toimintakulujen (muun muassa tilojen sekä koneiden ja laitteiden vuokrat) määrä talousarviossa 2027 on yhteensä 2,5 miljoonaa euroa, mikä vastaa 4,0 prosenttia toimintakuluista. Tiliryhmän kulut pienenevät 0,3 miljoonaa euroa (9,1 %) verrattuna vuoden 2026 talousarvioon ja 0,5 miljoonaa euroa (17,5 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen. Muutos on seurausta toimialan tilatarpeen pienentymisellä.

2.6. Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon kuvaus

Hyvinvointialueen johtaminen perustuu hyvinvointialuestrategiaan, talousarvioon ja taloussuunnitelmaan sekä muihin aluevaltuuston päätöksiin. Hyvinvointialueen strategia on päätetty joulukuussa 2026 ja se ohjaa vuoden 2027 talousarvion valmistelua.

Aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta, käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. Aluevaltuustossa on 59 valtuutettua. Aluevaltuuston vuoden 2027 painopistealueena on kehittää edelleen yhdessä valtuustoryhmien ja aluehallituksen kanssa strategista ohjausta siten, että se vahvistaa strategian ohjaavaa vaikutusta ja varmistaa sen näkymisen päätöksenteossa, toiminnan ja talouden toteuttamisessa sekä raportoinnissa kaikilla johtamisen tasoilla. Tavoitteena on strategialähtöisen vaikuttavuuden toteutuminen ja kiinteä kytkeytyminen suunnitelmista tehtävään päätöksentekoon.

Talousarvio sisältää valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen tarkoitetun 135 500 euron suuruisen ryhmärahan, joka on samansuuruinen kuin vuonna 2026. Ryhmärahasta päättää aluevaltuusto talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä poliittisesta edunvalvonnasta. Aluehallitus johtaa hyvinvointialueen toimintaa, hallintoa ja taloutta. Aluehallitus vastaa hyvinvointialueen toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii hyvinvointialueen sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnan ja sopimushallinnan järjestämisestä. Aluehallitus vastaa myös sisäisen tarkastuksen järjestämisestä. Aluevaltuuston toimikaudekseen valitsemassa aluehallituksessa on kolmetoista (13) jäsentä, joista aluevaltuusto on valinnut aluehallituksen puheenjohtajan ja kaksi (2) varapuheenjohtajaa. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on määräykset hyvinvointialuelain 125 §:ssä ja hallintosäännön 9. luvussa Ulkoinen valvonta. Tarkastuslautakunnan muodostaa 9 jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Terveyden ja sairaanhoidon palvelujen lautakunta linjaa ja kehittää toimialaa ja vastaa sen palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä hyvinvointialuestrategian linjausten ja palvelustrategian mukaisesti. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Palvelulautakunnan muodostaa 13 jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Sosiaalipalvelujen lautakunta linjaa ja kehittää toimialaa ja vastaa sen palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä hyvinvointialuestrategian linjausten ja palvelustrategian mukaisesti. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja

käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun varajäsentä. Palvelulautakunnan muodostaa 13 jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Turvallisuuslautakunta johtaa ja kehittää pelastustoimialaa ja vastaa sen palvelujen järjestämisestä hyvinvointialuestrategian linjausten ja palvelutasopäätöksen mukaisesti. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Turvallisuuslautakunnan muodostaa 13 jäsentä ja yhtä monta varajäsentä.

Kansalliskielilautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Lautakunnan tehtävänä on selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen. Lisäksi lautakunta selvittää, arvioi ja määrittelee hyvinvointialueen vähemmistökielellä tarjottavien palvelujen tarvetta sekä seuraa näiden palvelujen saatavuutta ja laatua. Havaintojensa pohjalta kansalliskielilautakunta tekee tarvittaessa ehdotuksia aluehallitukselle.

Aluevaalilautakunnasta säädetään vaalilaissa. Vaalilain 12 a §:n mukaan aluevaltuuston on asetettava hyvinvointialueelle toimikaudekseen aluevaalilautakunta.

Aluehallituksen alaiseen toimintaan on perustettu konserni- ja toimitilajaosto (6 jäsentä ja varajäsenet), jonka tehtävänä on valmistella hyvinvointialuekonsernin omistajaohjaukseen ja omistajapolitiikkaan sekä edunvalvontaan liittyviä asioita sekä henkilöstöjaosto (7 jäsentä ja varajäsenet), jonka tehtävänä on muun muassa toimia osaltaan työnantajan edustajana sekä ohjata ja seurata henkilöstö- ja työnantajapolitiikkaa.

Hyvinvointialueelle on myös organisaatioon perustettu vaikuttamistoimielimet: vanhus- ja vammaisneuvostot sekä nuorisovaltuusto hallintosäännön 18§ - 20§ mukaisten tehtävien hoitoon.

Talouden kehitys vuosina 2027-2031

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Talous-suunnitelma 2028	Talous-suunnitelma 2029	Talous-suunnitelma 2030	Talous-suunnitelma 2031
Toimintatuotot	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	**-1 234**	**-1 285**	**-1 260**	**-1 299**	**-1 327**	**-1 355**	**-1 384**
Henkilöstökulut	-794	-952	-876	-906	-924	-942	-961
Palvelujen ostot	-331	-192	-241	-248	-254	-261	-268
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Avustukset	-99	-136	-136	-138	-141	-144	-147
Muut toimintakulut	-8	-5	-6	-6	-6	-7	-7
Toimintakate	**-1 234**	**-1 285**	**-1 260**	**-1 299**	**-1 327**	**-1 355**	**-1 384**

Taulukko 8 Luottamushenkilöhallinnon tuloslaskelma taloussuunnitelmavuosille 2027-2031 tuhansina euroina.

Luottamushenkilöhallinnon toimintakate talousarviossa 2027 on –1,3 miljoonaa euroa. Toimintakate paranee 25 tuhatta euroa (2,0 %) verrattuna vuoden 2026 muutettuun talousarvioon ja heikkenee 25 tuhatta euroa (2,1 %) verrattuna vuoden 2025 tilinpäätökseen. Toimielinorganisaation kustannukset ovat viime vuosina pysyneet melko vakaina.

Henkilöstökulut ovat toimielinorganisaation merkittävin kuluerä. Kokouspalkkioiden määrään vaikuttavat vuosittaiset kokousmäärät. Käynnissä olevalla arviointimenettelyllä ja siihen liittyvillä päätöksentekotarpeilla voi olla vaikutusta toimielinorganisaation kokousmääriin vuonna 2027. Toimielinorganisaation toiseksi suurin kuluerä ovat avustukset, jotka koostuvat puolueille maksettavasta ryhmärahasta. Vuodelle 2027 on budjetoitu 135 500 euron ryhmäraha, joka vastaa vuoden 2026 tasoa.

3. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Tuloslaskelma on yhteenveto toimialojen ja toimielinorganisaation talousarvioista. Siinä esitetään koko hyvinvointialuetta koskevat valtion rahoitus, rahoitustuotot ja -kulut sekä suunnitelman mukaiset poistot ja muut tuloksen käsittelyyn liittyvät erät.

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Talous-suunnitelma 2028	Talous-suunnitelma 2029	Talous-suunnitelma 2030	Talous-suunnitelma 2031
Toimintatuotot	**126 804**	**115 326**	**117 783**	**120 021**	**122 421**	**124 870**	**127 367**
Myyntituotot	34 802	34 634	34 067	34 715	35 409	36 117	36 840
Maksutuotot	62 138	63 722	66 508	67 772	69 128	70 510	71 920
Tuet ja avustukset	19 750	7 523	7 281	7 420	7 568	7 720	7 874
Muut toimintatuotot	10 114	9 446	9 926	10 114	10 317	10 523	10 733
Toimintakulut	**-1 032 300**	**-1 031 470**	**-1 021 745**	**-1 003 804**	**-997 752**	**-1 002 216**	**-1 007 253**
Henkilöstökulut	-435 751	-450 444	-449 697	-436 497	-430 627	-429 940	-429 438
Palvelujen ostot	-455 410	-438 657	-426 272	-418 762	-415 608	-417 730	-420 177
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-58 443	-58 398	-58 654	-59 768	-60 964	-62 183	-63 427
Avustukset	-13 452	-13 430	-13 492	-13 748	-14 023	-14 304	-14 590
Muut toimintakulut	-69 243	-70 542	-73 630	-75 029	-76 529	-78 060	-79 621
Toimintakate	**-905 496**	**-916 145**	**-903 962**	**-883 784**	**-875 331**	**-877 346**	**-879 886**
Valtion rahoitus	**893 465**	**904 018**	**904 018**	**904 018**	**904 018**	**912 436**	**912 436**
Rahoitustuotot ja -kulut	4 183	4 001	2 110	2 110	2 110	2 110	2 110
Vuosikate	**-7 848**	**-8 126**	**2 166**	**22 345**	**30 798**	**37 200**	**34 660**
Poistot ja arvonalentumiset	-3 057	-2 804	-1 870	-1 870	-1 870	-1 870	-1 870
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	**-10 904**	**-10 930**	**296**	**20 475**	**28 928**	**35 330**	**32 790**
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	**-104 418**	**-115 348**	**-115 051**	**-94 576**	**-65 648**	**-30 318**	**2 472**

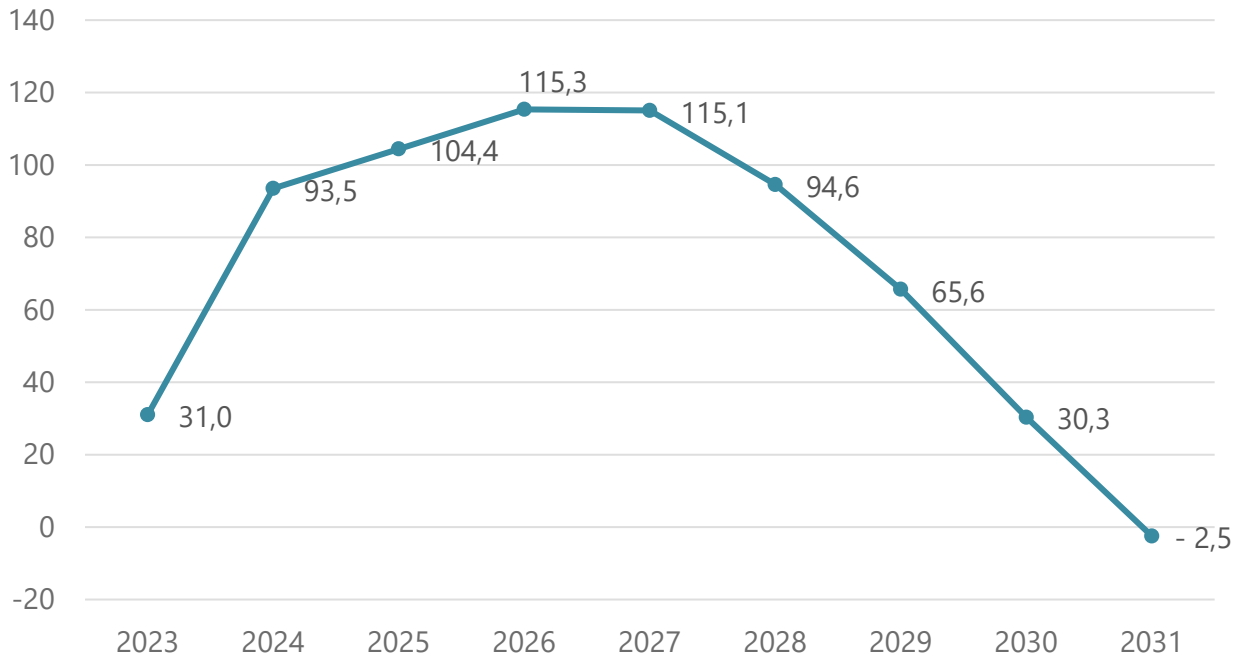
Taulukko 9 Kymenlaakson hyvinvointialueen tuloslaskelma taloussuunnitelmavuosille 2027-2031 tuhansina euroina.

Aluehallitus hyväksyi 23.6.2026 (§ 180) vuoden 2027 suunnittelukehyksen, jossa tilikauden tulostavoitteeksi asetettiin 0 euroa. Talousarvion vuosikate on aiemmista vuosista poiketen positiivinen 2,2 milj. euroa tulostavoitteen ollessa 0,3 milj. euroa positiivinen. Valtion yleiskatteellinen rahoitus ei kasva vuodesta 2026, jolloin hyvinvointialueen on katettava palkkojen sopimuskorotukset, yleinen kustannustason nousu ja palvelutarpeen kasvu tuottavuusohjelmalla haettavilla säästöillä.

Vuoden 2027 valtion rahoitus perustuu valtiovarainministeriön 22.10.2026 julkaisemaan rahoituslaskelmaan, jossa rahoituksen määrä säilyi 30.4.2026 julkaistun laskelman mukaisena. Taloussuunnitelmavuosien 2028–2030 rahoitus perustuu 30.4.2026

julkaistuun painelaskelmaan, jonka pohjalta talouden tasapainottuminen ja tuottavuussäästöt vuosille 2027–2031 on suunniteltu. Vuoden 2031 rahoitus on arvioitu taloussuunnitelmaa varten.

Taloussuunnitelmakauden 2027-2031 tavoitteena on kertyneen alijäämään kattaminen vuoden 2031 loppuun mennessä. Kumulatiivinen alijäämä vuoden 2025 lopussa oli 104,4 milj. euroa. Vuoden 2026 muutetun talousarvion toteutuessa alijäämä kasvaisi arviolta 115,3 milj. euroon. Talousarviovuoden 2027 lopussa kertynyt alijäämä olisi lähellä vuoden 2026 tilannetta 115,1 milj. eurossa. Taloussuunnitelmakauden 2027-2031 lopussa hyvinvointialue olisi kattanut kertyneet alijäämät ja kertynyt ylijäämä olisi vuoden 2031 tuloksen 2,5 milj. euroa verran positiivinen (Kuva 8).

Kuva 8 Kymenlaakson hyvinvointialueen kumulatiivisen alijäämän kehitys vuosina 2023-2031.

Kymenlaakson hyvinvointialueen aluevaltuusto päätti 9.12.2025 tuottavuusohjelmasta vuosille 2026–2030 jatkona aiemmalle, vuosien 2023–2025 tuottavuusohjelmalle. Ohjelman tavoitteeksi asetettiin tasapainoisen talouden saavuttaminen vuoden 2030 loppuun mennessä. Aluevaltuusto päätti 16.6.2026 tiivistää ohjelman aikataulua vuosille 2026–2029. Tiivistetty aikataulu olisi voinut mahdollistaa hyvinvointialuelain väliaikaisen muutoksen perusteella lisäajan saamisen kertyneen alijäämän kattamiselle. Lisäaikaa ei kuitenkaan myönnetty alueella käynnistyneen hyvinvointialuelain mukaisen arviointimenettelyn vuoksi. Arviointimenettelyn käynnistymisen jälkeen on katsottu tarpeelliseksi organisoida tuottavuusohjelma uudelleen ja ajoittaa se vuosille 2026–2031.

Tuottavuusohjelman taloudelliset vaikutukset on huomioitu talousarviossa 2027. Talousarvio 2027 sisältää erilaisia taloutta tasapainottavia toimenpiteitä yhteensä 46,4 milj. euroa (Taulukko 10). Näistä tuottavuusohjelman säästöjä on yhteensä 29,5 milj. euroa. Merkittävimmät tuottavuusohjelman säästöt kohdistuvat terveyden ja sairaanhoidon palveluihin (12,3 milj. euroa), sosiaalipalveluihin (12,0 milj. euroa) sekä strategia- ja integraatiopalveluihin (4,5 milj. euroa).

Talousarvio sisältää lisäksi muita taloutta tasapainottavia toimenpiteitä yhteensä 16,9 milj. euroa. Näistä 12,0 milj. euroa muodostuu sosiaalipalvelujen muista sopeutustoimista ja 4,9 milj. euroa valtion vuoden 2027 talousarvioesitykseen sisältyvien sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävä- ja asiakasmaksulainsäädännön muutosten vaikutuksista. Kaikki säästövaikutukset esitetään nettovaikutuksina, joissa saavutettavien säästöjen lisäksi on huomioitu toimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvat mahdolliset lisäkustannukset.

	Tuottavuus-ohjelma	Muut sopeutustoimet	Lakisääteiset muutokset	Yhteensä
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	12,30		3,70	16,00
Sosiaalipalvelut	12,00	12,00	1,40	25,40
Pelastustoimi	0,35			0,35
Konsernipalvelut	0,35		-0,20	0,15
Strategia- ja integraatiopalvelut	4,50			4,50
Kymenlaakson hyvinvointialue	**29,50**	**12,00**	**4,90**	**46,40**

Taulukko 10 Vuoden 2027 talousarvion taloutta tasapainottavat toimenpiteet toimialoittain.

Taloutta tasapainottavien toimenpiteiden vaikutuksista noin puolet on arvioitu saavutettavan henkilöstökustannuksista ja puolet palvelujen ostoista sekä muista kustannuksista. Säästötavoitetta tukeva yhteistoimintamenettely päättyi 5.10.2026. Aluehallitus päätti 27.10.2026 käynnistää uuden, johtamisjärjestelmän uudistamiseen tähtäävän yhteistoimintamenettelyn. Arviointimenettelyn jatkuessa kesään 2027 talousarvion 2027 sekä taloussuunnitelmavuosien 2028–2031 säästötavoitteet ja niiden sisältö voivat muuttua.

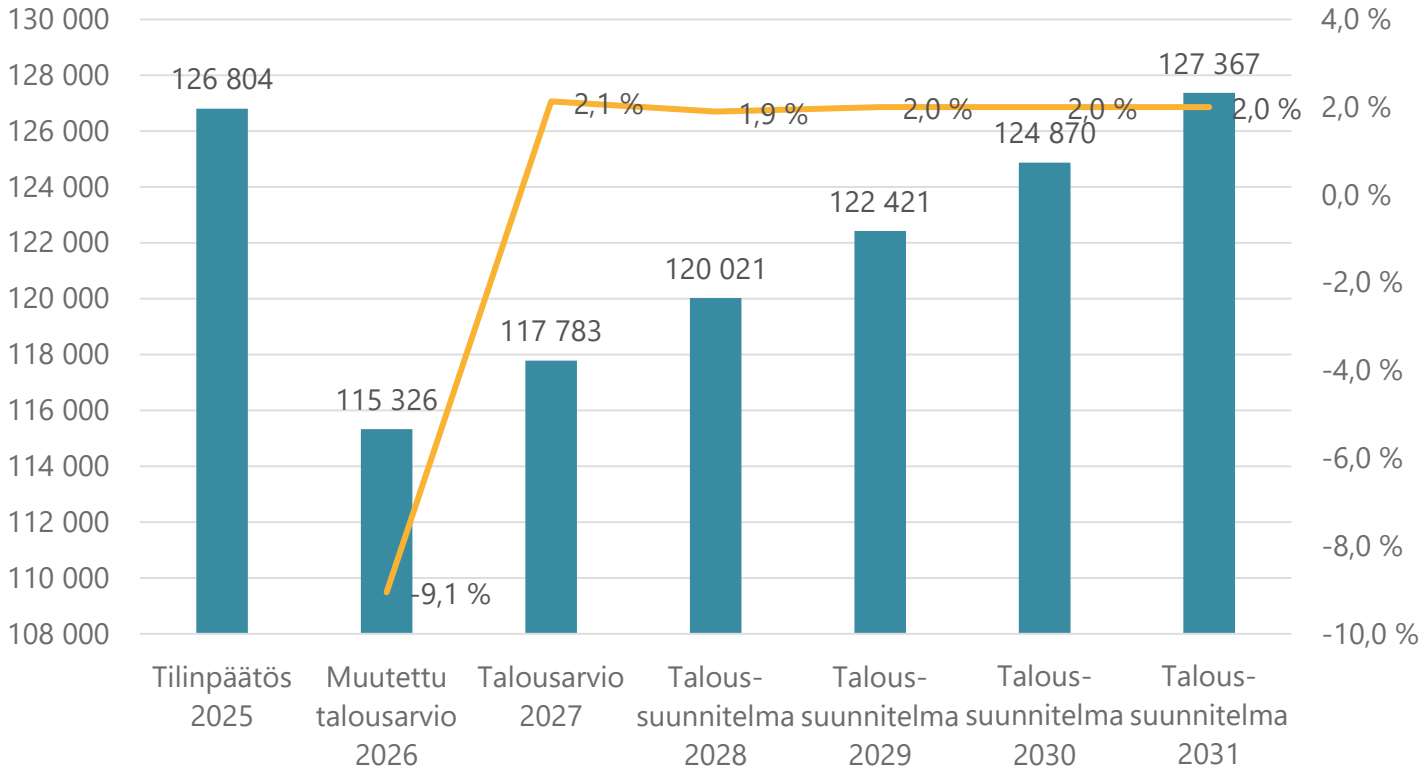
Vuoden 2027 talousarvion toimintatuotot ovat 117,8 milj. euroa. Toimintatuotoista 56,5 prosenttia muodostuu maksutuotoista. Toimialoista suurimmat toimintatuotot ovat sosiaalipalveluilla, 61,0 milj. euroa (51,8 %).

Toimintatuotot kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 2,5 milj. euroa (2,1 %), mutta vähenevät tilinpäätökseen 2025 verrattuna 9,0 milj. euroa (7,1 %). Vähentyminen vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna johtuu siitä, että merkittävät ulkopuolisella rahoituksella toteutetut kehittämishankkeet päättyivät vuoden 2025 lopussa.

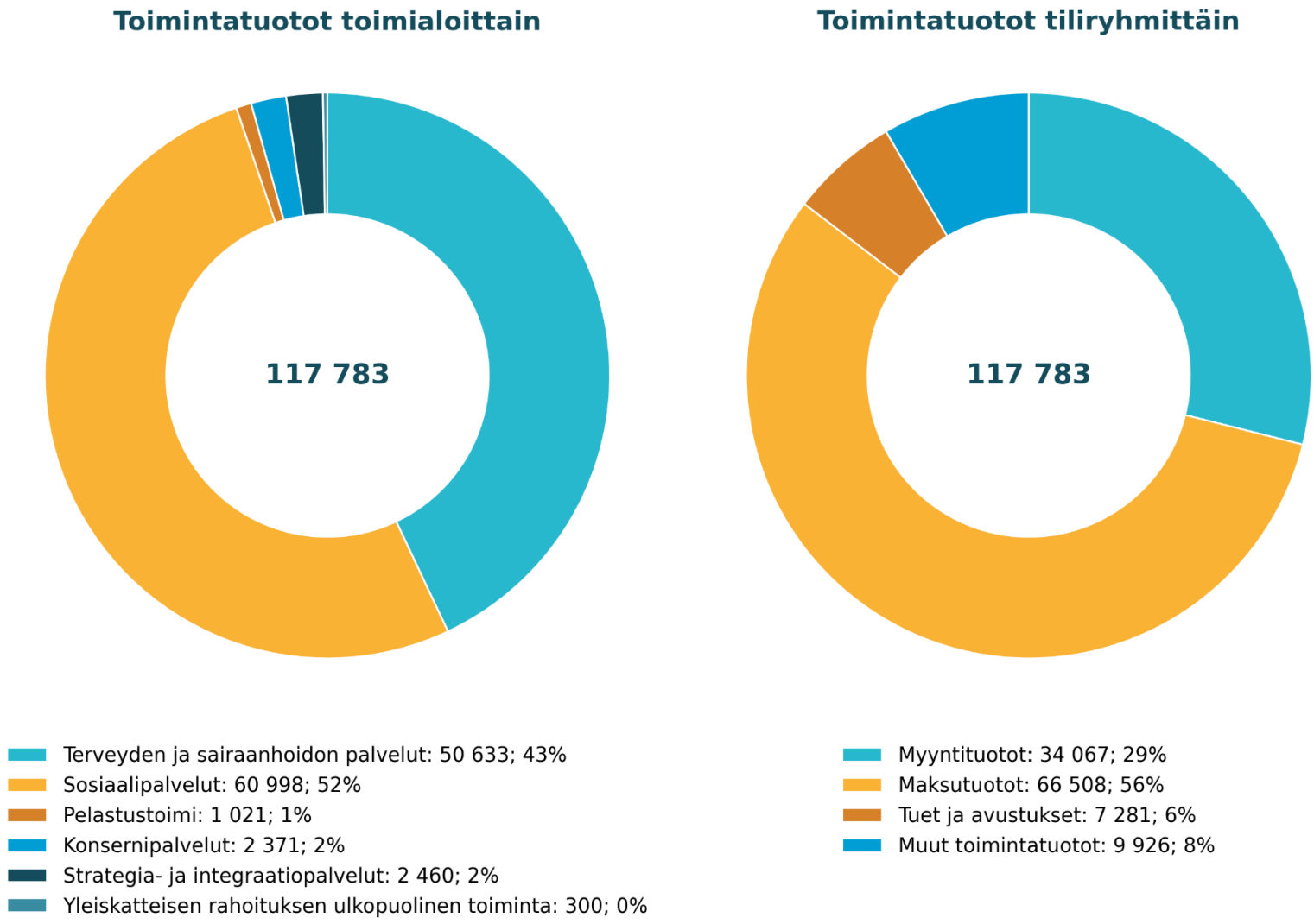
Merkittävin toimintatuottojen kasvu vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna kohdistuu maksutuottoihin, jotka kasvavat 2,8 milj. euroa (4,4 %). Maksutuotoissa on

huomioitu valtion esittämät terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevat muutokset sekä vainajan säilyttämiseen ja kuolemansyyn selvittämiseen liittyvät uudet maksut vuodelle 2027. Näiden yhteisvaikutus toimintatuottoihin on noin 3,7 milj. euroa.

Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan tasaisesti koko taloussuunnitelmakauden ajan. Vuonna 2031 toimintatuotot ovat 127,4 miljoonaa euroa, mikä on 9,6 miljoonaa euroa (8,1 %) enemmän kuin vuoden 2027 talousarviossa. Kasvu perustuu pääasiassa myynti- ja maksutuottojen kasvuun sekä taloussuunnitelmavuosille 2028-2031 huomioituihin indeksikorotuksiin.

Kuva 9 Kymenlaakson hyvinvointialueen vuosien 2025-2031 toimintatuotot tuhansina euroina ja vuotuiset muutosprosentit.

Kuva 10 Kymenlaakson hyvinvointialueen talousarvion 2027 toimintatuotot toimialoittain ja tiliryhmittäin tuhansina euroina.

Vuoden 2027 talousarvion toimintakulut ovat 1 021,7 milj. euroa. Henkilöstökulut muodostavat suurimman kuluerän, 44,0 prosenttia toimintakuluista (449,7 milj. euroa). Toimialoista suurimmat toimintakulut ovat terveyden ja sairaanhoidon palveluilla, yhteensä 484,5 milj. euroa (47,4 % toimintakuluista).

Toimintakulut vähenevät vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 9,7 milj. euroa (0,9 %) ja tilinpäätökseen 2025 verrattuna 10,6 milj. euroa (1,0 %). Vähentyminen johtuu pääosin tuottavuusohjelman toimenpiteistä sekä muista sopeutustoimista. Lisäksi toimintakuluihin vaikuttavat lakisääteisistä tehtävämuutoksista aiheutuvat muutokset.

Talousarvion 2027 henkilöstökulut ovat 449,7 milj. euroa. Henkilöstökulut kasvavat tilinpäätökseen 2025 verrattuna 13,9 milj. euroa (3,2 %), mutta jäävät 0,7 milj. euroa (0,2 %) muutettua talousarviota 2026 pienemmiksi. Henkilöstökulujen kehitykseen vaikuttavat

vuonna 2027 valtakunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, joiden kustannusvaikutukseksi on talousarviossa arvioitu 4,8 prosenttia eli noin 20 milj. euroa vuoden 2026 palkkasummaan verrattuna.

Vuoden 2027 talousarvioon sisältyvien toiminnan muutosten ja tuottavuustoimenpiteiden mahdollisia henkilöstövaikutuksia on arvioitu 5.10.2026 päättyneissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Muutosten mahdolliseksi vaikutukseksi henkilöstöresursseihin on arvioitu enintään 280 henkilötyövuoden vähennys, mikä vastaa laskennallisesti noin 20,0 milj. euron säästöä henkilöstökuluissa.

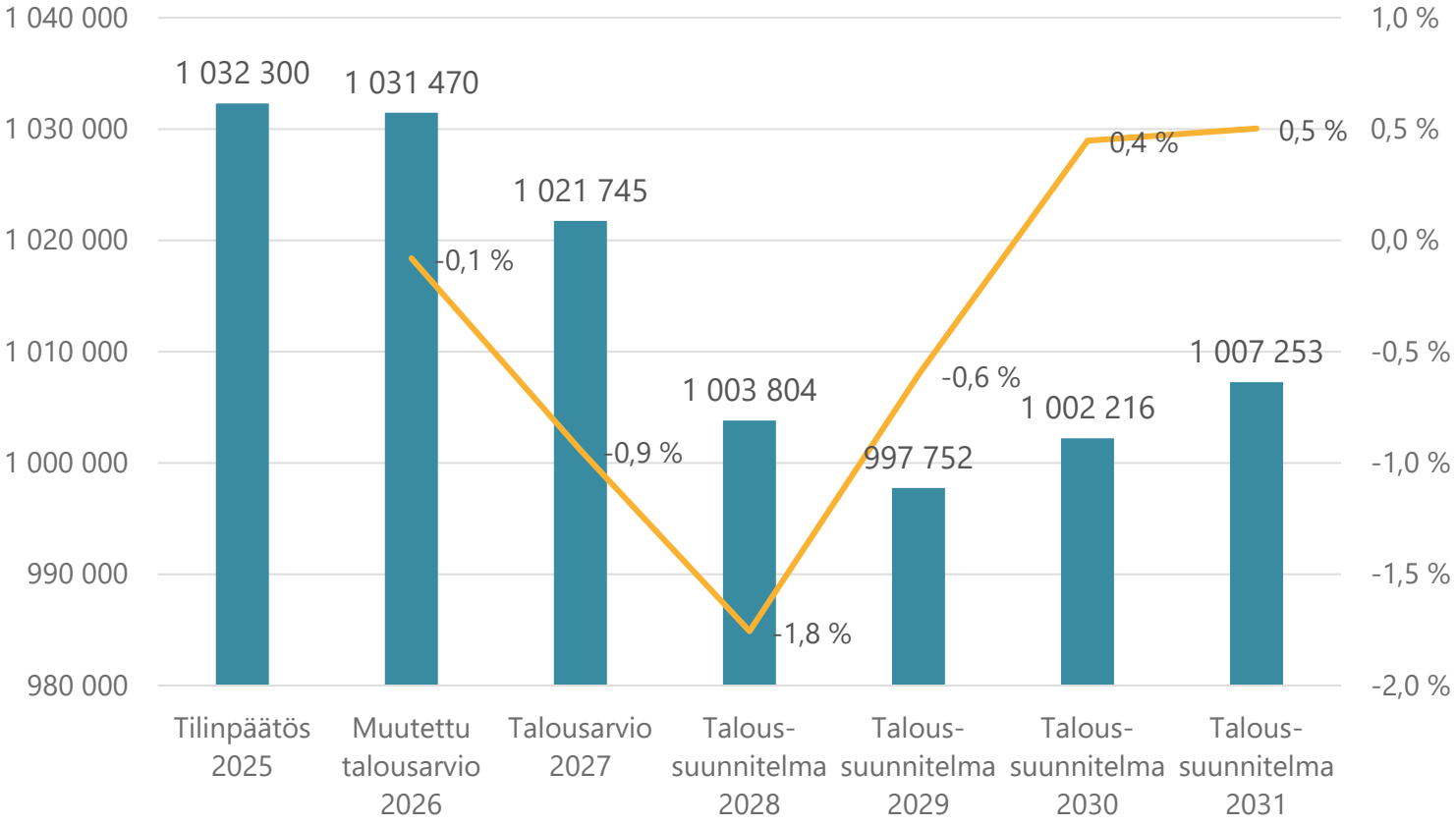
Palvelujen ostot muodostavat talousarviossa 2027 toiseksi suurimman kuluerän, yhteensä 426,3 milj. euroa eli 41,7 prosenttia toimintakuluista. Palvelujen ostot pienenevät tilinpäätökseen 2025 verrattuna 29,1 milj. euroa (6,4 %) ja muutettuun talousarvioon 2026 verrattuna 12,4 milj. euroa (2,8 %). Palvelujen ostojen osalta talousarvio on hyvin tavoitteellinen, sillä merkittävä osa tuottavuusohjelman säästöistä kohdistuu palvelujen ostoihin. Säästöjä tavoitellaan muun muassa vähentämällä vuokratyövoiman käyttöä sekä ICT-palveluostoja vähentämällä.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden (58,7 milj. euroa) sekä avustusten (13,5 milj. euroa) kustannukset ovat talousarviossa 2027 hyvin lähellä vuoden 2025 tilinpäätöksen ja vuoden 2026 muutetun talousarvion tasoa.

Talousarvion 2027 muut toimintakulut ovat yhteensä 73,6 milj. euroa. Näistä vuokrakulujen osuus on 70,7 milj. euroa ja luottotappioiden 2,7 milj. euroa. Vuokrakulut kasvavat vuoden 2025 tilinpäätökseen verrattuna 4,1 milj. euroa (6,2 %) ja vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 1,5 milj. euroa (2,2 %). Vuokrakulujen kasvua selittävät valmistuvien uudis- ja peruskorjauskohteiden käyttöönotosta aiheutuvat vuokrakustannukset. Luottotappioihin on varauduttu talousarviossa aiempaa suuremmalla määrärahalla asiakasmaksuihin suunniteltujen muutosten vuoksi. Asiakasmaksujen korotusten ja uusien maksunimikkeiden arvioidaan lisäävän luottotappioiden riskiä.

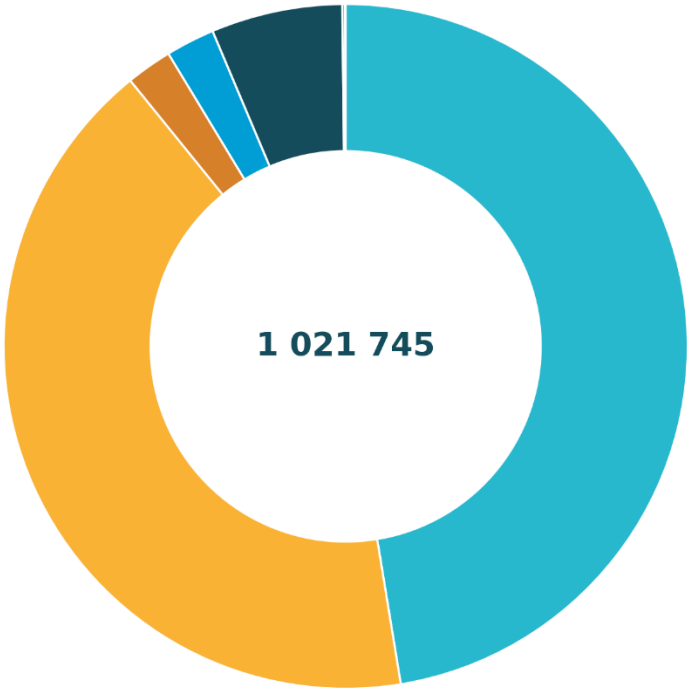
Nettorahoitustuotot ja –kulut on arvioitu varovaisuuden periaatteella rahoitusmarkkinan ollessa epävakaa. Vuodelle 2026 muutetussa talousarviossa on arvioitu 4,0 milj. euron nettorahoitustuotto ja vuoden 2027 talousarvioon 2,1 milj. euroa nettorahoitustuottoa. Hyvinvointialueen pitkäaikainen laina muodostuu sairaalahankkeita varten nostetusta lainasta Euroopan Investointipankilta, joka on samoin ehdoin lainoitettu edelleen Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy:lle hankkeiden toteuttamista varten. Korkokustannuksia muodostuukin vähäisessä määrin konsernin sisäisestä, pankkitilin saldopositiosta aiheutuvasta korosta. Rahoitustuottoja kertyy pääosin korkojohdannaisen tuotosta, joka määräytyy sopimuksen pääoman ja rahoitusmarkkinatilanteen mukaisesti.

Hyvinvointialueen poistot ovat talousarviossa 2027 yhteensä 1,9 milj. euroa, mikä on aiempien vuosien tasoa vähemmän. Poistot muodostuvat pääosin pelastustoimen omaan taseeseen tehtävien investointien poistoista. Poistojen sijaan hyvinvointialueen investointien vuosikustannus näkyy talousarviossa muissa toimintakuluissa ja palveluiden ostoissa. Näitä kustannuksia ovat muun muassa toimitilojen vuokrat ja ICT-hankintojen käyttöoikeusmaksut.

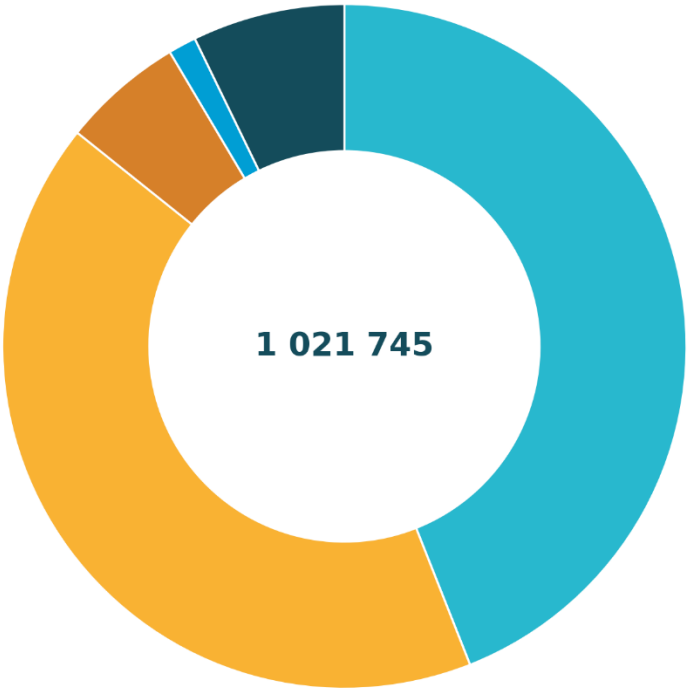
Kuva 11 Kymenlaakson hyvinvointialueen vuosien 2025-2031 toimintakulut tuhansina euroina ja vuotuiset muutosprosentit.

Toimintakulut toimialoittain

- Terveyden ja sairaanhoidon palvelut: 484 546; 47%
- Sosiaalipalvelut: 426 405; 42%
- Pelastustoimi: 22 190; 2%
- Konsernipalvelut: 23 615; 2%
- Strategia- ja integraatiopalvelut: 63 429; 6%
- Toimielinorganisaatio: 1 260; 0%
- Yleiskatteisen rahoituksen ulkopuolinen toiminta: 300; 0%

Toimintakulut tiliryhmittäin

- Henkilöstökulut: 449 697; 44%
- Palvelujen ostot: 426 272; 42%
- Aineet tarvikkeet ja tavarat: 58 654; 6%
- Avustukset: 13 492; 1%
- Muut toimintakulut: 73 630; 7%

Kuva 12 Kymenlaakson hyvinvointialueen talousarvion 2027 toimintakulut toimialoittain ja tiliryhmittäin tuhansina euroina.

4. Investointiosa

Investointisuunnitelmaa ja sen hyväksymismenettelyä koskevan sääntelyn tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialue suunnittelee investoinnit taloudellisesti kestävästi siten, että niihin käytettävissä oleva rahoitus riittää. Lisäksi tarkoituksena on, että hyvinvointialueiden laajoja investointeja koskevat hankkeet suunnitellaan valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kustannusvaikuttavasti huomioiden muiden hyvinvointialueiden vastaavat suunnitelmat sekä väestön palvelutarpeet.

Hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:n mukaan hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista. Investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointia vastaavista sopimuksista. Lisäksi sen tulee sisältää tiedot hyvinvointialueen toimitilojen ja kiinteistöjen sekä muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitelluista luovutuksista.

Investointiesitykset on eritelty Valtiovarainministeriön ohjeiden mukaisesti rakennuksiin, laite- ja kalustohankintoihin, ICT ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin sekä muihin investointeihin.

Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa.

Vuosien 2027–2030 investointisuunnitelma esitettiin aluevaltuustolle hyväksyttäväksi 9.12.2025 kokouksessa, jonka jälkeen suunnitelma toimitettiin ministeriöiden (VM, STM, SM) käsiteltäväksi. Suunnitelmasta tehtiin VM:n 6.10.2025 antaman ohjeistuksen mukaisesti numeerinen Aura-raportti ja tätä täydentävät sanalliset kuvaukset ja perustelut ministeriöiden arviointia varten.

Valtiovarainministeriö vahvistaa vuosittain hyvinvointialueen lainanottovaltuuden. Hyvinvointialue voi ottaa pitkäaikaista lainaa investointien rahoitukseen lainanottovaltuuden puitteissa. Lainanottovaltuutta voi käyttää useana tilikautena, jos se toteuttaa päätettyä investointia useana vuotena. Koska investointisuunnitelma ei voi olla ristiriidassa lainanottovaltuuden kanssa, tulee lainanottovaltuuden riittää myös investointeja vastaaviin uusiin sopimuksiin. Rahoituksen riittävyys on osoitettava koko hankkeelle. Laskennallinen lainanottovaltuus vuodelle 2027 annettiin keväällä 2026. Mikäli lainanottovaltuutta ei saada, tai sen määrä on riittämätön, hyvinvointialueen on pyydettävä käynnistämään lainanottovaltuusneuvottelut välttämättömien investointien toteuttamiseksi. Lisäksi tarvitaan STM:n ja SM:n myöntämä investointilupa, sekä mahdollisesti lainanottovaltuusneuvotteluissa asetetut ehdot tulee täyttää.

Valtioneuvosto on tehnyt 1.4.2026 päätöksen hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän lainanottovaltuuksista vuodelle 2027. Päätöksen mukaan Kymenlaakson hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuutta vuodelle 2027. Kymenlaakson hyvinvointialue jätti 26.5.2026 valtiovarainministeriölle hakemuksen lainanottovaltuuden muuttamisesta. Hyvinvointialueesta annetun lain mukaan valtiovarainministeriö asettaa lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö sekä asianomainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa. Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.

Valtiovarainministeriö asetti 12.6.2026 valmisteluryhmän Kymenlaakson hyvinvointialueen vuoden 2027 lainanottovaltuuden muuttamista koskevaa päätöstä varten. Valmisteluryhmän toimikausi oli 1.9.–9.10.2026. Toimikauden aikana valmisteluryhmä kokoontui kahdeksan kertaa. Valtioneuvosto päätti 14.10.2026 hyvinvointialueen vuoden 2027 lainanottovaltuudeksi yhteensä 27,8 milj. euroa.

Valtiovarainministeriö käynnisti Kymenlaakson hyvinvointialueen arviointimenettelyn arviointiryhmän toimikaudelle 18.8.2026-18.6.2027. Tämä on osaltaan vaikuttanut investointien välttämättömyyden arviointiin aiempaankin tarkemmin. Arviointimenettelyn käynnistyksestä johtuen lainanottovaltuus myönnettiin vain osalle esitetyistä investoinneista. Vuoden 2027 investoinnit tultaneen neuvottelemaan uudelleen vuoden 2027 aikana.

Investointisuunnitelman ensimmäinen vuosi on sitova, ja seuraavat vuodet ovat suunnitelmavuosia. Hyvinvointialuelain (611/2021) 16 §:n mukaisesti investointisuunnitelmaa koskeva esitys on toimitettava valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja sisäministeriölle toukokuun loppuun mennessä. Valtiovarainministeriö on 5.10.2026 julkaissut tarkemman oppaan investointisuunnitelman laatimiseksi vuosista 2028-2031 alkaen. Kymenlaakson hyvinvointialueen talousarvion investointiosassa on esitetty talousarviovuoden 2027 ja vuosien 2028-2030 suunnitellut investoinnit. Vuosia 2029-2031 koskevasta investointisuunnitelmasta aluevaltuusto päättää alkuvuoden 2027 aikana. Suunnitelmavuoden 2031 investointeja ei ole erikseen arvioitu tässä taloussuunnitelmassa.

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Alkuperäinen investointi-suunnitelma 2027	Investointi-suunnitelman 2027 muutokset	Muutettu investointi-suunnitelma 2027	2028	2029	2030
Pysyvät vastaavat	**2 345**	**8 257**	**4 501**	**-893**	**3 608**	**1 795**	**1 800**	**1 810**
Sosiaali- ja terveydenhuollon laite- ja kalustohankinnat	267	0	0	0	0	0	0	0
Pelastustoimen laite- ja kalustohankinnat	1 548	2 155	1 608	0	1 608	1 795	1 800	1 810
Sosiaali- ja terveydenhuollon ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	529	5 297	2 660	-2 660	0	0	0	0
Pelastustoimen ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	0	105	233	-233	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	1	0	0	2 000	2 000	0	0	0
Muut investoinnit	0	700	0	0	0	0	0	0
Investointeja vastaavat sopimukset	**45 784**	**42 077**	**13 515**	**10 724**	**24 239**	**24 753**	**15 430**	**24 830**
Sosiaali- ja terveydenhuollon rakennukset	30 112	28 100	2 000	600	2 600	3 700	0	15 000
Pelastustoimen rakennukset	8 602	0	0	200	200	3 700	0	0
Sosiaali- ja terveydenhuollon laite- ja kalustohankinnat	5 760	12 246	11 515	-3 408	8 107	8 883	12 330	6 730
Sosiaali- ja terveydenhuollon ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	1 310	1 731	0	12 104	12 104	8 470	3 100	3 100
Pelastustoimen ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	0	0	0	1 228	1 228	0	0	0
Investoinnit yhteensä	**48 129**	**50 334**	**18 016**	**9 831**	**27 847**	**26 548**	**17 230**	**26 640**
Investointituet	**96**	**500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Pysyvien vastaavien luovutustulot	**89**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nettoinvestoinnit yhteensä	**47 944**	**49 834**	**18 016**	**9 831**	**27 847**	**26 548**	**17 230**	**26 640**

Taulukko 11 Yhteenveto investointisuunnitelmasta vuosille 2027-2030.

Kymenlaakson hyvinvointialueen omaan taseeseen tehtävien hankintojen kokonaismäärä vuosina 2027–2030 on 9,0 milj. euroa ja siitä vuodelle 2027 kohdistuu 3,6 milj. euroa, josta pelastustoimen laite- ja kalustohankintojen osuus on 1,6 milj. euroa ja inhouse-yhtiöiden osakkeiden hankinnan osuus 2,0 milj. euroa.

Investointeja vastaavissa sopimuksissa on esitetty pääosin Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy:öön keskitettyjä investointeja, jotka vuokrataan hyvinvointialueen käyttöön. Toisen merkittävän kokonaisuuden muodostavat ICT-hankintojen investointeja vastaavat sopimukset. Vuosien 2027–2030 suunniteltujen

investointien kokonaismäärä on 98,3 milj. euroa sisältäen sekä hyvinvointialueen omaan taseeseen tehtävät investoinnit että investointeja vastaavat sopimukset. Vuodelle 2027 investointeja kohdistuu yhteensä 27,8 milj. euroa.

Investointeja vastaavat sopimukset sisältävät laite- ja kalustohankintojen uusinvestointien lisäksi korvausinvestointeja, joiden osuus hankinnoista on merkittävä. Tämän vuoksi todellinen nettoinvestointien määrä on investointisuunnitelmassa esitettyä kokonaismäärää pienempi. Hyvinvointialueen vuosikate sisältää sopimusperusteisten vuokrien kustannukset. Toiminnan rahavirta on esitetty vuoden 2027 talousarvion mukaisesti. Kun investointimenot vähennetään vuosikatteesta, rahavirran muutos on –1,4 milj. euroa.

Rakennusten ja toimitilojen vuotuisen vuokravastuun muutos on laskettu arvioidun vuokratason muutoksen perusteella investointikohteiden käyttöönottoajankohdista alkaen. Vuokravastuu sisältää ylläpito- ja pääomavuokran. Laskennallinen poistoaika on 30-40 vuotta. Laskelmassa ei ole huomioitu mahdollisesti poistuvia toimitiloja ja niiden vuokrakustannuksia.

Kymenlaakson hyvinvointialue on nostanut vuosien 2019 ja 2023 aikana yhteensä 120 milj. euroa lainaa Euroopan investointipankilta sairaalan uudis- ja korjausrakentamiseen. Laina on lainoitettu edelleen Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy:lle. Kymenlaakson hyvinvointialueen suunnitelmassa ei ole lisälainan nostaminen suunnittelukaudella.

Seuraavalla sivulla on esitetty investointisuunnitelman 2027-2030 investoinnit eriteltynä hankkeittain.

INVESTOINTISUUNNITELMA (1 000€)	2027	2028	2029	2030	Yhteensä
PYSYVÄT VASTAAVAT	**3 608**	**1 798**	**1 800**	**1 810**	**9 016**
Laite- ja kalustohankinnat	**1 608**	**1 798**	**1 800**	**1 810**	**7 016**
Pelastustoimi, autokaluston uusiminen	*1 198*	*1 383*	*1 380*	*1 390*	*5 351*
Pelastustoimi, öljyntorjuntakalusto	*410*	*415*	*420*	*420*	*1 665*
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	***2 000***	***0***	***0***	***0***	***2 000***
Osakkeet ja osuudet (LOV 2027)	*2 000*				*2 000*
INVESTOINTEJA VASTAAVAT SOPIMUKSET	**24 239**	**24 753**	**15 430**	**24 830**	**89 252**
Rakennukset	**2 800**	**7 400**	**0**	**15 000**	**25 200**
Pelastustoimen rakennukset	200	3 700	0	0	3 900
Siltakylän paloasema (LOV2023)					
Suojatila (LOV 2025)					
Kuusankosken paloasema (Pela+EH) (LOV2027)	*200*	*3 700*			*3 900*
Sosiaali- ja terveysalojen rakennukset	*2 600*	*3 700*	*0*	*15 000*	*21 300*
Keskussairaalan alueen rakennusprojekti ja kustannusarviomuutos AV 29.4.2024 (LOV2023)				*15 000*	*15 000*
Keskussairaala peruskorjaus A-osa kustannusarviomuutos (LOV 2027)	*2 350*				*2 350*
Kuusankosken paloasema (Pela+EH) suunnitteluraha (LOV 2027)	*100*	*1 850*			*1 950*
Valmius ja varautuminen: laskeutumispaikka suunnitteluraha (LOV 2027)	*150*	*1 850*			*2 000*
Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen rakennushanke Kouvola (LOV2025)					
Kehitysvammaisten asumisyksikkö Kotka (LOV2025)					
Lasten, nuorten ja aikuisten kehitysvamm.lyhytaikaisyksikkö Kouvola (LOV2023-2025)					
Laajan palv.perhekeskus eteläinen, Karhulan sairaalan peruskorj. ja tilamuutokset (LOV2026)					
Ambulanssihalli Koria (LOV2023, 2025)					
Ikääntyneiden yhteisöll. asumisen rak.hanke/Kotka (LOV2025)					
Ikääntyneiden yhteisöll. asumisen rak.hanke/Hamina (LOV2026)					
Ikääntyneiden yhteisöll. asumisen rak.hanke/Kuusankoski (LOV2026)					
Suojatila (LOV2025)					
Ratamo vainajasäilytys ja huoltorakennus (LOV2025)					
Laite- ja kalustohankinnat	**8 107**	**8 883**	**12 330**	**6 730**	**36 050**
Sosiaali- ja terveysalojen laite- ja kalustohankinnat	8 107	8 883	12 330	6 730	36 050
Uudis-/korjauskohteiden laite- ja kalustohankinnat					
Operatiiviset palvelut	1 540	1 710	1 625	1 050	5 925
Välinehuolto	0	1 400	1 520	340	3 260
Medisiiniset palvelut	2 975	1 793	5 345	1 620	11 733
Akuuttipalvelut	412	490	130	330	1 362
Perhekeskukset	50	50	150	50	300
Suunterveydenhuolto	300	300	300	300	1 200
Kuntoutus	60	60	40	40	200
Perusterveydenhuolto	80	80	80	80	320
Psykiatria	0	100	20	20	140
Ajoneuvot	2 690	2 800	3 120	2 800	11 410
Sosiaalipalvelut	0	100		100	200
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	***13 332***	***8 470***	***3 100***	***3 100***	***28 002***
TOSI Toimialasidonnaiset	*3 021*	*1 700*	*1 530*	*1 530*	*7 781*
TORI Toimialariippumattomat	*4 202*	*5 800*	*600*	*600*	*11 202*
INFRA Järjestelmäinfrastruktuuri	*4 881*	*970*	*970*	*970*	*7 791*
Pelastustoimi, ICT-investoinnit Tosi	*85*				*85*
Pelastustoimi, ICT-investoinnit Infra	*1 143*				*1 143*
Investointituet	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nettoinvestoinnit yhteensä	**27 847**	**26 551**	**17 230**	**26 640**	**98 268**
Vuotuinen vuokravastuiden muutos	**0**	**6 508**	**1 901**	**4 565**	**12 974**

Taulukko 12 Investointisuunnitelman 2027-2030 investoinnit eriteltynä hankkeittain.

5. Rahoitusosa

1 000 €	Tilinpäätös 2025	Muutettu talousarvio 2026	Talousarvio 2027	Talous-suunnitelma 2028	Talous-suunnitelma 2029	Talous-suunnitelma 2030
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta	**-8 947**	**-8 353**	**2 166**	**22 345**	**30 798**	**37 200**
Vuosikate	-7 848	-8 126	2 166	22 345	30 798	37 200
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-1 099	-227				
Investointien rahavirta	**-2 160**	**-7 514**	**-3 608**	**-1 795**	**-1 800**	**-1 810**
Investointimenot	-2 345	-8 257	-3 608	-1 795	-1 800	-1 810
Rahoitusosuudet investointimenoihin	96	500				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	89	243				
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-11 107**	**-15 867**	**-1 442**	**20 550**	**28 998**	**35 390**
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset	**0**	**732**	**1 463**	**3 658**	**5 853**	**5 853**
Antolainasaamisten lisäys						
Antolainasaamisten vähennys		732	1 463	3 658	5 853	5 853
Lainakannan muutokset	**5 448**	**-732**	**-1 463**	**-3 658**	**-5 853**	**-5 853**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-125	-732	-1 463	-3 658	-5 853	-5 853
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 573					
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	**-8 853**	**-50**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10	-50				
Vaihto-omaisuuden muutos						
Saamisten muutos	-2 815					
Korottomien velkojen muutos	-6 028					
Rahoituksen rahavirta	**-3 405**	**-50**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**-14 512**	**-15 917**	**-1 442**	**20 550**	**28 998**	**35 390**
Rahavarat 31.12.	44 770	28 854	27 412	47 961	76 959	112 349
Rahavarat 1.1.	59 282	44 770	28 854	27 412	47 961	76 959

Taulukko 13 Rahoituslaskelma vuosille 2025-2030.

Vuodelta 2026 siirtyvien rahavarojen ennakoidaan olevan 28,9 milj. euroa. Rahavaroja pienentää investointisuunnitelman mukainen omaan taseeseen tehtävien investointien rahavirta, joka on talousarviossa vuodelle 2027 yhteensä 3,6 milj. euroa. Vuoden 2027 rahoituslaskelmassa vuosikate on 2,2 milj. euroa, joten toiminnan ja investointien rahavirta on −1,4 milj. euroa. Rahoitustoiminnan rahavirta on nolla, minkä seurauksena rahavarojen ennakoidaan olevan vuoden 2027 lopussa 27,4 milj. euroa.

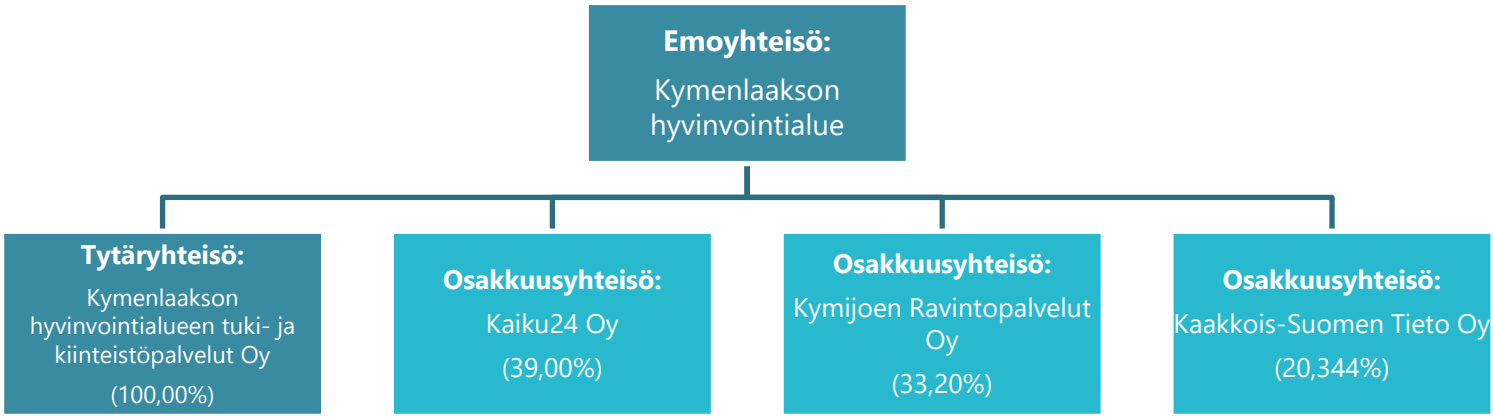
Vuoden 2027 rahoitustilanteen odotetaan olevan vakaa, mutta heikentyessään voi lisätä vuoden 2027 mahdollista lyhytaikaisen rahoituksen tarvetta.

Euroopan investointipankilta vuosina 2019 ja 2023 nostettu pitkäaikainen laina on edelleen lainoitettu Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy:lle sairaalahankkeiden uudisrakentamisen ja peruskorjauksen rahoittamiseksi. Lainan 1,5 milj. euron lyhennys näkyy sekä antolainasaamisten että pitkäaikaisten lainojen vähennyksenä, eikä sillä siten ole vaikutusta rahoituksen rahavirtaan. Talousarvioon ja taloussuunnitelmaan ei sisälly uusien pitkäaikaisten lainojen nostamista. Maksuvalmiutta turvataan vuoden aikana tarvittaessa lyhytaikaisella rahoituksella eli hyvinvointialuetodistuksilla. Niitä ei ole väliaikaisen luonteensa vuoksi esitetty rahoituslaskelmassa.

Vuoden 2027 valtion rahoitus on valtiovarainministeriön 22.10.2026 julkaiseman rahoituslaskelman mukaisesti 904,0 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuosien 2028–2030 rahoitus perustuu 30.4.2026 julkaistuun painelaskelmaan ja vuoden 2031 rahoitus on arvioitu taloussuunnitelmaa varten. Valtion rahoituksen perusteita ja kehitystä on kuvattu tarkemmin talousarvion yleisosan luvussa 1.5 Talousarvion lähtökohdat sekä luvussa 3 Tuloslaskelmaosa.

6. Hyvinvointialuekonsernin tavoitteet

Hyvinvointialuekonsernin tavoitteet jakaantuvat konsernijohdolle ja tytäryhteisöille asetettuihin tavoitteisiin. Kymenlaakson hyvinvointialueen konsernissa on yksi tytäryhteisö: Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy. Hyvinvointialue omistaa yhtiöstä 100 %. Lisäksi konserniin kuuluu kolme osakkuusyhteisöä: Kaiku24 Oy, Kymijoen Ravinto-palvelut Oy ja Kaakkois-Suomen Tieto Oy.

Kuva 13 Kymenlaakson hyvinvointialueen konsernirakenne syyskuussa 2026.

Hyvinvointialueella on lisäksi seuraavat merkittävät alle 20 prosentin omistusosuudet, jotka eivät kuulu konsernirakenteessa esitettyihin tytär- tai osakkuusyhteisöihin:

- HPK Palvelut Oy 18,84 %
- Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy 10 %

6.1. Konsernijohdon tavoitteet

Hallintosäännön mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, hyvinvointialuejohtaja sekä hyvinvointialuejohtajan nimeämät muut viranhaltijat.

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.12.2025 tuottavuusohjelman, jonka tarkoituksena on varmistaa hyvinvointialueen kyky lakisääteisten palveluiden tuottamiselle huomioiden rahoituksen niukkuus, väestömuutokset ja henkilöstön saatavuus. Tuottavuusohjelman toteuttamisella parannetaan palvelujen tuottavuutta, jolla turvataan hyvinvointialueen palvelu-, kehittymis-, investointi- ja lainanhoitokyky. Valtiovarainministeriö päätti 16.6.2026 käynnistää arviointimenettelyn Kymenlaakson hyvinvointialueella, jonka tavoitteena on saada alueen talous tasapainoon ja säilyttää alueen kyky hoitaa itsenäisesti tehtävänsä. Tuottavuusohjelman täytäntöönpano on keskeisessä osassa arviointimenettelyn toteuttamista ja siihen liittyy palveluympäristön kehittäminen palveluverkkoa tarkistamalla sekä toiminnallisten muutosten toteuttaminen, joiden vaikutukset näkyvät alentuneina kustannuksina ostopalveluiden käytössä, henkilöstömenoissa ja toimitiloissa.

Valtuustokauden vaihduttua vuoden 2025 aikana on valmisteltu johtamisjärjestelmän uudistamista ja siihen liittyvät muutokset toimielinorganisaation osalta on kirjattu hallintosääntöön keväällä 2025. Henkilöstöorganisaation osalta valmistelua on jatkettu keväällä 2026 ja uudistuksen linjauksia tarkennettu syksyllä uuden hyvinvointialuejohtajan aloitettua viranhoidon. Johtamisjärjestelmän uudistamisen tavoitteena on parantaa organisaation kykyä toteuttaa tuottavuusohjelman tavoitteita.

Konsernijohdolle asetetut tavoitteet konserniohjauksen periaatteista ja menettelytavoista on määritelty aluevaltuuston hyväksymässä konserniohjeessa. Konserniohje päivitetään siten, että se astuu voimaan viimeistään 1.1.2027 lukien. Aiempien tilinpäätöksien arviointikertomusten sekä sisäisen tarkastuksen raporttien mukaan, konserniohjausta ja valvontaa olisi syytä kehittää, koska konserniyhteisöillä on Kymenlaakson hyvinvointialueella korostunut merkitys. Konsernijohto on käynnistänyt omistajaohjauksen kehittämisen toimenpiteitä, jotka ovat jatkuneet vuoden 2026 aikana omistajastrategiatyöllä ja siihen perustuvan toimintamallin kehittämisellä.

Yhtiökohtaisten omistajasuunnitelmien valmistelua jatketaan vuonna 2027 Valmistelussa painottuvat tytäryhteisö Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy sekä yhteisöt, joissa hyvinvointialueen omistusosuus on yli 10 prosenttia: Kaiku24 Oy, Kymijoen Ravintopalvelut Oy, Kaakkois-Suomen Tieto Oy, HPK Palvelut Oy ja Puro Tekstiilihuolto Oy. Lisäksi alle 10 prosentin omistusosuuden yhtiöiden osalta jatketaan hankintalainsäädännön inhouse-sääntelyn muutoksiin liittyvien toimenpiteiden toteuttamista siten, että palvelut järjestetään jatkossa joko omana toimintana tai kilpailuttamalla ne markkinoilla taikka tekemällä tarvittavat muutokset hyvinvointialueen omistusasemaan inhouse-yhtiöissä siirtymäajan kuluessa.

Kymenlaakson hyvinvointialueen edunvalvontasuunnitelma päivitettiin keväällä 2026 ja sen toteuttaminen on käynnistetty vuoden 2026 aikana. Edunvalvonnallista toimintaa tullaan tiivistämään osana 25.8.2026 käynnistynyttä arviointimenettelyä ja siihen liittyvää tuottavuusohjelman toteuttamista. Edunvalvontasuunnitelmaa täydennetään ja sen toteuttamista kohdennetaan ajankohtaisia tilanteita vastaaviksi.

Kymenlaakson hyvinvointialueen konsernijohdon tavoitteet vuodelle 2027 ovat:

- Tuottavuusohjelman toimeenpano osana arviointimenettelyä talouden tasapainottamiseksi ja kertyneen alijäämän kattamiseksi:
  - Palveluympäristön kehittäminen palveluverkkoa tarkistamalla sekä toimintamalleja uudistamalla vastaamaan kestävää taloutta ja huomioiden asukkaiden palvelutarpeet.
  - Johtamisjärjestelmän uudistaminen sekä hallinnollisen rakenteen viimeistely ja toimeenpano luottamushenkilöjohdon linjausten mukaisesti vaiheittain siten, että uudistus on täytäntöönpanossa vuoden 2027 aikana.
  - Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen.
- Omistajaohjauksen tehostaminen:
  - Konsernin omistajaohjaus muodostaa kokonaisuuden konserniohjeesta, omistajastrategiasta ja omistajasuunnitelmista.
  - Konsernin merkittävien yhtiöiden ohjaus toteutuu omistajasuunnitelmien mukaisesti.
  - Konserni- ja sidosyksikköyhteisöjen ohjaus ja niiden palvelujen käyttö turvaa palvelutoiminnan ja täyttää uudistuneen hankintalain kriteerit sekä on taloudellisesti perusteltua.
- Vuoden 2027 eduskuntavaalien huomiointi ja seuraavan vaalikauden hallitusohjelmaan vaikuttaminen.
  - Kymenlaakson alueen erityispiirteiden huomiointi hyvinvointialueiden rahoitusmallin uudistamisessa.
  - Kymenlaakson alueen erityispiirteet valmiuden ja varautumisen näkökulmasta.
  - Hyvinvointialuerakenteen mahdollinen uudistaminen.
- Yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kaupunkien ja muiden maakunnallisten toimijoiden kanssa sekä Etelä-Suomen yhteistyöalueella ja HUS:n kanssa.

6.2. Tytäryhtiön tavoitteet

Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy eli Kymen Tuki tarjoaa monipuolisia tukipalveluita hyvinvointialueelle. Kymen Tuen palveluliiketoimintaan kuuluvia tehtäviä ovat puhtauspalvelut, kiinteistöhuolto, hankinta-, logistiikka- ja kuljetuspalvelut, hoitolaitekeskus sekä lääkintälaitetekniikka. Kymen tuen toimitilapalvelut vastaavat toimitilojen rakennuttamisesta ja isännöinnistä sekä niiden omistamisesta ja hallinnoinnista hyvinvointialueella.

Hyvinvointialueen sitovat tavoitteet tytäryhtiölle vuodelle 2027 ovat:

1. Talous:

a. Yhtiön hyvinvointialueelle tuottamien palvelujen tuotehinnoittelu johtaa kokonaislaskutuksen vähenemään vuoden 2026 tasosta.
b. Yhtiön talous on tasapainossa.
c. Yhtiön tulee tarkastella tukipalveluiden tuotantotapoja säännöllisesti kustannusten ja tehokkuuden parantamiseksi ja varmistaa kustannusten vertailukelpoisuus markkinoilla toimiviin vastaaviin palvelutuottajiin.
d. Yhtiö sitoutuu tuottavuusohjelman kiinteistö- ja toimitilaratkaisujen valintaan tarjoamalla vaihtoehtoisia ratkaisuja ja toteuttamaan ne päätetyissä aikatauluissa budjetin mukaisesti.

2. Palvelutoiminta ja laatu:

a. Toimialojen kanssa pidetään säännölliset yhteistyöneuvottelut talouden raportointiaikataulun mukaisesti kolme kertaa vuodessa. Neuvotteluissa käsitellään yhtiölle asetettujen tavoitteiden ja suunnitelmien toteuma- ja talousseuranta.
b. Tukiyhtiön antamista palveluista toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely toimialoille keväällä ja syksyllä. Tavoite asiakastyytyväisyydelle asteikolla 1-5 on >4. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulee kattaa kaikki keskeiset tukiyhtiön tuottamat palvelualueet ja niiden tulokset käsitellään toimialojen kanssa pidettävissä yhteistyöneuvotteluissa.

3. Henkilöstö:

a. Henkilöstön hyvinvointi lisääntyy. Tavoite työntekijäkyselyllä (eNPS) on +45 ja sairauspoissaolot kalenteripäivinä (maksetut henkilötyövuodet) vähenemä edellisvuoden toteumasta on -1,0 htv2.

Kymen Tuen talousarviossa lähtökohtana on tavoitteiden mukaisesti ollut, että palveluliiketoiminnan liikevaihto pysyy ennallaan tai laskee. Toimitilapalveluissa ulkopuolelta vuokrattujen kiinteistöjen vuokriin on tehty indeksikorotukset. Omistettujen

kiinteistöjen osalta vuoden 2027 vuokrat perustuvat tilikohtaiseen budjetointiin. Liikevaihto kasvaa kokonaisuudessaan 0,5 prosenttia edelliseen talousarvioon verrattuna. Kasvu johtuu vuokrien indeksikorotuksista.

Kuluissa on pyritty huomioimaan tavoitteiden mukainen velvoite kustannustason alentamiseen. Henkilöstökuluissa on huomioitu työehtosopimusten mukaiset korotukset.

Kymen Tuen tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajilleen. Talousarvio laaditaan siten, että yhtiön toiminnasta aiheutuvat kulut katetaan.

1 000€	Tilinpäätös 2024	Tilinpäätös 2025	Talousarvio 2026	Talousarvio 2027
Liikevaihto	86 217	91 446	92 069	92 555
Liiketoiminnan muut tuotot	314	855	150	180
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 566	-3 195	-2 657	-2 715
Ulkopuoliset palvelut	-36 311	-39 727	-37 067	-36 350
Materiaalit ja palvelut yht.	-38 877	-42 922	-39 724	-39 065
Henkilöstökulut	-24 860	-25 740	-25 741	-25 769
Poistot ja arvonalentumiset	-16 967	-15 841	-16 688	-15 176
Liiketoiminnan muut kulut	-3 725	-5 469	-5 471	-6 681
Liikevoitto (-tappio)	2 103	2 329	4 595	6 044
Rahoitustuotot ja -kulut	-2 095	-3 374	-4 553	-5 936
Voitto (tappio) ennen tp-siirtoja ja veroja	8	-1 045	42	108
Tilinpäätössiirrot	-568			
Tilikauden voitto (-tappio)	-560	-1 045	42	108

Taulukko 14 Kymenlaakson hyvinvointialueen tuki- ja kiinteistöpalvelut Oy:n tuloslaskelma.

7. Talousarvion sitovuus ja raportointi

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota ja siinä määriteltyjä sitovuuksia. Aluevaltuusto ylimpänä toimielimenä päättää hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista.

Aluevaltuustoon nähden Kymenlaakson hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin talousarvion sitovuudet vuodelle 2027 ovat:

- Hyvinvointialuetason strategiset vuositavoitteet
- Käyttötalousosa: toimialojen ulkoiset toimintakatteet sekä strategiset vuositavoitteet
- Tuloslaskelmaosa: hyvinvointialueen tilikauden tulos
- Investointiosa: sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmien investointiryhmät
- Rahoitusosa: uusien pitkäaikaisten lainojen määrä
- Konsernijohdon tavoitteet
- Tytäryhtiön tavoitteet

Aluevaltuustotason sitovuudet talousarvion osille on kuvattu alla olevissa kappaleissa.

Hyvinvointialuestrategia

Hyvinvointialueen strategian toteutumista seurataan vuonna 2027 yhteensä 53 mittarilla. Näistä 30 muodostuu viidestä yhteisestä strategisesta mittarista, joiden toteutumista seurataan sekä koko hyvinvointialueen että viiden toimialan tasolla.

Strategisten tavoitteiden osalta aluevaltuustoon nähden sitovat tavoitteet hyvinvointialuetasolla vuodelle 2027 ovat:

Muutostavoite	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		41,5 M€
Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla	Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/ tilinpäätöksen tilikauden tulos (€)		0,3 M€
Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö	Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 21,6 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	23,9 (8/2026)	21,6
Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö	Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	27 (6/2026)	≥ +45
Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö	Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,7 (6/2026)	4,0

Käyttötalousosa

Aluevaltuusto hyväksyy käyttötalousosan toimialoittain. Aluevaltuustoon nähden sitovia eriä ovat toimialakohtaiset strategiset vuositavoitteet ja ulkoiset toimintakatteet. Toimialajohtajat vastaavat toimialansa ulkoisen toimintakatteen sekä strategisten vuositavoitteiden toteutumisesta.

Aluevaltuustoon nähden sitovat ulkoiset toimintakatteet talousarviossa 2027 (1 000€):

Ulkoinen toimintakate (1 000€)	
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	-433 913
Sosiaalipalvelut	-365 407
Pelastustoimi	-21 169
Konsernipalvelut	-21 243
Strategia- ja integraatiopalvelut	-60 969
Toimielinorganisaatio	-1 260

Aluevaltuustoon nähden sitovat toimialojen strategiset vuositavoitteet 2027:

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Toimiala	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Monialaista yhteistyötä lisätään perhekeskuksen terveyspalveluissa asiakasmäärien muutokset huomioiden 30 % vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä, tavoitteena 10 % lisäys vuosittain. (Monialainen yhteistyö = asiantuntijaryhmien tapaamiset kouluterveydenhuollossa)	Monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisten määrän muutos kouluterveydenhuollossa (%)	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.	+10 %
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Varhaisen tuen määrää lisätään perhekeskuksen terveyspalveluissa asiakasmäärien muutokset huomioiden 30 % vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä, tavoitteena 10 % lisäys vuosittain. (Varhainen tuki = ohjatut omahoidot koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ja neuvolapalveluissa)	Ohjattujen omahoitojen määrän muutos koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä neuvolapalveluissa (%)	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.	+10 %
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Vuonna 2029 yhä useampi yli 75-vuotias asuu kotona erilaisten tukipalvelujen avulla, tavoitteenamme on yltää kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Ennaltaehkäisevät sote-palvelut ja turvallinen kotona asuminen tukevat elämänlaatua ja vähentävät ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta.	Päivystyksestä, perusterveydenhuollon, Hoikun ja erikoissairaanhoidon osastoilta yhä useampi yli 75-vuotias potilas menee kotiin eikä palaa sairaalaan 48h kuluessa (onnistunut kotiutus). Onnistuneiden kotiutusten osuus kaikista yli 75-vuotiaiden kotiutuksista kasvaa 5 % vuosittain vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä.	Onnistuneiden kotiutusten osuus kaikista yli 75-vuotiaiden kotiutuksista (%)	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.	+5 %
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Vuonna 2029 alueemme kuuluu digitaalisina tuotettujen palvelukontaktien kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Digitaalisina, liikkuvina ja lähipalveluina varmistamme yhdenvertaisen pääsyn palveluihin koko alueella.	Fyysisten käyntien ja puheluiden määrä vähenee 5 % vuoden 2026 tasosta vuonna 2027. Tavoitteena on vähentää fyysisten käyntien ja puheluiden määrää yhteensä 15 % vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä digitaalisten palvelujen käytön lisääntyessä.	Käyntien ja puhelinkontaktien määrän muutos (%)	1-3/2026: -5,78%	-5 %
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Vuonna 2029 Kymenlaakson hyvinvointialue sijoittuu valtakunnallisesti kolmen parhaan joukkoon HYTE-prosessi- ja tulosmittareissa, mikä osoittaa alueemme onnistuneen panostuksen ennaltaehkäisyyn ja terveyden edistämiseen.	Terveyden ja sairaanhoidon palveluita koskevissa HYTE-prosessimittareissa saavutetaan vuosittain vähintään 95 pisteen taso	THL:n raportointi: prosessi – indikaattori, keskiarvo	3.6.2026 laskennassa: 50	95

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Toimiala	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Perhehoidossa olevien sijoitettujen lasten osuus kasvaa	Sijoitettuna olevien lasten perhehoidossa olevien osuus (%)	57,8 %	60 %
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Korjaavien ja raskaiden palvelujen käyttö vähenee lastensuojelun palveluissa	Sijoitettuna olevien lasten lukumäärä	404	380
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 kuulumme perhekeskuspalveluiden lakisääteisten palvelujen käsittelyaikojen ja asiakkaille myönnettävien tukitoimien kustannustehokkuudessa kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Asiakaskokemus sosiaalihuollon perhekeskuspalvelussa	cNPS		+70
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 yhä useampi yli 75-vuotias asuu kotona erilaisten tukipalvelujen avulla, tavoitteenamme on yltää kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Ennaltaehkäisevät sote-palvelut ja turvallinen kotona asuminen tukevat elämänlaatua ja vähentävät ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta.	Yhä useampi 75 vuotta täyttänyt asuu omassa kodissaan	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisistä (%)	93,5 %	94 %
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 yhä useampi yli 75-vuotias asuu kotona erilaisten tukipalvelujen avulla, tavoitteenamme on yltää kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Ennaltaehkäisevät sote-palvelut ja turvallinen kotona asuminen tukevat elämänlaatua ja vähentävät ympärivuorokautisen palveluasumisen tarvetta.	Kotona asumista tukevat palvelut tavoittavat yhä useamman 75 vuotta täyttäneen	Kotihoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus ikäryhmästä (%)	6,85 %	7 %

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Toimiala	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 alueemme kuuluu digitaalisina tuotettujen palvelukontaktien kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Digitaalisina, liikkuvina ja lähipalveluina varmistamme yhdenvertaisen pääsyn palveluihin koko alueella.	Kotihoidon kuvapuhelukäyntien määrän kasvattaminen nykytasoon verrattuna	Kotihoidon kuvapuhelukäyntien osuus kaikista kotihoidon käynneistä (%)	5,23 %	8 %
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 alueemme kuuluu digitaalisina tuotettujen palvelukontaktien kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Digitaalisina, liikkuvina ja lähipalveluina varmistamme yhdenvertaisen pääsyn palveluihin koko alueella.	Yhä suurempi osa toimeentulotukipäätöksistä tehdään sähköisen Omapalvelun kautta	Omapalvelun kautta tehtyjen toimeentulotukipäätösten osuus kaikista toimeentulotukipäätöksistä (%)	46 %	50 %
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 Kymenlaakson hyvinvointialue sijoittuu valtakunnallisesti kolmen parhaan joukkoon HYTE-prosessi- ja tulosmittareissa, mikä osoittaa alueemme onnistuneen panostuksen ennaltaehkäisyyn ja terveyden edistämiseen.	Työttömien terveystarkastuksien määrä toteutuu suunnitelmien mukaisesti	Työttömien terveystarkastusten lukumäärä (kpl)	500	900/vuosi
Pelastustoimi		Vähennetään 1 % pelastustehtäviä aiheuttavia onnettomuuksia vuodessa pelastustoimen ennaltaehkäisyn keinoin	Pelastustehtävien määrä	2949 (2025)	2026 tehtävämäärä - 1 %
Pelastustoimi		Kiireellisissä pelastustoimen tehtävissä ensimmäinen yksikkö on kohteessa keskimäärin alle 10 minuutissa.	Pelastustoimen toimintavalmiusaika 1. yksikön mukaan kiireellisissä tehtävissä	8 minuuttia 36 sekuntia (2025)	Alle 10 minuuttia
Pelastustoimi		Toimintavalmius kiireellisissä tehtävissä on parempi kuin koko maassa keskimäärin.	Pelastustoimen toimintavalmiusaika 1. yksikön mukaan kiireellisissä tehtävissä	8 minuuttia 36 sekuntia (2025)	Alle koko maan keskiarvon
Pelastustoimi	Vuonna 2029 alueemme kuuluu digitaalisina tuotettujen palvelukontaktien kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen. Digitaalisina, liikkuvina ja lähipalveluina varmistamme yhdenvertaisen pääsyn palveluihin koko alueella.	Paloturvallisuuden itsearvioinneista vähintään 45 % tehdään digitaalisen asiointikanavan kautta.	Paloturvallisuuden itsearviointiin digitaalisesti vastanneiden määrä	40 %	45 %

Saavutettavat ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti eri elämäntilanteissa

Toimiala	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Strategia- ja integraatiopalvelut	Vuonna 2029 Kymenlaakson hyvinvointialue sijoittuu valtakunnallisesti kolmen parhaan joukkoon HYTE-prosessi- ja tulosmittareissa, mikä osoittaa alueemme onnistuneen panostuksen ennaltaehkäisyyn ja terveyden edistämiseen.	Hyvinvointialue sijoittuu hyvinvointialueiden HYTE-kertoimessa (THL) vuonna 2027 vähintään hyvinvointialueiden parhaaseen puolikkaaseen.	HYTE-kertoimen sijoitus hyvinvointialueiden vertailussa	Sijoitus 6.	Sijoitus 1.-11.

Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla

Toimiala	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Vuonna 2029 kuulumme paljon palveluja käyttävien kustannusten vähentämisessä kansallisesti parhaaseen puolikkaaseen.	Yli 10 erikoissairaanhoidon lähetettä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana saaneiden asiakkaiden määrä vähenee 5 % vuosittain ja yhteensä 15 % vuoden 2026 tasosta vuoteen 2029 mennessä.	Yli 10 erikoissairaanhoidon lähetettä saaneiden asiakkaiden määrän muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (%)	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.	-5 %
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Erikoissairaanhoidon hoitopäivän kustannus on enintään vuoden 2026 tasolla kustannustason noususta huolimatta (hyvinvointialueindeksi +2,63% ja palkkojen sopimuskorotukset +2,9%).	€/hoitopäivä	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Perusterveydenhuollon hoitopäivän kustannus on enintään vuoden 2026 tasolla kustannustason noususta huolimatta (hyvinvointialueindeksi +2,63% ja palkkojen sopimuskorotukset +2,9%).	€/hoitopäivä	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Erikoissairaanhoidon vastaanottokäynnin kustannus on enintään vuoden 2026 tasolla kustannustason noususta huolimatta (hyvinvointialueindeksi +2,63% ja palkkojen sopimuskorotukset +2,9%).	€/vastaanottokäynti	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Perusterveydenhuollon vastaanottokäynnin kustannus on enintään vuoden 2026 tasolla kustannustason noususta huolimatta (hyvinvointialueindeksi +2,63% ja palkkojen sopimuskorotukset +2,9%).	€/vastaanottokäynti	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.	Tieto saadaan tilinpäätöksen 2026 valmistuttua.
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		12,3 M€
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-433,9 M€
Sosiaalipalvelut	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		24,0 M€
Sosiaalipalvelut	Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-365,4 M€
Pelastustoimi	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		350 t€

Tasapainoinen talous kestävillä ja ennakoivilla ratkaisuilla

Toimiala	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Pelastustoimi	Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-21,2 M€
Konsernipalvelut	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		351 t€
Konsernipalvelut	Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-21,2 M€
Strategia- ja integraatiopalvelut	Onnistumme tuottavuusohjelman säästötavoitteiden saavuttamisessa.	Talousarvion 2027 sisältämät säästöt toteutuvat	Säästöjen ennuste/toteuma koko vuoden 2027 osalta (€)		4,5 M€
Strategia- ja integraatiopalvelut	Teemme ennakoivasti ja aktiivisesti tarvittavia toimenpiteitä talousarvion toteuttamiseksi.	Pysymme alkuperäisessä talousarviossa	Tilinpäätösennusteen/tilinpäätöksen toimintakate (€)		-61,0 M€

Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö

Toimiala	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 18,1 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	19,7 (8/2026)	18,1
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	30 (6/2026)	≥ +45
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,8 (6/2026)	4,0
Sosiaalipalvelut	Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 27,4 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	29,9 (8/2026)	27,4
Sosiaalipalvelut	Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	21 (6/2026)	≥ +45
Sosiaalipalvelut	Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,7 (6/2026)	4,0
Pelastustoimi	Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 13,4 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	17,9 (8/2026)	13,4
Pelastustoimi	Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	44 (6/2026)	≥ +45
Pelastustoimi	Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,7 (6/2026)	4,0

Motivoitunut ja osaava henkilöstö sekä toimiva työyhteisö

Toimiala	Avaintulos	Vuositavoite	Mittari	Nykytaso	Tavoitearvo 2027
Konsernipalvelut	Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 7,0 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	12,7 (8/2026)	7,0
Konsernipalvelut	Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	49 (6/2026)	≥ +45
Konsernipalvelut	Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,9 (6/2026)	4,0
Strategia- ja integraatiopalvelut	Vuonna 2029 olemme vähintään kansallisella keskitasolla sairauspoissaoloissa hyvinvointialuetasoisessa vertailuissa.	Sairauspoissaolojen määrä vähenee ja on vuonna 2027 enintään 12,0 päivää henkilötyövuotta kohden.	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä/HTV2	17,5 (8/2026)	12,0
Strategia- ja integraatiopalvelut	Saavutamme ja pidämme henkilöstön suositteluindeksin vakaana ja erinomaisella tasolla (vähintään eNPS +45).	Henkilöstön suositteluindeksi (eNPS) on vähintään +45	eNPS	33 (6/2026)	≥ +45
Strategia- ja integraatiopalvelut	Henkilöstö kokee työyhteisönsä toimivaksi. Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1–5) ja pidämme sen vakaana.	Henkilöstökokemuskyselyssä työyhteisön toimivuutta mittaavaksi arvoksi saavutamme 4 (asteikolla 1-5)	Henkilöstökokemuskyselyn kysymys työyhteisön toimivuudesta (asteikko 1-5)	3,7 (6/2026)	4,0

Tuloslaskelmaosa

Hyvinvointialueen tuloslaskelman osalta aluevaltuustoon nähden sitova erä on tilikauden tulos. Hyvinvointialueen aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja vastaavat aluevaltuustolle hyvinvointialueen tilikauden tuloksesta, joka ei saa olla talousarviossa vahvistettua tulosta heikompi.

Aluevaltuustoon nähden sitova taloudellinen tavoite 2027 (1 000 euroa):

TULOSLASKELMAOSA	
Hyvinvointialueen tilikauden tulos	296

Investointiosa

Investointien osalta aluevaltuustoon nähden sitova taso on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmien investointiryhmät (1 000 euroa):

	SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO	PELASTUSTOIMI	INVESTOINNIT YHTEENSÄ
Pysyvät vastaavat	**2 000**	**1 608**	**3 608**
Laite- ja kalustohankinnat		1 608	1 608
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet			
Osakkeet ja osuudet	2 000		2 000
Investointeja vastaavat sopimukset	**22 811**	**1 428**	**24 239**
Rakennukset	2 600	200	2 800
Laite- ja kalustohankinnat	8 107		8 107
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	12 104	1 228	13 332
Investoinnit yhteensä	**24 811**	**3 036**	**27 847**
Investointituet	**0**	**0**	**0**
Nettoinvestoinnit yhteensä	**24 811**	**3 036**	**27 847**

Rahoitusosa

Hallintosäännön mukaisesti aluevaltuusto päättää varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Aluevaltuustoon nähden sitova rahoituksellinen tavoite 2027 (1 000 euroa):

RAHOITUSOSA	
Uusien pitkäaikaisten lainojen määrä	0

Konsernijohdon tavoitteet

Aluevaltuustoon nähden sitovat konsernijohdon tavoitteet ovat:

- Tuottavuusohjelman toimeenpano osana arviointimenettelyä talouden tasapainottamiseksi ja kertyneen alijäämän kattamiseksi:
  - Palveluympäristön kehittäminen palveluverkkoa tarkistamalla sekä toimintamalleja uudistamalla vastaamaan kestävää taloutta ja huomioiden asukkaiden palvelutarpeet.
  - Johtamisjärjestelmän uudistaminen sekä hallinnollisen rakenteen viimeistely ja toimeenpano luottamushenkilöjohdon linjausten mukaisesti vaiheittain siten, että uudistus on täytäntöönpanossa vuoden 2027 aikana.
  - Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittäminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen.
- Omistajaohjauksen tehostaminen:
  - Konsernin omistajaohjaus muodostaa kokonaisuuden konserniohjeesta, omistajastrategiasta ja omistajasuunnitelmista.
  - Konsernin merkittävien yhtiöiden ohjaus toteutuu omistajasuunnitelmien mukaisesti.
  - Konserni- ja sidosyksikköyhteisöjen ohjaus ja niiden palvelujen käyttö turvaa palvelutoiminnan ja täyttää uudistuneen hankintalain kriteerit sekä on taloudellisesti perusteltua.
- Vuoden 2027 eduskuntavaalien huomiointi ja seuraavan vaalikauden hallitusohjelmaan vaikuttaminen.
  - Kymenlaakson alueen erityispiirteiden huomiointi hyvinvointialueiden rahoitusmallin uudistamisessa.
  - Kymenlaakson alueen erityispiirteet valmiuden ja varautumisen näkökulmasta.
  - Hyvinvointialuerakenteen mahdollinen uudistaminen.
- Yhteistyön vahvistaminen hyvinvointialueen kaupunkien ja muiden maakunnallisten toimijoiden kanssa sekä Etelä-Suomen yhteistyöalueella ja HUS:n kanssa.

Tytäryhtiön tavoitteet

Tytäryhtiön osalta aluevaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat:

1. Talous:

e. Yhtiön hyvinvointialueelle tuottamien palvelujen tuotehinnoittelu johtaa kokonaislaskutuksen vähenemään vuoden 2026 tasosta.
f. Yhtiön talous on tasapainossa.
g. Yhtiön tulee tarkastella tukipalveluiden tuotantotapoja säännöllisesti kustannusten ja tehokkuuden parantamiseksi ja varmistaa kustannusten vertailukelpoisuus markkinoilla toimiviin vastaaviin palvelutuottajiin.
h. Yhtiö sitoutuu tuottavuusohjelman kiinteistö- ja toimitilaratkaisujen valintaan tarjoamalla vaihtoehtoisia ratkaisuja ja toteuttamaan ne päätetyissä aikatauluissa budjetin mukaisesti.

2. Palvelutoiminta ja laatu:

c. Toimialojen kanssa pidetään säännölliset yhteistyöneuvottelut talouden raportointiaikataulun mukaisesti kolme kertaa vuodessa. Neuvotteluissa käsitellään yhtiölle asetettujen tavoitteiden ja suunnitelmien toteuma- ja talousseuranta.
d. Tukiyhtiön antamista palveluista toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely toimialoille keväällä ja syksyllä. Tavoite asiakastyytyväisyydelle asteikolla 1-5 on >4. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulee kattaa kaikki keskeiset tukiyhtiön tuottamat palvelualueet ja niiden tulokset käsitellään toimialojen kanssa pidettävissä yhteistyöneuvotteluissa.

3. Henkilöstö:

b. Henkilöstön hyvinvointi lisääntyy. Tavoite työntekijäkyselyllä (eNPS) on +45 ja sairauspoissaolot kalenteripäivinä (maksetut henkilötyövuodet) vähenemä edellisvuoden toteumasta on -1,0 htv2.

Talousarvion raportointi

Kymenlaakson hyvinvointialueen toiminnan ja talouden toteutumista käsitellään säännöllisesti hyvinvointialueen johtoryhmässä, lautakunnissa, aluehallituksessa ja aluevaltuustossa. Aluevaltuustolle talousarvion toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä raportoidaan hyvinvointialuetason strategisten vuositavoitteiden toteutuminen, toimialojen strategisten vuositavoitteiden sekä toiminnan ja talouden toteutuminen, hyvinvointialueen tuloslaskelmaosan, investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen sekä konsernijohdon ja tytäryhtiön tavoitteiden toteutuminen. Raportoinnissa seurataan erityisesti aluevaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden ja erien toteutumista. Lisäksi osavuosikatsauksissa esitetään tilinpäätösennuste.

Talousarvion sitoviin eriin kohdistuvat muutostarpeet tuodaan aluevaltuuston käsiteltäväksi tilikauden aikana osavuosikatsausten yhteydessä. Kiireelliset talousarviomuutokset tuodaan aluevaltuuston käsiteltäväksi viipymättä, mikäli talousarviomuutosta ei pystytä aikataulusyistä käsittelemään osavuosikatsauksen yhteydessä. Mikäli talousarvion toteuma uhkaa ylittää aluevaltuuston hyväksymän talousarvion, ryhdytään välittömästi sisäisiin sopeutustoimiin, jotta voidaan välttää talousarvioylitykset.

8. Tilivelvolliset tilikaudella 2027

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 22 §:n mukaan aluevaltuusto nimeää tilivelvolliset. Aluevaltuusto päätti 13.10.2026 (§ 54) nimetä tilivelvollisiksi toimielinten jäsenet ja varajäsenet sekä viranhaltijat seuraavasti:

TOIMIELINTEN JÄSENET

Luottamustoimihenkilötoimielimet (toimielinten jäsenet ja varajäsenet ovat tilivelvollisia):
Aluehallitus
Jaostot
Lautakunnat

TOIMIALOJEN TILIVELVOLLISET VIRANHALTIJAT

Hyvinvointialuejohtaja

Konsernipalvelut
Toimialajohtaja
Tulosaluejohtajat

Strategia- ja integraatiopalvelut
Toimialajohtaja
Tulosaluejohtajat

Pelastustoimi
Toimialajohtaja, pelastusjohtaja
Tulosaluejohtajat

Terveyden ja sairaanhoidon palvelut
Toimialajohtaja, johtajaylilääkäri
Hallintoylilääkäri
Tulosaluejohtajat
Johtajaylihoitaja
Ylihoitajat

Sosiaalipalvelut
Toimialajohtaja, sosiaalipalvelujohtaja
Tulosaluejohtajat
Ylihoitajat

sekä muut henkilöt, joita asemansa perusteella voidaan pitää tehtäväalueensa johtavina viranhaltijoina.